

คู่มือการจัดกิจกรรม ศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

คู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา /

กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม., 2550

148 หน้า

ISBN 978-974-9772-32-4

1. คุณธรรมจริยธรรม 2. ศูนย์คุณธรรม 3. ชื่อเรื่อง

คู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2550 (สิ่งพิมพ์อันดับที่ 6/2550)

บรรณาธิการ มุขนายก ยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์, พระมหาปรกฤษณ์ กนดสีโล,
ณัฐคม จิตติรัตน์, วารุณี สิงห์เสนห์, มิตร ตาราฉาย
และกนกกาญจน์ นกุล

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
69/16-17 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901-2

Website : <http://moralcenter.or.th>

ผู้พิมพ์

บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2424 3249, 0 2424 3252
โทรสาร 0 2424 3249, 0 2424 3252

คู่มือการจัดกิจกรรม ศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำนำ

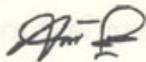
คู่มือจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา เป็นผลผลิตส่วนหนึ่งในโครงการยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ จากการให้การส่งเสริมและสนับสนุนของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) โดยมุ่งหมายให้สถานศึกษาต่าง ๆ ได้ใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบศาสนสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักศาสนาทั้งศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ รวมถึงศาสนาอื่น ๆ ร่วมปลูกฝังทัศนคติที่ดี และเปิดใจยอมรับความแตกต่าง ความเชื่อทางศาสนาแก่เด็กและเยาวชน โดยอาศัยการเชื่อมประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายองค์กร อันได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน

กระบวนการจัดทำคู่มือดังกล่าวเริ่มตั้งแต่การรวบรวมกลั่นกรองความรู้ และประสบการณ์ตรงของวิทยากร และคณะทำงานกิจกรรมยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ในพื้นที่ 10 สังคมชนบท จนได้มาเป็นร่างคู่มือสำหรับนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนนำร่อง 16 แห่งทั่วประเทศ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ วิจารณ์ ปรับปรุงแก้ไขในรายละเอียดให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำศาสนา ทั้ง 3 ศาสนา ตลอดจนครูอาจารย์ผู้ทดลองใช้จริงในภาคปฏิบัติ จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย

ศูนย์คุณธรรม ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำคู่มือฯ ที่ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานที่ดีให้แก่สังคม ได้แก่ วิทยาลัยแสงธรรม

อย่างไรก็ตามคณะทำงานมิใช่ผู้เชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเพียงกลุ่มบุคคลที่มีน้ำใจดี และเห็นดีด้วยกับแนวทางของศาสนสัมพันธ์ ได้พยายามอย่างสูงที่จะเขียนคู่มือมือเล่มนี้ให้สำเร็จ ดังนั้นคู่มือการจัดกิจกรรม ศาสนสัมพันธ์ฉบับนี้ จึงอาจยังมีข้อบกพร่องอีกหลายประการ ซึ่งคณะทำงาน ก็ขออ้อมรับคำแนะนำต่าง ๆ และจะนำมาปรับปรุงแก้ไข ในกรณีที่มีการพิมพ์ ครั้งต่อไป

ผมขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยทำให้คู่มือฉบับนี้ออกมาเป็นรูปเล่ม จนนำมา ใช้ได้ หวังว่าคู่มือฉบับนี้จะประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการสร้างความสมานฉันท์ ให้แก่คนในชาติของเรา ขอให้อานิสต์ที่ทุกท่านพยายามทำร่วมกันนี้ ได้ช่วยให้ประเทศไทยที่รักของเรา มีความสงบสุข และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

(คุณนาย ยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์)
ประธานโครงการยุทธศาสตร์ศาสนสัมพันธ์

คำชี้แจง

การนำเสนอแนวความคิดของศาสนสัมพันธ์ซึ่งมีหลักการของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยยอมรับความแตกต่างหลากหลายของกันและกัน แม้ว่าคณะทำงานจะพยายามรวมตัว และช่วยกันจัดค่ายเยาวชนศาสนสัมพันธ์ ที่นำเยาวชนจาก 3 ศาสนา คือ พุทธ อิสลาม และคริสต์ มาเข้าค่ายด้วยกัน ซึ่งช่วยให้เยาวชนเหล่านี้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ยอมรับกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และแม้ว่าได้พยายามจัดค่ายในลักษณะนี้ไปหลายค่ายแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยนิด เมื่อเทียบกับจำนวนเยาวชนทั่วประเทศไทย คณะทำงานโดยการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมได้คิดหาวิธีที่จะนำเสนออุดมการณ์ศาสนสัมพันธ์โดยผ่านกระบวนการกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เยาวชนส่วนใหญ่ โดยที่เยาวชนไม่ต้องคอยรับการสัมมนาจากคณะทำงาน ดังนั้นจากการพยายามทำให้แนวคิดนี้ขยายสู่วงกว้างมากเท่าที่จะเป็นไปได้ จึงเป็นที่มาของการทำคู่มือกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ เพื่อให้คุณครูทั่วประเทศเอาไปใช้อย่างสะดวกในการจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียน ซึ่งผลสุดท้ายก็คือ ทำให้เยาวชนของชาติมีจิตใจที่เปิดกว้าง สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เคารพในความหลากหลายของผู้อื่นทั้งในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม แต่ทุกคนก็ยังคงดำรงความเป็นอัตลักษณ์และความเป็นไทยอย่างสมบูรณ์

คู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษาฉบับนี้ เป็นผลงานการทำงานร่วมกันของคณะทำงานที่ประกอบด้วย 3 ศาสนา ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ผ่านการนำไปทดลองปฏิบัติ โดยมีผลทางสถิติออกมาเป็นที่เชื่อถือ จึงคิดว่า ถ้านักเรียนได้ผ่านกิจกรรมเหล่านี้ตามลำดับจนสิ้นสุดกระบวนการ นักเรียนก็จะมีทัศนคติที่ดีและมีอุดมการณ์ศาสนสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าจะผ่านการเรียนรู้เพียง 3 ศาสนาหลัก แต่ก็จะสามารถเปิดรับและประยุกต์หลักการเข้ากับความเชื่ออื่นๆ ได้

ที่มา..ของคู่มือ

คณะกรรมการบริหารโครงการยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ ได้ดำเนินการจัดการอบรมให้แก่นักเรียนเยาวชนจากโรงเรียนนาร่อง 10 โรงเรียนซึ่งได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ระยะเวลาที่ 1 เข้าใจศาสนาอื่น ๆ ด้วยการเรียนรู้คู่มือที่จริง จากศาสนสถานในแต่ละศาสนา ระยะเวลาที่ 2 ฝึกอบรมผู้นำกับยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ ระยะเวลาที่ 3 ยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์สานใจได้ ในบทบาทการเป็นที่เลื่อง และระยะเวลาที่ 4 ศึกษาเข้าใจศาสนาสัมพันธ์ในประเทศสิงคโปร์ หลังจากนั้นจะเป็นช่วงของการขยายผลนำความรู้ และประสบการณ์ด้านการทำศาสนสัมพันธ์จากขั้นตอนต่างๆ ทั้งสี่

ลงสู่โรงเรียน เพื่อเป็นการสานต่อแนวความคิดในด้านการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือให้กับคุณครูและนักเรียน โดยเฉพาะที่ปฏิบัติงานในชมรมศาสนสัมพันธ์ ให้ทำงานได้ง่ายและสะดวกขึ้น

คณะกรรมการบริหารโครงการดังกล่าว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ได้ร่วมกันจัดทำ “คู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา” ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เหล่านี้จะช่วยป้องกันให้เด็กและเยาวชนในสังคมไทย มีความเข้าใจถึงคุณค่าที่แท้จริงของ ศาสนา ที่ถึงแม้จะแตกต่างกัน แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน ในความแตกต่างหลากหลายได้

“อย่ารอให้เกิดปัญหา ก่อน แล้วค่อยหาทางแก้ไข”

สารบัญ

ที่มา..ของคู่มือ.....	ก
แนวทางการใช้คู่มือ.....	ค
คำแนะนำในการจัดกิจกรรม.....	ง
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม.....	จ
หลักศาสนสัมพันธ์.....	ช
ศาสนาพุทธ กับศาสนสัมพันธ์.....	ฎ
ศาสนาคริสต์ กับศาสนสัมพันธ์.....	ณ
ศาสนาอิสลาม กับศาสนสัมพันธ์.....	ท

กิจกรรมกลุ่มที่ 1.....	1
พื้นฐานความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม และการยอมรับในความแตกต่าง	

กิจกรรมกลุ่มที่ 2.....	21
วิถีชีวิตประจำวัน	

กิจกรรมกลุ่มที่ 3.....	47
การเผชิญหน้ากับปัญหา	

กิจกรรมกลุ่มที่ 4.....	67
เรียนรู้ศาสนาซึ่งกันและกัน	

แนวทางการใช้คู่มือ

หนังสือคู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับครูหรือผู้นำกิจกรรมในด้าน ศาสนสัมพันธ์ สำหรับเยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งครูหรือผู้นำกิจกรรมนั้น จะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะพิเศษ คือ เป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในตนเอง มีลักษณะที่น่าเลื่อมใส มีความรู้ในงานศาสนสัมพันธ์เป็นอย่างดี มีความเข้าใจ ในความต้องการ หรือ ความสนใจของเยาวชน เป็นผู้นำในการถ่ายทอดกิจกรรม แก่เยาวชน ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ฟังพอใจและสนุกสนานในกิจกรรมนั้นๆ กล่าวคือต้องเป็นผู้มีทักษะ ในการอบรมเยาวชนเป็นอย่างดี พร้อมทั้งต้องเปิดใจ ยอมรับความรู้ ความคิดเห็น ที่แตกต่างจากความคิดเดิม ของตนด้วยจิตใจ ที่เป็นกลาง

แนวทางการใช้คู่มือ ให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายสูงสุดของกิจกรรม ศาสนสัมพันธ์ สำหรับเยาวชน ครูหรือผู้นำกิจกรรม ควรศึกษาและทำความเข้าใจกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ศึกษาคู่มือให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
2. ศึกษาเอกสาร หนังสือเกี่ยวกับศาสนาเพิ่มเติม
3. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ ถ่ายทอดวิธีการดำเนินกิจกรรม ได้อย่างชัดเจน
4. มีอารมณ์ จิตใจที่แจ่มใส สนุกสนาน เปิดกว้างในความคิดเห็น
5. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี โดยเฉพาะใน เวลาดำเนินกิจกรรม
6. ไม่เคร่งครัดเอาจริงเอาจังกับการทำกิจกรรมจนเกินไป
7. เลี่ยงคำตำหนิตติเตียนผู้ร่วมทำกิจกรรม และส่งเสริมการให้กำลังใจ
8. คำนึงถึงสถานที่ใช้ประกอบกิจกรรม จำนวนผู้เข้าร่วม และเวลา ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม หากผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนมาก ควรจัดหาครู ผู้ช่วย เพื่อให้เกิดผลสูงสุด

จากการประชุมปฏิบัติการครั้งที่ 1 ณ ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล "บ้านผู้หว่าน" ซึ่งประกอบไปด้วยคณะกรรมการ 2 ชุดคือ คณะกรรมการที่ปรึกษาจำนวน 6 คน และคณะกรรมการเขียนคู่มืออีกจำนวน 10 คน ได้ปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกัน จนได้ข้อสรุปว่าส่วนประกอบสำคัญๆ ที่คณะผู้ดำเนินการต้องการให้นักเรียนได้ทราบ เพื่อเป็นพื้นฐานของศาสนสัมพันธ์ได้นั้น ได้วิเคราะห์แล้วจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ 4 กลุ่มคือ กลุ่มพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม และการยอมรับในความแตกต่าง กลุ่มวิถีชีวิต (ชีวิตประจำวัน) กลุ่มการเผชิญหน้ากับปัญหา และกลุ่มเรียนรู้ศาสนาซึ่งกันและกัน ซึ่งหมวดต่างๆ นี้ ประกอบไปด้วย 30 กิจกรรม

ในระยะเริ่มแรกได้มีการทดลองใช้คู่มือการจัดกิจกรรมฯ นี้ในโรงเรียนนำร่อง 10 แห่ง และโรงเรียนใกล้เคียง จากนั้นคณะกรรมการจัดทำได้นำผลการทดลองใช้ มาปรับปรุงคู่มือเล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์แบบ เพื่อเผยแพร่ไปตามโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ คณะกรรมการจัดทำคู่มือฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สังคมในอนาคตจะเป็นสังคมที่มีความสงบสุขมากขึ้น และขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และคุณครูที่ดำเนินการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ ในสถานศึกษา ได้นำคู่มือเล่มนี้ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อไป

คำแนะนำในการจัดกิจกรรม

เนื่องจากการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในหนังสือเล่มนี้ ได้ออกแบบให้เป็นกิจกรรมเพื่อใช้ภายในห้องเรียนหรือในสถานศึกษา ซึ่งในคู่มือฉบับนี้ จะมีการยกตัวอย่างไว้เพียง 3 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และ ศาสนาอิสลาม หากในสถานศึกษามีนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ที่นอกเหนือจากนี้ก็สามารปรับใช้ให้เหมาะสม ขึ้นอยู่กับการประยุกต์ดัดแปลงกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ตามวิจารณ์ญาณของครู หรือผู้นำกิจกรรม

โดยทั่วๆ ไป หากมีนักเรียนร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ศาสนา ดังกล่าวข้างต้น ขอให้คำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่มีการจับมือหรือถูกเนื้อต้องตัวกันนั้น ทางศาสนาอิสลาม ไม่อนุญาตให้ชายหญิงที่สามารถแต่งงานกันได้ สัมผัสตัวกัน ดังนั้น ต้องจับคู่แบบชายกับชายและหญิงกับหญิง
2. การใช้เทียนในการจัดกิจกรรม ต้องไม่ให้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนาหรือการอธิษฐาน ให้เป็นเพียงสัญลักษณ์ ของความดีงามหรือเป็นแสงสว่าง เพราะชาวพุทธและชาวคริสต์นิยมใช้เทียนในพิธีกรรม หรือการอธิษฐานภาวนา
3. การแต่งกายเลียนแบบผู้นำของศาสนาอื่นๆ ควรหลีกเลี่ยง แต่ควรเปลี่ยนมาเป็นการใช้รูปภาพแทน สำหรับการแต่งกายของชาวบ้าน เพื่อสาริตสามารถทำได้
4. พระคัมภีร์ของแต่ละศาสนา ต้องได้รับการเคารพอย่างดี ตามธรรมเนียมปฏิบัติของศาสนานั้นๆ สำหรับพระคัมภีร์ของศาสนาอิสลาม ศาสนิกชนของศาสนาอื่นจะใช้ได้เฉพาะ พระคัมภีร์ฉบับแปลเท่านั้น

ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยขอให้สอบถามผู้รู้ของแต่ละศาสนานั้นๆ ก่อน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการเสียความรู้สึก และกระทบกระเทือนใจจิตใจโดยไม่ตั้งใจ

9. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบกิจกรรม ควรจัดทำให้พร้อมอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และมีเพียงพอกับจำนวนผู้ร่วมกิจกรรม
10. การดำเนินกิจกรรม ควรคำนึงถึงแนวทางการจัดกิจกรรมด้านศาสนสัมพันธ์ ซึ่งมีข้อห้าม ข้อควรรู้ และข้อควรระวัง บนพื้นฐานความเชื่อของแต่ละบุคคล

เป็นแนวทางที่ดี หากผู้นำเริ่มกิจกรรมที่สร้างความคุ้นเคย ระหว่างกันของนักเรียน เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรม เปิดใจ ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมในการทำศาสนสัมพันธ์ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานของหลักศาสนสัมพันธ์ ที่ว่า เข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมตาม หนังสือคู่มือ เล่มนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของคณะผู้จัดทำจึงเห็นสมควร ให้ผู้นำกิจกรรมดำเนินการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน แต่ละหมวดหมู่ของกิจกรรมดังต่อไปนี้

- กิจกรรมกลุ่มที่ 1** เกี่ยวกับพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม และการยอมรับในความแตกต่าง
- กิจกรรมกลุ่มที่ 2** เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวัน
- กิจกรรมกลุ่มที่ 3** เกี่ยวกับการเผชิญหน้ากับปัญหา
- กิจกรรมกลุ่มที่ 4** เกี่ยวกับการเรียนรู้ศาสนาซึ่งกันและกัน

ในแต่ละกลุ่มกิจกรรมนั้น ประกอบไปด้วยหลายกิจกรรม ท่านสามารถเลือก สอนกิจกรรมใดก่อนหลังก็ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ควรเริ่มต้นจากกิจกรรมใน กลุ่มที่ 1 ก่อน เพราะเป็นกิจกรรมละลายพฤติกรรม และกิจกรรมเปิดใจให้ เข้าใจ ยอมรับกันมากขึ้น

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะสามารถช่วยให้ผู้นำกิจกรรม สามารถใช้คู่มือดังกล่าวนี้ กับนักเรียนเพื่อความเข้าใจในเรื่องศาสนสัมพันธ์ได้อย่างสนุกสนานพร้อมกับการเรียนรู้

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

สังคมไทยแต่ละท้องถิ่นมีประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป แต่ในความต่างมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ ทุกประเพณีและวัฒนธรรมล้วนเชื่อมโยงเข้ากับหลักศาสนาทุกศาสนา ไม่เฉพาะเจาะจงศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ จุดประสงฆ์หลักนอกจากการเล่นสาดน้ำแล้ว การรดน้ำดำหัว ขอพรจากผู้ใหญ่ ยังทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีความแน่นแฟ้นมากขึ้น เป็นการแสดงความกตัญญูรู้คุณ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดี และเป็นคุณธรรมสำคัญ ที่ศาสนาทุก ๆ ศาสนาพึงสอนศาสนิกชนทุกคน

ดังนั้น การทำศาสนสัมพันธ์แก่เยาวชน ผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในความต่างด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เพื่อ สร้างให้เยาวชนได้เข้าใจ และยอมรับในความต่างต่างนั้นอย่างดี

ศาสนาคืออะไร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542:1100) ได้ให้ความหมายของศาสนาว่า คือลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์อันมีหลัก คือแสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลกเป็นต้น อันเป็นไปในฝ่ายปรมาตม์ประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็น หรือตามคำสั่งสอนในการเชื่อถือนั้นๆ

องค์ประกอบของศาสนาประกอบด้วย

1. องค์พระศาสดา / ศาสนทูต
2. คำสั่งสอน พระธรรม หลักคำสอน พระบัญญัติ
3. พิธีกรรม
4. ศาสนสถาน
5. ผู้สืบศาสนา ศาสนิกชน

ระยะที่ 1 อบรมเยาวชนศาสนิกสัมพันธ์

“เรียนรู้ ด้วยประสบการณ์จริง สู่จิตวิญญาณ”

3 วัน 2 คืน ในการอยู่ร่วมกัน อบรมและเดินทางไปวัด ศาสนาอิสลามในวังสุกรี
ต่อด้วยศาสนิกต่าง ในวังเสด็จที่วัด และสุดท้ายรับเอาจิตวิญญาณโบสถ์คาทอลิก
ประสบการณ์และสำนึกให้พวกเรา เจริญรู้ เข้าใจกันอย่างจิตวิญญาณอย่างแท้จริง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

หลักศาสนสัมพันธ์

มุนายก ยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์

ศาสนสัมพันธ์คืออะไร

ผู้ที่จะทำกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ต้องรู้ว่า ศาสนสัมพันธ์คืออะไร เพื่อจะได้ถ่ายทอดให้นักเรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เข้าใจถูกต้อง ตรงประเด็น สิ่งที่สำคัญคือ ต้องเปิดใจให้เป็นผู้มีทัศนคติที่สอดคล้องกับการเป็นนักศาสนสัมพันธ์เสียก่อน มิฉะนั้นผู้นำกิจกรรมจะไม่สามารถสร้างสมดุลทางเจตคติ ในการยอมรับผู้อื่นด้านความแตกต่าง ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ ศาสนสัมพันธ์ จึงเป็นสิ่งที่ง่ายและยากในเวลาเดียวกัน ง่ายเพราะเป็นคนใจกว้าง เอื้ออาทร ยากเพราะบางคนใจแคบ ไม่เปิดพื้นที่ให้คนอื่นอยู่ร่วมในสังคม หรือมองคนอื่นในลักษณะที่ต่ำต้อยต่อกว่า ดังนั้นการมีทัศนคติที่สอดคล้องกับศาสนสัมพันธ์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสิ่งแรกที่ต้องมี และต้องเป็น เพราะเราจะไม่สามารถให้ในสิ่งที่เราไม่มีแก่คนอื่นได้

ศาสนสัมพันธ์ คือ การเสวนาและรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างศาสนิกชน ทั้งในระดับบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลต่อหมู่คณะ เป็นกระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่องใช้เวลา มีอิสระทางใจและพอใจในการทำเรื่องนี้ เพื่อสร้างสันติสุขทางจิตใจและสันติภาพแก่สังคม

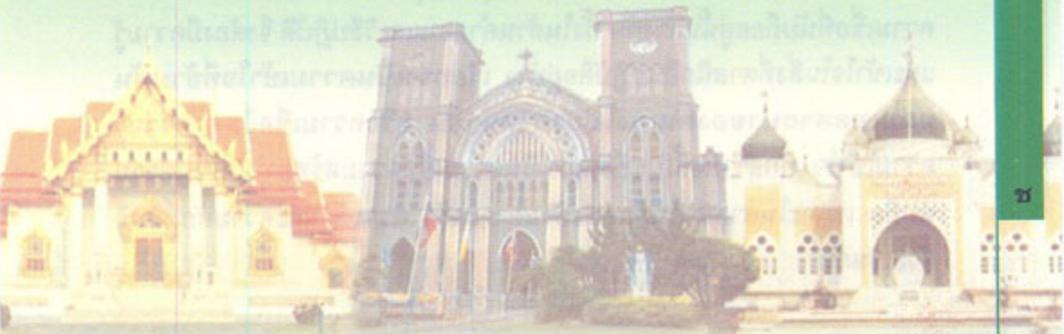
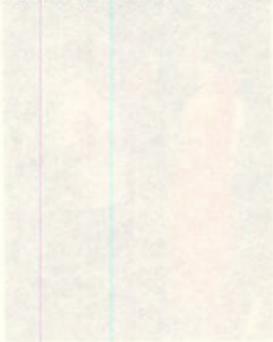
ศาสนสัมพันธ์เป็นเรื่องของบุคคลทุกศาสนา เพราะศาสนาหรือความเชื่อที่นับถืออยู่นั้นต่างกัน ทั้งในด้านคำสอนและวิถีปฏิบัติ จึงต้องมีความรู้และเข้าใจในสิ่งที่ศาสนิกอื่นปฏิบัติอยู่บ้าง เรียกว่าเป็นความเข้าใจที่ข้ามพื่นขอบเขตศาสนาของตนเองไปยังศาสนาอื่น หรือความเชื่ออื่นๆ ความรู้ความเข้าใจ ที่กล่าวถึงนี้มีใช้ถึงขั้นที่เป็นความเชื่อความศรัทธา แต่เป็นความนับถือ เพราะในศาสนาอื่นก็ก่อปรด้วยความจริง ความดี และความศักดิ์สิทธิ์ด้วยเช่นกัน

ประเพณี คืออะไร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 663) ได้ให้ความหมายของประเพณีว่า คือสิ่งที่นิยมถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี

วัฒนธรรม คือ อะไร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 1058) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า คือสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมการแต่งกาย วิธีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

ถ้าจะพิจารณาว่าสิ่งใดไม่ใช่ศาสนสัมพันธ์ อาจจะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้นได้ ดังนั้นศาสนสัมพันธ์จึง

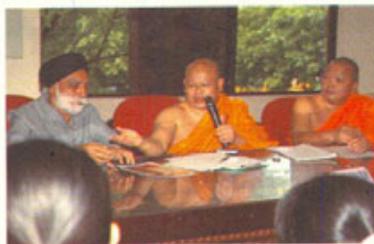
- ไม่ใช่การรวมศาสนา
- ไม่ใช่การประกาศศาสนา
- ไม่ใช่การเปลี่ยนศาสนา
- ไม่ใช่การโต้เถียงหรือข่มขู่
- ไม่ใช่การพูดจาทันทีแล้วจบ
- ไม่ใช่เพียงการพูดหรือเป็นเรื่องของนักการทูต นักเจรจา
- ไม่ใช่การวิพากษ์วิจารณ์ แต่เป็นการสอบถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ไม่ตำหนิ ไม่ประณามศาสนาอื่น
- ไม่เอาความผิดบกพร่องของศาสนิกชน ไปเป็นความผิดของศาสนา

ตัวอย่างที่ยกมานี้ก็เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งสรุปได้คือสิ่งที่ทำให้เกิดอคติ ความขัดแย้ง ไม่สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับศาสนสัมพันธ์

ศาสนสัมพันธ์มี 4 ระดับคือ

1. ระดับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ทุกคนสามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน
2. ระดับสังคม เป็นการร่วมมือช่วยเหลือ แก้ปัญหาสังคมหรือทำสิ่งดีๆ ให้กับสังคม
3. ระดับวิชาการคำสอน ต้องการผู้รู้ในคำสอนของศาสนามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือช่วยให้แง่มุมในการมองปัญหาใหม่ๆ ในสังคม เช่น การทำการุณฆาต ทำโคลนนิ่ง เด็กหลอดแก้ว ฯลฯ
4. ระดับชีวิตจิต เป็นประสบการณ์ชีวิตภายใน ที่เกิดจากการปฏิบัติตามคำสอน เรื่องการภาวนา ฝึกจิตสมาธิ การเพ่งฉวน การถือศีล

การทำศาสนสัมพันธ์ต้องอยู่บนพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์
ใครที่ไม่มีคุณลักษณะนี้ ย่อมทำศาสนสัมพันธ์ได้ยาก ดังนั้นจึงควรเริ่มต้น
ด้วยการสร้างมิตรภาพ มีกิจกรรมรยาท และเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี
ของสังคมไทยให้ดีเสียก่อน จากนั้นจึงทำการเสวนาระหว่างศาสนา ซึ่งต้อง
การความรู้ความเข้าใจและความละเอียดอ่อนมาก อีกทั้งมีโอกาที่จะพูด
หรือทำผิดพลาดได้ง่าย จึงควรหาวิธีป้องกันหรือหลีกเลี่ยง ให้เกิดความผิดพลาด
น้อยที่สุด

**หลักการพื้นฐานของ
ศาสนสัมพันธ์ คือการให้เกียรติเคารพ
ซึ่งกันและกัน ปฏิสัมพันธ์กันในฐานะ
ของผู้เสมอกัน ไม่มีใครดีหรือสูงกว่าใคร
รู้มากกว่าหรือมีสิทธิมากกว่าใคร ถ้าผู้ทำ
ศาสนสัมพันธ์ไม่มีอยู่บนหลักการนี้**

ผู้ร่วมเสวนาอีกฝ่ายหนึ่งจะจับท่าทีนี้ได้ และศาสนสัมพันธ์ที่แท้จริงจะไม่เกิดขึ้น
ทุกอย่างจะกลายเป็นเพียงการเล่นละคร แล้วก็คอยเวลาจบการพบปะกันเท่านั้น

นอกจากนี้ศาสนสัมพันธ์ที่แท้จริงยังต้องการความไว้วางใจกัน ว่าคู่
เสวนาเป็นคนดี เชื่อถือได้ มีความจริงใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่หน้าไหว้หลังหลอก
ไม่พูดจากลับกลอกไม่มีวาระซ่อนเร้นหรือมีจุดประสงค์ไม่ดีแอบแฝง ไม่ใช่ความ
สัมพันธ์ทางศาสนาเพื่อเป็นวิธีการไปสู่ผลประโยชน์ส่วนตัวของใครบางคน
เป้าหมายของศาสนสัมพันธ์จึงจบที่ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

บางคนคิดว่าศาสนสัมพันธ์อาจทำให้ศาสนิกชน ผ่อนปรนความเชื่อ
ความศรัทธาในศาสนาของตนเอง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ศาสนิกชนอื่นๆ
และเกิดความสัมพันธ์ แท้จริงผู้เข้าร่วมศาสนสัมพันธ์ควรแนะนำตัวเองอย่าง
เปิดเผยตั้งแต่เริ่มต้น ไม่ปิดบังหรือแสดงตนคลุมเครือ ปฏิบัติตัวตามแนวทาง
ในศาสนาของตนเอง มีจุดยืนและเอกลักษณ์เด่นชัด จะช่วยทำให้เพื่อนศาสนิกชน
อื่นๆ มีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นต่อศาสนาที่ตนเองนับถือ

ศาสนาพุทธกับศาสนสัมพันธ์

พระมหาทองพุล กุลวิโส

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ที่เต็มไปด้วยความคิดเห็นที่แตกต่าง การกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อการมีส่วนร่วม ถือว่าเป็นพัฒนาการใหม่ในสังคมไทย การมีความเห็นที่หลากหลายย่อมหมายถึง การมีทางเลือกที่เพิ่มขึ้น แต่ถ้ามหากสถานการณ์ไม่บังคับ การบีบบังคับให้ต้องเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่งคือ ปัญหาของสังคม เพราะการบริหารสังคมจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติไปในทางเดียวกัน เพื่อสร้างความสามัคคีและมีเป้าหมายอย่างเดียวกัน นี่คือการจำเป็นต้องยอมรับ แต่ในทางศาสนาไม่เป็นเช่นนั้น คือไม่มีการบีบบังคับให้ยอมรับ แต่จะให้เสรีภาพ แก่ทุกคนในการเลือกนับถือ

พระพุทธรูปศาสนาก็เช่นเดียวกันที่มีได้บังคับให้เชื่อ ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้ห้ามให้คนเข้ามาเชื่อ ดังจะเห็นได้จากพระจริยาวัตรของพระพุทธรเจ้าระหว่างเผยแผ่คำสอนอยู่ท่ามกลางศาสนาหรือลัทธิอื่น ดังที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อันเป็นคัมภีร์สูงสุดทางพระพุทธศาสนา ที่สามารถสรุปได้ดังนี้

ทำที่ต่อศาสนาอื่น

ทรงเป็นไปด้วยความเมตตาและความเข้าใจในศาสนาอื่น ไม่ได้ห้ามให้มีการทำความดีในศาสนาอื่น (วิ.ม. 5/293/113)

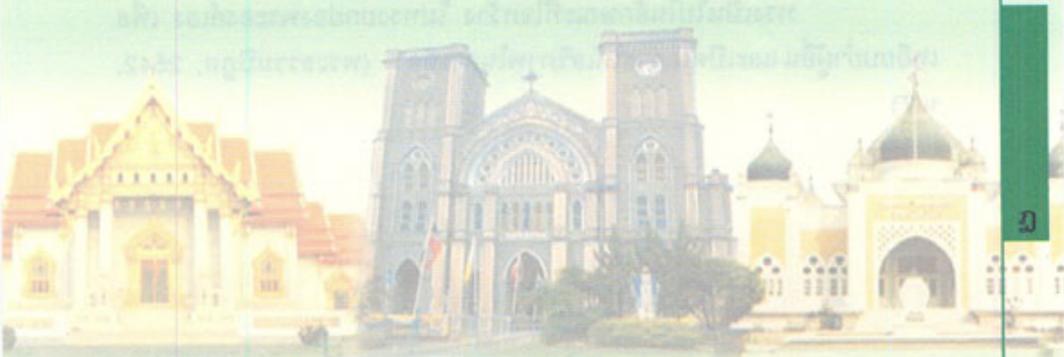
ทำที่ต่อคำสอนของศาสนาอื่น

ทรงเป็นไปในลักษณะที่ใจกว้าง ไม่ทรงยกย่องพระองค์เอง เพื่อเหยียบย่ำผู้อื่น และเปิดโอกาสให้เสรีภาพในการคิด (พระธรรมปิฎก, 2542, น.7)

การแข่งขันการเสวนาออกเป็น 4 ระดับนี้ เพื่อช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น มิใช่เป็นไปตามลำดับ ในภาคปฏิบัติบางคน อาจทำได้ทุกระดับ และอาจทำไปพร้อมๆ กันได้ โดยส่วนมากแล้ว ศาสนิกชนธรรมดาสามารถทำได้ในระดับ 1 และ 2 แน่นนอน

ดังนั้นทิศทางของศาสนสัมพันธ์ในประเทศไทย จึงต้องอาศัยทั้งผู้นำทางศาสนา ศาสนิกชนในแต่ละศาสนา และผู้นำระดับต่างๆ ในประเทศที่เข้ามาร่วมกันทำความเข้าใจ และเปิดรับซึ่งกันและกัน ซึ่งหากทุกฝ่ายร่วมมือกันแล้ว สันติภาพที่ยั่งยืนย่อมเกิดขึ้นในประเทศไทย

หนังสืออ้างอิง

- พระวินัยปิฎก, มหาวิภังค์ เล่มที่ 5. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุตตันตปิฎก, ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค เล่มที่ 9. (2539).
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุตตันตปิฎก, มัชฌิมนิกาย มูลปัดถาสก เล่มที่ 12. (2539).
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุตตันตปิฎก, มัชฌิมนิกาย อุปริปัถถาสก เล่มที่ 14. (2539).
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุตตันตปิฎก, อังคุตตรนิกาย ดิกนิบาต เล่มที่ 20. (2539).
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2542).
มองสันติภาพโลกผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). มองวันวิสาขบูชาที่ยังถึงอารยธรรมโลก.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- มานพ นักการเขียน. (2545). พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- แสง จันทร์งาม. (2540). วิธีการสอนของพระพุทธเจ้า. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ท่าทีต่อศาสนิกในศาสนาอื่น

ทรงเป็นไปในลักษณะที่เป็นมิตร มีการแวะไปสนทนาปราศรัย ด้วยมิตรไมตรีอยู่เสมอ (แสง จันทรงาม, 2540, น.91) และทรงมุ่งเน้นที่จะให้ผู้ที่สนทนาด้วยความเข้าใจ เฉพาะในธรรมะที่เหมาะสมกับตนเองเพียงเท่านั้น ไม่มีการพาดพิงถึงผู้อื่น (ม. มุ. 12 / 312 / 358 – 349)

ท่าทีต่อผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

ทรงไม่ให้โกรธ เมื่อเขาตำหนิ ให้อยอมรับตามเป็นจริง สิ่งไหนที่ไม่ใช่ก็ให้ชี้แจง สิ่งไหนที่ใช่ก็ให้อยอมรับ และถ้าเขาชื่นชม ก็ทรงไม่ให้กระหยิ่มยิ้มย่องประมาณ (ที. ลี. 9/1 – 6/1-3)

ท่าทีในการเผยแผ่พระศาสนา

ทรงไม่ให้ดำเนินการในลักษณะที่ใช่กำลังบังคับ เพื่อแย่งศาสนิก แต่ทรง ให้ใช้วิธีการในลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของตัวเขา อย่างเป็นไปตามธรรมชาติ (พระธรรมปิฎก, 2543, น.44) โดยเน้นให้เขาเหล่านั้น ได้รู้จักใช้วิจารณ์ญาณ ใคร่ครวญก่อนจึงจะเชื่อ ผ่านการสอนให้ยึดหลักอย่าเชื่อเพราะฟังตามกันมา อย่าเชื่อ เพราะการยึดถือสืบต่อกันมา อย่าเชื่อ เพราะการเล่าลือ อย่าเชื่อเพราะการอ้างตำรา อย่าเชื่อด้วยการคิดเอาเอง อย่าเชื่อด้วยการอนุমান อย่าเชื่อด้วยการคิดตรีกตรอง ตามเหตุผล อย่าเชื่อเพราะตรงตามทฤษฎี อย่าเชื่อเพราะมองเห็นรูปลักษณะว่าควรจะเป็น และอย่าเชื่อเพราะเห็นว่าเป็นครูผู้สอน (อง. ติก. 20 / 66 / 256) ทรงสอนให้อดทนต่อคำต่อว่า (ม. อุ. 14 / 757 – 762 / 362) และทรงไม่ให้เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ (ม. มุ. 12 / 232 / 244, ม. มุ. 12 / 305 / 336)

จากพระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้า ที่ทรงเกี่ยวข้องกับศาสนาหรือลัทธิความเชื่อต่างๆ ในพุทธกาล ทำให้เกิดข้อคิดสำคัญในการปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชนในเรื่องของศาสนิกสัมพันธ์ว่า เราต้องเรียนรู้ในศาสนาของตน และต้องเคารพในศาสนาของผู้อื่น

ศาสนาคริสต์กับศาสนสัมพันธ์

บาทหลวงชูศักดิ์ สิริสุทธิ

คำนำ

พระศาสนจักรคาทอลิกตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็น เร่งด่วนของการทำศาสนสัมพันธ์ ในศตวรรษที่ผ่านมาโลกได้แตกแยกชัดเจน และใช้กำลังเข้าห้ำหั่นกัน จนเกิดความพินาศใหญ่หลวงทั้งแก่มวลมนุษยและ ทรัพย์สินของมากมาย ดังนั้นพระศาสนจักรคาทอลิกต้องเริ่มต้นเป็นผู้ทำการ ประสานสัมพันธ์ระหว่างประชาชาติ ศาสนา และนิกายต่างๆ เพื่อโลกจะเข้าสู่ ยุคใหม่ที่มีความหวังและความเป็นจริงที่ดีกว่าเดิม ดังนั้นพระศาสนจักรจึงมั่นใจ ว่าศาสนสัมพันธ์ จะเป็นวิธีการและเครื่องมือนำไปสู่ความเข้าใจและสันติภาพ ในโลก

1. ทศนะจากพระคัมภีร์

1.1 พระเป็นเจ้าทรงสร้างความสัมพันธ์กับมนุษย์

ภาษาที่พระคัมภีร์เล่า ทำให้เราเห็นภาพของความสัมพันธ์อันดี ระหว่างพระเป็นเจ้ากับมนุษย์ พระเป็นเจ้าเมื่อทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ ของพระองค์แล้ว พระองค์ทรงอวยพรเขาให้ทวีจำนวนมากขึ้น แต่มนุษย์ ได้ทำบาป มนุษย์ ห่างไกลจากพระเจาก็เพราะบาป พระเจ้าก็ทรงใช้วิธีการต่างๆ เพื่อนำมนุษย์กลับคืนมา โดยใช้พันธสัญญา และบรรดาประกาศกมาประกาศ เทศน์สอน รวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆ แต่ในวาระสุดท้ายพระเจ้าทรงใช้พระบุตร ของพระองค์ลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ อยู่ท่ามกลางเราและนำเรากลับไปสู่พระเจ้า อีกครั้งหนึ่ง

ระยะที่ 2 อบรมผู้นำยุทธศาสตร์นิสิตสัมพันธ์

“สร้างผู้นำเข้มแข็ง ใจกว้าง ศาสตร์ฯ รับผิดชอบต่อสังคม”

30 ชีวิต ที่ได้รับการคัดเลือกจากรุ่นที่ 1 กับเวลา 5 วัน 4 คืน จึงทำให้กิจกรรม
ได้ใจใคร่ใจคำว่า “ผู้นำ” ที่ใคร่ใคร่ใคร่ก็เป็นอย่างได้ แก่งแก่งของศาสตร์ฯกับปัญญาสังคม และ
ยิ่งไปกว่านั้นคือ “เนื้อแท้” ที่ใคร่ใคร่ใคร่ก็ศาสตร์ฯ

3. ภาคปฏิบัติ

พระศาสนจักรได้ตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบ งานศาสนสัมพันธ์โดยตรง เป็นสมณกระทรวง เพื่อทำงานศาสนสัมพันธ์อย่างจริงจังงานศาสนสัมพันธ์ของพระศาสนจักรแห่งประเทศไทย เริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงหลังสงครามวาทิกันที่ 2 แต่ทว่าแนวความคิดเรื่องศาสนสัมพันธ์ ยังไม่เป็นที่รู้จักของคริสตชนจำนวนมาก จึงต้องเร่งทำความเข้าใจในเรื่องนี้

สรุป

งานศาสนสัมพันธ์จะเกิดผลดีไม่น้อยแค่ไหน มิใช่ขึ้นอยู่กับความรู้ทางทฤษฎีศาสนสัมพันธ์ แต่ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติ และน้ำใจของศาสนิกชนไทยทั้งหลาย ที่จะช่วยกันสร้างผลงานให้เกิดขึ้นอย่างน่าประทับใจ อุปสรรคและปัญหา ย่อมเกิดขึ้นกับงานศาสนสัมพันธ์แน่นอน แต่เราจะก้าวผ่านไปด้วยกัน เพียงขอให้เรามีความมั่นใจว่า ศาสนสัมพันธ์เป็นหนทางนำสังคมมนุษย์ไปสู่ความเข้าใจ และสันติสุขได้ดีกว่าวิธีการอื่น ๆ

หนังสืออ้างอิง

ชูศักดิ์ สิริสุทธิ. ศาสนสัมพันธ์ตามแนวทางของคาทอลิก เล่มที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท พี ที เอ เบสท์ ซัพพลาย จำกัด, 2001

สันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2, สมเด็จพระ. พระสมณสาสน์

“พระพันธกิจขององค์พระผู้ไถ่” (Redemptoris Missio). นครปฐม: หน่วยงานสามเณรลัยสภาสังฆราชแห่งประเทศไทย, 1991

ยอด พิมพิสาร. พระศาสนจักรในเอเชีย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2543

เอกสารแห่งสภาสังคายนาวาทิกันที่ 2: พระธรรมนูญ พระสมณทฤษฎีกา และคำแถลงแห่งสภาสังคายนา เล่มที่ 5. อัครธานี: มปท. , 2511

Ariarajah, S. Wesley. **The Bible and People of Other Faiths**. New York : Orbis Books, 1989.

1.2 พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

พระคัมภีร์ภาคนี้แท้จริงคือพระคัมภีร์ของชาวอิสราเอล เป็นประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น สำคัญประการหนึ่งของพระคัมภีร์ภาคนี้ก็คือ พระยาเวห์พระเจ้าทรงเป็นพระเจ้าของทุกชนชาติ มิใช่เฉพาะชนชาติอิสราเอลเท่านั้น บางครั้งที่พระเจ้าทรงใช้ประกาศกซึ่งเป็นชาวอิสราเอลให้ไปประกาศเตือนชาติอื่นๆ ที่มีได้เป็นพันธมิตรให้กลับใจ ก็แสดงว่าพระยาเวห์ทรงห่วงใย และดูแลเอาใจใส่ ชนชาติอื่นๆ ด้วย

1.3 พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

พระองค์ทรงเริ่มออกเทศนา ทรงสอนคนทั้งหลาย โดยไม่จำกัดเฉพาะเชื้อชาติ ศาสนา และชนชั้น พระองค์ทรงสอนว่าพระอาณาจักรของพระเจ้าเป็นของทุกคน นี่คือนิยามที่พระองค์ประกาศ

2. คำสอนของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 (ค.ศ.1962 – 1965)

เป็นเอกสารล่าสุดที่เป็นนโยบายและหลักปฏิบัติสำหรับคริสตชนทั่วโลก เอกสาร “คำแถลงเรื่องความสัมพันธ์แห่งพระศาสนจักรกับบรรดาศาสนาที่มีใช้คริสต์ศาสนา” (NOSTRA AETATE) เป็นธรรมนูญสำหรับงานศาสนสัมพันธ์โดยตรง ศาสนสัมพันธ์เป็นหลักการและวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยนำมนุษย์ให้พ้นภัยของความเกลียดชัง แยกแยกและการแข่งขันกัน พระศาสนจักรมีภาระหน้าที่ต้องส่งเสริมเอกภาพและความรัก ระหว่างมนุษย์และชาติต่างๆ มนุษย์ทุกชาติเป็นประชาคมเดียวกัน มีต้นกำเนิดและจุดหมายปลายทางเดียวกัน คือองค์พระผู้เป็นเจ้าการแบ่ง แยก หรือเบียดเบียนรังแกใด ๆ ที่กระทำต่อมนุษย์ เพราะเรื่องชาติ ผิว ชัน และศาสนา ของเขานั้น เป็นการผิดต่อจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า สภาสังคายนาของอัครทูต บรดาสัตบุรุษให้ประพฤติตนเป็นที่นำเคารพนับถือ ท่ามกลางชนชาติอื่นๆ

ศาสนาอิสลามกับศาสนสัมพันธ์

อับดุลฮามีด บินอดรีส (มิตร ดาราฉาย)

มุหัมหมัดเปาซี แยนนา

หลักสำคัญประการหนึ่งที่อิสลามได้กำหนดไว้สำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ คือ ความสงบสุข ความสามัคคี และความมั่นคง ความสัมพันธ์ของศาสนาอิสลามกับศาสนาอื่น ไม่ว่าจะในระดับปัจเจกบุคคลหรือระดับประเทศ คือ ความสัมพันธ์ในรูปของการทำความรู้จัก การเกื้อกูลกัน การเผยแพร่และทำความดี ไม่ใช่ความสัมพันธ์ในรูปของการปะทะ ต่อกัน การร้ายหรือบ่อนทำลาย

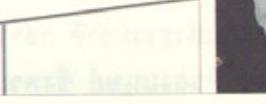
หากเราได้พิจารณาคำสอนต่างๆ ของอิสลาม ย่อมต้องประจักษ์ว่าพื้นฐานแห่งคำสอนอิสลาม คือ การเชิญชวนมวลมนุษยชาติทั้งหมดสู่การสร้างความสุขและสันติภาพ อันเที่ยงแท้และครอบคลุมทุกสิ่งในโลกนี้และโลกหน้า อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า **“และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้าซึ่งคณะหนึ่ง ที่จะเชิญชวนไปสู่ความดี และใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบ และชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ”**(อาละอิมรอน : 104)

อิสลามเป็นศาสนาแห่งธรรมชาติ กล่าวคือ ศาสนาที่ไม่ฝืนต่อสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งพระผู้เป็นเจ้าได้ทรงประทานให้มนุษยชาติโดยผ่านบรรดาศาสดาตามยุคตามสมัย จึงถือว่าทุกๆ ประชาชาตินั้นมีศาสดาผู้เทศนาสั่งสอน ฉะนั้นการมีหลักคำสอนว่ามุสลิมต้องศรัทธาในบรรดาศาสดาทั้งหลาย ถือเป็นหลักที่อิสลามได้ให้ไว้อย่างกว้างขวางที่สุด อิสลามจึงเป็นศาสนาแห่งสันติภาพ และใฝ่หาความสงบสุข เพราะตามหลักการนี้เท่ากับสอนให้ธำรงไว้ซึ่งสันติภาพกับทุกศาสนา

ระยะที่ 3 ผู้นำยุทธศาสตร์นักเรียนสัมพันธ์ สานใจใต้

“จากยุทธศาสตร์สู่ปฏิบัติ ตระหนักรู้การใส่ใจ ด้วยใจอาสาสมัคร”

พวกเรา “ผู้นำยุทธศาสตร์” นรัองมาแล้วที่จะแบ่งปันประสบการณ์ต่างๆ ที่เรารู้ เข้าใจ และ
ยอมรับ พวกเราจะแสวงหาให้เรารู้ว่า เราเป็นอะไรที่ต่อยอดได้ ในความแตกต่างหลากหลาย
1 อาทิแต่เดิมๆ ที่สุด กับเพื่อนๆ จากภาคใต้ ในฐานะอาสาสมัคร

อิสลามได้กำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ของประชาชาติมุสลิมกับศาสนาอื่น ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า “อัลลอฮ์มิได้ห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มีได้ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนา และพวกเจ้ามิได้ขับไล่พวกเจ้า ออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะทำความดีแก่พวกเขา และให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักผู้มีความยุติธรรม” (อัลมุตตะฮินะฮฺ : 8)

โองการข้างต้นนี้ ท่านอัล-บะเกาะวีรีย ได้เขียนในหนังสือ มะอาลิมุดดันซ็ล เล่มที่ 4 หน้าที่ 331 ได้อธิบายอย่างชัดเจนว่า เป็นที่อนุญาตให้มุสลิมทำดีและผูกไมตรีกับบรรดาผู้ที่มีได้ก่อสงคราม และไม่ได้กีดขับพวกเขาในเรื่องศาสนา และเชื่อมสัมพันธ์กับพวกเขาอย่างยุติธรรม ด้วยคุณธรรมและการทำดี

และอีกโองการต่อมา อัลลอฮ์ทรงห้ามมิให้เป็นมิตรกับบรรดาผู้ต่อต้านในเรื่องศาสนาและผู้ที่จะช่วยเหลือศัตรู โดยให้ขับไล่ออกจากบ้านเกิดเมืองนอน และถ้าผู้ใดฝ่าฝืนคือผูกมิตรกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหล่านั้น เขาก็เป็นผู้อธรรมและได้รับการลงโทษ อัลลอฮ์ตรัสว่า “แต่ว่าอัลลอฮ์ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับ บรรดาผู้ที่ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนา และขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้า และช่วยเหลือให้ขับไล่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะผูกมิตรกับพวกเขา คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้อธรรม” (อัลมุตตะฮินะฮฺ : 9)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า พื้นฐานเดิมในอิสลามเห็นว่าความแตกต่างในเรื่องศาสนาระหว่างบุคคลสองคน ไม่ได้เป็นเหตุที่นำไปสู่การบาดหมางต่อสู้หรือตัดขาด และไม่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกัน

อิสลามยอมรับในความแตกต่างของมนุษยชาติ แต่มีหลักเบื้องต้นว่า มนุษยชาติมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน การแบ่งเป็นก๊ก เป็นเหล่า โดยพื้นฐานของ สีมัว ภาษา ความเชื่อ มิใช่เป็นอุปสรรคที่จะให้มนุษย์อยู่ร่วมกัน ดังที่อัลลอฮ์ ได้กำหนดขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งปรากฏในอัลกุรอาน ว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และ เพศหญิง (คือได้สร้างมาจากต้นกำเนิดเดียวกัน คืออาดัมและเฮวาอู) และ เราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน (ความแตกต่าง ระหว่างเผ่า ตระกูล และประชาชาติ หรือความแตกต่างทางภาษาคำพูด ผิดพรรณ ขนบธรรมเนียมประเพณี มิได้เป็นสาเหตุให้มีการแตกแยก เป็น ศัตรูกัน แต่เพื่อให้มีการรู้จักกัน ปรีกษาหาหรือกัน และร่วมมือกันทำ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม) แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรง รอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน” (อัลหุญรูด : 13)

การทำความรู้จักกันในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ไม่ว่าจะแตกต่างทางชาติพันธุ์ สัญชาติ สีมัวและภาษา มีนัยยะที่ลึกกว่าเพียงแค่ การรู้จักชื่อเพียงผิวเผิน ทว่าเป็นการทำความรู้จักที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยน คุณโยชน์แห่งความดีงามอันสูงส่ง และให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกัน

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า “และพวกเจ้าจงช่วยเหลือในสิ่งที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาป และเป็นศัตรูกัน และ ฟังเกรงกลัวอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงรุนแรงในการลงโทษ” (อัล-มาอิดะห์ : 2)

หนังสืออ้างอิง

- กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม. ศาสนาสร้างสันติ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ซูเราะฮฺอัลอะอิมรอน 3:104. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย. นครมาดินะฮฺ: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการตีพิมพ์อัลกุรอาน.
- ซูเราะฮฺอัล-มาอิดะฮฺ 5:2. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย. นครมาดินะฮฺ: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการตีพิมพ์อัลกุรอาน.
- ซูเราะฮฺอัลหุญรอต 49:13. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย. นครมาดินะฮฺ: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการตีพิมพ์อัลกุรอาน.
- ซูเราะฮฺอัลมุดตะฮินะฮฺ 60: 8. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย. นครมาดินะฮฺ: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการตีพิมพ์อัลกุรอาน.
- ซูเราะฮฺอัลมุดตะฮินะฮฺ 60: 9. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย. นครมาดินะฮฺ: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการตีพิมพ์อัลกุรอาน.
- อิสลามอีลลูที จะปะเกีย. (2006). อิสลามศาสนาแห่งสันติภาพ (ครั้งที่ 4). บัตตานี: มิตรภาพปัตตานี.
- อีหม่ามมุฮัมมัดอะบีฮามิต อัลฆอซาลี. (1994). เอี้ยะยาอูลูมุดดีน (ครั้งที่ 3) เล่มที่ 2. ยึดมั่นในหลักการสมานฉันท์มวลชน. งานเมอลิดกลางแห่งประเทศไทย ฮ.ศ.1426. สาสน์อิสลาม ปีที่ 2 ฉบับที่ 3. (2546).

ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ขอความสันติจงมีแด่ท่าน) ได้เป็นแบบอย่างของการทำความดี ต่อชนต่างศาสนิกดังรายงานจาก อับู อุบัยด์ ในหนังสือ al-Amwal หน้า 613 ว่า “ท่านหนีเคียบริจาคทานแก่ญาติผู้ตายชาวยิว ในขณะที่ท่านเดินผ่าน” อีกสายรายงานหนึ่งโดย มุฮัมมัด บินอัลหะซัน กล่าวไว้ในหนังสือ Sart al-Sair เล่ม 1 หน้า 144 ว่า “ท่านศาสดาเคียบริจาคทานแก่คนยากจนชาวมุชริกีน มักกะห์ (ผู้บูชาเทวรูป)”

ในสมัยของคอลีฟะห์ อุมัร บุตรอัลคอตตอบ ท่านเคยอาบน้ำละหมาดจากเหยือกน้ำชาวคริสเตียน

ในสมัยคอลีฟะห์ อะลี บิน อะบีตอลิบ ท่านเคยลงนามสนธิสัญญากับกลุ่มชาวคริสเตียน ในวิหารแห่งเอซีเคียล เซลคาฟีล ในปี ฮศ. ที่ 40

ในสมัยของอับดุลลอฮ์ อิบน์อุมัร (ตาบิอีน) ท่านได้กำชับลูกของท่านให้บริจาคน้ำเก็บบานแก่เพื่อนชาวยิว อิหม่ามอิบน์ฮัซมี ปราชญ์นามอุโฆษได้กล่าวไว้ในหนังสือ al-Mahalli เล่ม 5 หน้า 117 “บรรดาเศาะฮาบะห์ (สหายศาสดา) หลายต่อหลายท่านเคยเดินตามหลังศพชาวยิว” นี่คือหลักการของศาสนาอิสลาม และแนวปฏิบัติของท่านศาสดากับชะลัฟซอลิฮ์ (กัลยาณชนมุสลิม) ในยุค 300 ปีแรกของอิสลาม ยุคที่ศาสตร์รับรองว่าเป็นยุคที่ดีที่สุด

ข้อคิด การจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ เราต้องการให้ผู้ปฏิบัติได้เข้าใจหลักการของแต่ละศาสนา แต่การจัดกิจกรรมที่จะบรรลุสู่เป้าหมายหรือไม่นั้น ผู้ควบคุมกิจกรรมต้องเข้าใจศาสนาของตนให้ถ่องแท้เสียก่อน และเล็งยอดคติทางลบต่อศาสนาอื่น ๆ ผลสัมฤทธิ์ก็จะเกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ ขอได้รับทางนำจากพระเจ้าด้วยเถิด. อามีน

ระยะที่ 4 เพิ่มศักยภาพผู้นำ เครือข่ายศาสนิกสัมพันธ์

“เปิดโลกกว้าง สร้างความมั่นใจ ก้าวไปสู่สังคม”

สิงคโปร์ ประเทศที่พวกเขา “ดูวุ่นวาย” ได้รับโอกาสจากผู้ใหญ่ใจดีไปเรียนรู้ ศึกษาดูจากประสบการณ์จริงที่นี่ ทำให้ทุกคนมั่นใจว่า “เราก็ก้าวได้” และพวกเขาสัญญากันว่า เราจะเริ่มกันอย่างจริงจัง ใจจริงเรียนเองพวกเขา

กิจกรรม

เปิด ปรับ เปลี่ยน

สาระสำคัญ เปิดใจรับ ปรับท่าที เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะเปิดใจให้กว้าง ในการยอมรับ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเข้าหาผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ไปในทิศทางที่ดี

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาษ เอ 4

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักเรียนจับคู่ (ชายและชาย, หญิงและหญิง) เป่ายี่งอ จากนั้นให้คนที่ชนะ เป็นผู้กำมือไว้ให้แน่น และให้คนแพ้ เป็นคนแกะให้เวลา 2 นาที โดยใช้วิธีการใดๆ ก็ได้ จากนั้นให้สลับหน้าที่กัน
2. ให้นักเรียนนั่งเอามืออกดอกและไขว่ห้าง ในข้างที่ถนัดที่สุด จากนั้นให้นักเรียนสลับท่ากอดอก และไขว่ห้างใหม่ในข้างที่ไม่ถนัด
3. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนจับคู่วาดรูปเพื่อนด้วยมือที่นักเรียนถนัด เสร็จแล้วให้วาดรูปนั้นอีกครั้ง ด้วยมือข้างที่ไม่ถนัด
4. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า อะไรคือสิ่งที่ได้รับจากทั้ง 3 กิจกรรมนี้

สรุปกิจกรรม

สิ่งแรกในการอยู่ร่วมกัน คือการเปิดใจ ซึ่งเหมือนกับการแกะมือ ถ้าเราปล่อยมือเราจะไม่เจ็บ เพื่อนก็ไม่เหนื่อย แต่ถ้าหากกำแน่นเราก็จะเจ็บ

กิจกรรมกลุ่มที่ 1

พื้นฐานความเป็นมนุษย์
การอยู่ร่วมกันในสังคม
และการยอมรับในความแตกต่าง

หนึ่งเดียวในความแตกต่างหลากหลาย

กิจกรรม

เรียนรู้จักตัวเอง

สาระสำคัญ การเปิดเผยตนเองให้คนอื่นรู้จัก

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตนเองมากขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะเปิดตัวเอง กับผู้อื่น
3. เพื่อฝึกให้มีความไว้วางใจกัน

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาษ ดินสอ สำหรับนักเรียนทุกคน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7-8 คน
2. ครูเขียนหัวข้อเหล่านี้ลงบนกระดานดำ (หรืออาจเป็นบอร์ดที่เตรียมไว้ล่วงหน้า)
 1. ถ้าฉันเป็นดอกไม้ ฉันจะเป็นดอกอะไร? ทำไม?
 2. ถ้าฉันเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน ฉันจะเป็นส่วนไหน? ทำไม?
 3. ถ้าอีก 10 วัน ฉันจะตาย ฉันจะอย่างไร?
3. ครูให้เวลานักเรียนได้คิดสัก 5 นาที เพื่อตอบคำถามในใจ หรืออาจจะจดสั้นๆ ไว้ในกระดาษก็ได้
4. หลังจากนั้นให้ แต่ละคนคุยกันในกลุ่มโดยผลัดกันพูดทีละคนพูดทีละหัวข้อ โดยพูดกันคนละไม่เกิน 2 นาที
5. เมื่อนักเรียนพูดคุยกันจบครบทุกคน และครบทุกหัวข้อแล้วให้กลุ่มช่วยกันตัดสินใจว่า ในแต่ละข้อนั้น ใครพูดได้ดี มีความหมายหรือประทับใจที่สุด ให้เป็นตัวแทนของกลุ่มออกไปอธิบายในกลุ่มใหญ่

การปรับตัวเข้ากับคนอื่น ในการอยู่ร่วมกันนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าเราจะไม่ชอบ แต่เป็นสิ่งที่ควรทำ ซึ่งเหมือนกับกอดอก นั้งไขว่ห้าง และการวาดรูปด้วยมือข้างที่ไม่ถนัด แม้ว่าผลงานจะออกมาไม่ดี แต่ก็สามารถทำได้

ฉะนั้น เราควรเปิดใจให้กว้างในการยอมรับ ปรับตัวเข้ากับคนอื่น และเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดี เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

กิจกรรม

มุมมอง

สาระสำคัญ การศึกษาความแตกต่างในความคิดและมุมมองของผู้อื่น

จุดมุ่งหมาย เพื่อเข้าใจ ยอมรับ และแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกัน
ของแต่ละบุคคล

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. เทียน 1 เล่ม พร้อมทั้งตั้ง
2. กระดาษพร้อมปากกา สำหรับนักเรียนทุกคน
3. กระดาษขาว หรือ เทปใส เพื่อนำไปติดที่บอร์ดหรือกระดานดำได้

วิธีการดำเนินกิจกรรม

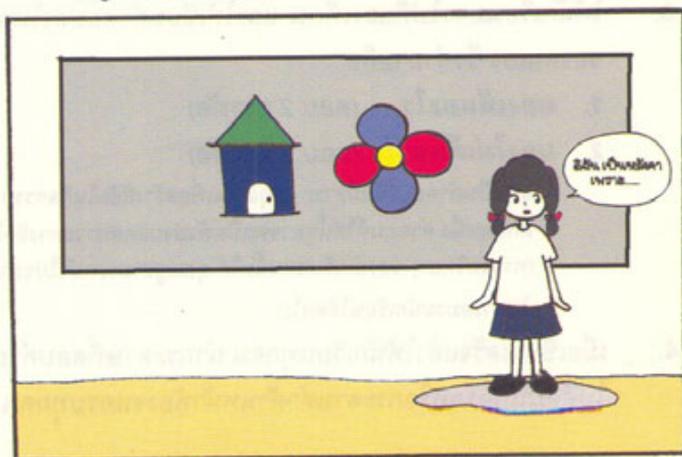
1. ครูนำเทียนที่จุดแล้วมาตั้งไว้กลางห้อง หรือด้านหน้าห้องที่นักเรียนทุกคนสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
2. ให้นักเรียนแบ่งกระดาษออกเป็น 2 แผ่น เขียนชื่อ นามสกุล ของตนเองลงไป
3. ให้นักเรียนมองไปที่แสงเทียน และให้เขียนคำตอบลงในกระดาษของตนเอง ซึ่งคำถามคือ
 1. มองเห็นอะไร (ตอบ 2 บรรทัด)
 2. มองไม่เห็นอะไร (ตอบ 2 บรรทัด)
 - อาจเป็นคำตอบที่ไม่มีสาระ แต่มุ่งเน้นเพื่อสร้างสีสันในกิจกรรม
 - อีกนัยหนึ่ง คำตอบที่ได้นั้นอาจจะเป็นตัวบ่งบอกสภาวะทางจิตใจ (ทางจิตวิทยา) ของนักเรียนคนนั้นได้ คุณครูสามารถนำไปขยายผลในการอบรมนักเรียนได้ต่อไป
4. เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนทุกคน นำกระดาษที่ตอบคำถามนั้นไปติดบนบอร์ดหรือกระดานดำด้านหน้าห้องจนครบทุกคน

สรุปกิจกรรม

1. บ่อยครั้ง เราอยากจะเป็นโน้นเป็นนี้ เราเพียงแต่ฝันหวานหรือดีแต่พูด ถ้าหากเราไม่ลงมือปฏิบัติตามคำพูด หรือความฝันของเรา ก็จะไม่เกิดผลอันใด
2. ศาสนาทุกศาสนา สอนให้เราพยายามดำเนินชีวิตอย่างดีทุกวัน เตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอ เพราะไม่มีใครรู้ว่า เราจะตายเมื่อไร เราจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวเราให้พร้อมอยู่เสมอ (อาจให้นักเรียนช่วยกันคิดคำสอนในเรื่องนี้ของแต่ละศาสนา)
3. กิจกรรมนี้ยังมุ่งให้เรากล้าที่จะเปิดเผยตัวเอง บ่อยครั้งที่เราเรียกกร้องให้คนอื่นเปิดเผยตัวเอง แต่เราควรเปิดเผยตัวเองเสียก่อนซึ่งสำคัญคือ ก่อนที่เราจะเปิดเผยตัวเองเราต้องฝึกที่จะไว้ใจผู้อื่นก่อน เพราะถ้าเราไม่ไว้ใจผู้อื่น ก็จะไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวเองอย่างจริงจัง

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

สาระสำคัญ การอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องช่วยเหลือ แบ่งปัน และรู้จักมอง
เหตุผล ความสัมพันธ์ของความต่าง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ในการช่วยเหลือ แบ่งปันความสุขให้ผู้อื่น
ไม่เอาตัวรอดเพียงลำพัง
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองเห็นคุณค่าความสัมพันธ์ของสิ่งที่
แตกต่างกัน

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

กระดาษเทาขาว ขนาด 3 X 2 นิ้ว จำนวน 49 แผ่น
(หรือ ครอบคลุมจำนวนนักเรียน)

- ด้านหน้าเขียนตัวเลข 1-7 เลขละ 7 ใบ
- ด้านหลังเขียนชื่ออุปกรณ์ หรือเครื่องใช้อะไรก็ได้ เช่น หนังสือ
น้ำมัน ปากกา โลก ส้วม ฯลฯ ห้ามซ้ำกัน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แจกอุปกรณ์ให้นักเรียนทุกคน คนละ 1 แผ่น
2. กิจกรรมด้านตัวเลข ให้นักเรียนจัดกลุ่ม โดยนำตัวเลขมารวมกัน
ให้ได้ตามโจทย์ที่กำหนด เช่น รวมกันให้ได้ 12 แล้วนั่งรวมกลุ่มกัน
จากนั้นเปลี่ยนโจทย์ไปเรื่อยๆ ประมาณ 4 - 5 รอบ ครูสังเกต
พฤติกรรมนักเรียนในการรวมกลุ่ม (ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที)
3. กิจกรรมด้านอักษร ให้นักเรียนจับคู่ คำที่มีความหมายเชื่อมโยง
กันได้ แล้วนั่งเป็นคู่ จากนั้นให้ครูลองสุ่มถามถึงเหตุผลที่จับคู่กัน
จากนั้นเปลี่ยนคู่ใหม่ไปเรื่อยๆ ประมาณ 4 - 5 รอบ ครูสังเกต
พฤติกรรมนักเรียนในการรวมกลุ่ม (ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที)
(อาจจะเพิ่มจากจับคู่ 2 คน ให้จับกลุ่มมากกว่านั้นก็ได้อีกแล้วให้เล่าเรื่อง
ที่เชื่อมโยงกันได้)

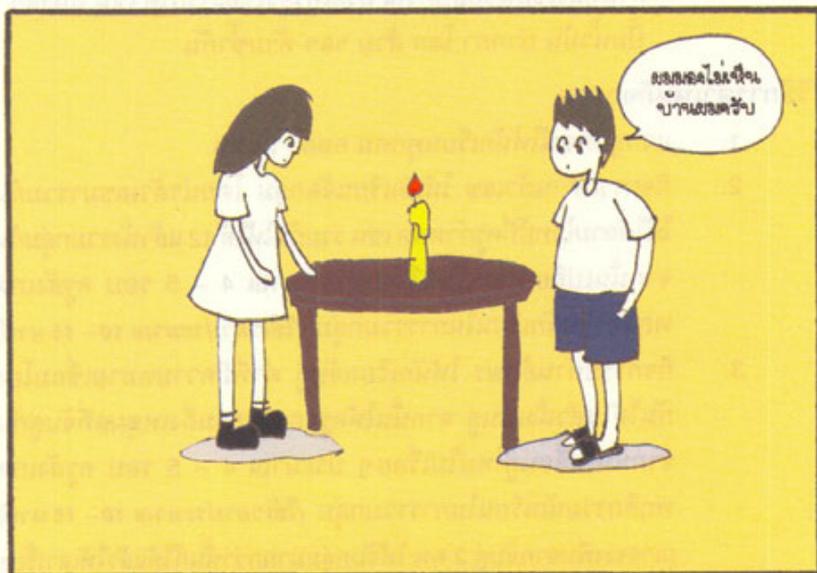
5. หลังจากนั้นให้แต่ละคนออกไปอ่านคำตอบของเพื่อนๆ และจดบันทึกลงในกระดาษที่เหลืออีกแผ่นหนึ่งว่า **ประทับใจคำตอบของใคร** โดยเลือกมา 2 อันดับ
6. ครูลองสุ่มดูว่าใครคือคนที่เพื่อนประทับใจมากที่สุด เพราะเหตุใด และมีใครบ้างไหมที่ไม่มีใครประทับใจเลย

สรุปกิจกรรม

ทุกคนมีอิสระในความคิด และเลือกมุมมองที่เป็นของตนเอง เราจึงต้องรู้จักยอมรับความแตกต่างในความคิด และมุมมองของผู้อื่น

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

สาระสำคัญ การสร้างความคุ้นเคยสนิทสนม และเปิดเผยตนเองอย่างจริงใจ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
2. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักกันและมีความเข้าใจต่อกันมากขึ้น

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. กระดาษ เอ 4
2. ดินสอ จำนวนเท่าที่นักเรียนผู้ร่วมกิจกรรม
3. ปากกาเมจิก

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แจกกระดาษ เอ 4 ให้นักเรียนคนละหนึ่งแผ่น
2. ให้นักเรียนจับคู่ (ชายคู่ชาย หญิงคู่หญิง) หากเป็นไปได้ให้จับคู่กับผู้นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน และนั่งวาดภาพใบหน้าฝ่ายตรงข้าม โดยใช้ดินสอและปากกาเมจิกเป็นอุปกรณ์เสริมแต่ง (ใช้เวลาในการวาดภาพประมาณ 10 นาที หรืออาจจะให้วาดภาพเฉพาะบางส่วนที่เขารู้สึกประทับใจ เช่น ตา คิ้ว เป็นต้น เพื่อเป็นการประหยัดเวลาในกิจกรรม)
3. เมื่อวาดภาพเสร็จเรียบร้อยให้นักเรียนทุกคู่ คอยกันในเรื่องประวัติส่วนตัว หรือในเรื่องอื่นๆ เช่น อนาคต ความใฝ่ฝัน ความสุข ความสมหวัง ความประทับใจ อุปสรรคในชีวิต ฯลฯ
4. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาแบ่งปันถึงเรื่องของเพื่อนที่ได้รับฟังมา

สรุปกิจกรรม

1. การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แบ่งปันความสุขให้กับผู้อื่น อย่าเอาตัวรอดเพียงลำพัง เหมือนกับการรวมเลข ถ้าเราทำได้แล้ว แต่หากยังมีเพื่อนที่ยังไม่สามารถทำได้ เราก็ควรช่วยเหลือให้สามารถรวมกลุ่มได้เท่าที่จะทำได้
2. ทุกสิ่งย่อมมีทั้งความเหมือนกันและความต่างกัน ในความต่างนั้น ถ้าเราสามารถหาเหตุผลและความสัมพันธ์ของกันและกันได้แล้ว จะทำให้สามารถยอมรับซึ่งกันและกัน และอยู่ร่วมกันได้ เช่นเดียวกับบอกเหตุผลของการจับคู่

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

กิจกรรม

แตกต่าง แต่ไม่ แยกแยก

สาระสำคัญ ความแตกต่างไม่ใช่เป็นสาเหตุเรื่องของความแตกแยก

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะยอมรับถึงความแตกต่าง รู้จักมองความต่างอย่างสร้างสรรค์
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงเป้าหมายที่เหมือนกันของทุกศาสนา คือ สอนให้เป็นคนดี

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

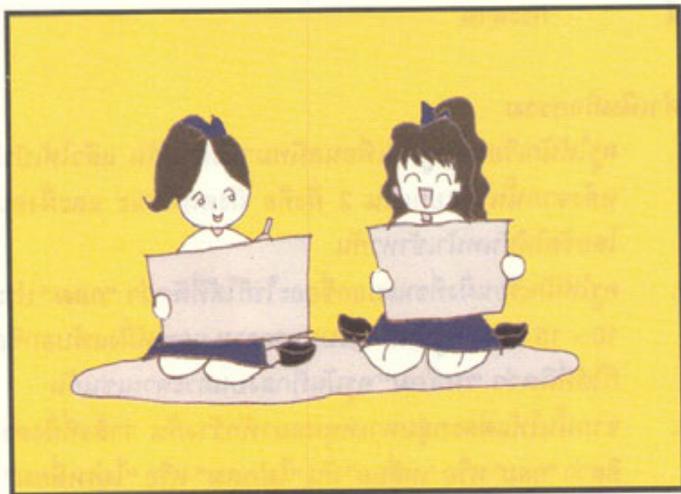
1. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสนิทมานั่งด้วยกัน แล้วให้เป้ายิงจุด หลังจากนั้นให้แยกเป็น 2 ฝั่งคือ ฝั่งคนที่ชนะ และฝั่งคนที่แพ้ โดยจัดให้หันหน้าเข้าหากัน
2. ครูให้นักเรียนฝั่งที่ชนะบอกชื่ออะไรก็ได้ที่คิดว่า “กลม” ประมาณ 10 – 15 อย่าง ครูบันทึกลงบนกระดาน และให้ฝั่งแพ้อบอกชื่ออะไรก็ได้ที่คิดว่า “เหลี่ยม” ครูบันทึกลงบนกระดานเช่นกัน
3. จากนั้นให้แต่ละกลุ่มหาเหตุผลมาหักล้างกัน ว่าสิ่งที่ฝั่งตรงข้ามคิดว่า “กลม” หรือ “เหลี่ยม” มัน “ไม่กลม” หรือ “ไม่เหลี่ยม” อย่างไร โดยถ้าครูเห็นว่าเหตุผลนั้นเป็นไปได้ ให้ขีดฆ่าชื่อเหล่านั้นออก
4. สุดท้ายให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแบ่งปัน และเปรียบเทียบการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน และวิเคราะห์ร่วมกันว่าในความ

สรุปกิจกรรม

ความสนิทสนมและรู้จักกันอย่างลึกซึ้ง ด้วยการเปิดเผยตนเองอย่างจริงใจ ทำให้เกิดความรักและมิตรภาพที่ยั่งยืนระหว่างกัน รู้สึกห่วงใยและเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่ต่างๆ ขณะวาดภาพ
2. ประเมินจากการนำเสนอข้อมูลแก่เพื่อนๆ เมื่อรวมกลุ่มแล้ว

สาระสำคัญ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติเกิดขึ้นได้ถ้าทุกคนอยู่บนพื้นฐานของความสามัคคีและร่วมแรงร่วมใจกัน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญ ของการสร้างสามัคคีในหมู่คณะ
2. เพื่อให้เรียนรู้ถึงการวางแผน แบ่งหน้าที่ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

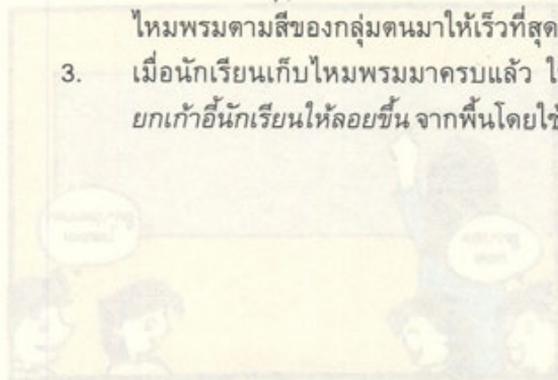
ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. โหมมพรมม้วนเล็ก 3 สี ตัดแต่ละสีออกเป็นท่อนๆ ละประมาณ 6 นิ้วจนหมดม้วน แล้วนำมาคละกันทั้ง 3 สี
2. แก้วน้ำนักเรียน จำนวน 3 ตัว

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำโหมมพรมที่เตรียมไว้ไปโปรยบนสนามที่มีพื้นที่กว้าง (อาจจะเป็นตามทางระยะ 100 เมตรก็ได้) โดยไม่ให้นักเรียนรู้
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มเท่าๆ กัน แล้วนำโหมมพรมมาให้ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 สีเพื่อเป็นตัวอย่าง จากนั้นให้นักเรียนไปเก็บโหมมพรมตามสีของกลุ่มตนมาให้เร็วที่สุด
3. เมื่อนักเรียนเก็บโหมมพรมมาครบแล้ว ให้ช่วยกันคิดวิธีการที่จะยกแก้วน้ำนักเรียนให้ลอยขึ้น จากพื้นโดยใช้โหมมพรมเท่านั้น

สรุปกิจกรรม

1. การมองความต่างต่างนั้น ถ้าหากเรามองอย่างคับแคบ มือคด ก็จะเป็นเหตุไปสู่ความขัดแย้ง แดกแยก แต่หากเรามองความต่างต่างนั้นด้วยใจที่กว้างขวาง ก็จะเห็นเป็นสิ่งสวยงามและเติมเต็มซึ่งกันและกัน
2. ในแต่ละศาสนานั้นย่อมมีคำสอนและวิถีปฏิบัติ ที่เหมือนและแตกต่างกัน แต่จุดมุ่งหมายของศาสนาคือ การสอนให้ทุกคนเป็นคนดีเหมือนกัน ศาสนิกชนไม่ควรไปวิพากษ์วิจารณ์คำสอนและวิถีปฏิบัติของศาสนาอื่น แต่ควรที่จะมุ่งมั่นทำตนเองให้เป็นศาสนิกชนที่สมบูรณ์ ตามแนวทางของศาสนาของตน

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความสนใจและ
ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
ของนักเรียน

สาระสำคัญ มนุษย์ใช้อารมณ์เป็นตัวผลักดันให้เกิดการกระทำ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อได้เรียนรู้ว่ามนุษย์ชอบเอาความดีใส่ตัวและ ผลักความชั่วให้คนอื่น
2. เพื่อเรียนรู้ว่า เราจะตัดสินผู้อื่นจากค่านิยมของตนเอง
3. เพื่อได้เรียนรู้ว่า การกระทำต่าง ๆ ของเรานั้นเกิดจากความรัก เศร้า โกรธ กลัว พอใจเป็นตัวผลักดัน
4. เพื่อได้เรียนรู้ว่า การกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามอารมณ์ ความรู้สึกย่อมไม่เกิดผลดีทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "สายน้ำแห่งรัก"
2. กระดาษ เอ 4

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม พร้อมแจกกระดาษ
2. ครูเล่ากรณีตัวอย่าง เรื่องสายน้ำแห่งรักให้นักเรียนฟัง เมื่อเล่าจบให้แต่ละคนเรียงลำดับว่า ใครดีที่สุดใน ปานกลาง เลว และเลวที่สุดในความคิดของตนเอง ลงบนกระดาษพร้อมเหตุผล (ใช้เวลา 5 นาที) หลังจากนั้นให้แต่ละคนอภิปรายกันในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุป
3. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลสรุป ในกลุ่มของตนแล้วให้บันทึกคะแนนบนกระดาษดำ
4. ครูอ่านข้อมูลและคำถามเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียน แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดอีกครั้ง ว่าใครดีที่สุดในใจจนถึงเลวที่สุดในใจ หากมีการเปลี่ยนแปลงไปจากความคิดเดิมให้อธิบายเหตุผลด้วย โดยครูจะไม่เฉลยคำตอบ

สรุปกิจกรรม

1. งานทุกอย่างสามารถประสบความสำเร็จได้ ด้วยความสามัคคี การร่วมแรงร่วมใจ ไม่แบ่งแยกศาสนา จะทำให้สังคมนั้นมีแต่ความสุขสงบ
2. บางสิ่งบางอย่างที่เรามองแล้ว อาจจะคิดว่าเป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าเราร่วมกันวางแผน แก้ไขปัญหากันอย่างจริงจัง สิ่งนั้นก็สามารรถเกิดขึ้นได้

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ใบความรู้ กรณีตัวอย่างเรื่อง “สายน้ำแห่งรัก”

สมชาย และสมศรี เป็นคนรักกัน ที่อยู่เป็นคนละหมู่บ้านตรงกันข้ามของฝั่งแม่น้ำซึ่งมีสะพานเชื่อมหากัน ในแม่น้ำที่มีจะเข้ชุกชุม สมชายได้ให้ผู้ใหญ่ของตนไปตกลงกับพ่อแม่สมศรีเรื่องงานแต่งงาน และนัดหมายว่าอีก 10 วัน จะมาสู่ขอและแต่งงานที่หมู่บ้านของสมศรี ทางฝ่ายพ่อสมศรี จึงประกาศให้ลูกบ้านทุกคนทราบว่าลูกสาวตนจะแต่งงาน

ก่อนถึงวันงาน 7 วัน เกิดพายุใหญ่พัดสะพานขาด ทำลายระบบ สื่อสารต่างๆ และมีน้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมหมู่บ้านสมชาย พัดเอาแม่สมชาย หายไป 3 วันผ่านไปน้ำลดลง สมชายก็ยังไม่ได้ติดต่อไปยังสมศรี สมศรี ร้อนใจมากเนื่องจากเป็นห่วงสมชาย และถูกพ่อของตนถามว่า งานแต่งงานจะเอาอย่างไร สมศรีจึงไปหาสมศักดิ์ ซึ่งเป็นพ่อค้าเรือที่หลงรักตนเอง เพื่อขอความช่วยเหลือ สมศักดิ์รับปากว่าจะช่วย แต่มีเงื่อนไขต้องนอนกับตนเองก่อน สมศรีจึงไปปรึกษาสมทรงเพื่อนสนิท

สมทรงไม่กล้าให้คำตอบอะไร เพราะกลัวจะเสียความเป็นเพื่อนกับสมศักดิ์ และสมชาย สมทรงบอกเพียงว่า ขึ้นอยู่กับสมศรีก็แล้วกัน สมศรีจึงตัดสินใจไปนอนกับสมศักดิ์ เพราะความเป็นห่วงชื่อเสียงของพ่อของตน และความเป็นห่วงในสมชาย

ภายหลังจากได้นอนกับสมศรี สมศักดิ์ ก็พาสมศรีข้ามไปด้วยความทุลัดทุเล สมศรีไปพบสมชายนั่งหน้าแคร่อยู่ จึงไผ่เข้ากอด ฝ่ายสมชายตกใจ ถามสมศรีว่า สะพานก็ขาด มาได้อย่างไร สมศรีติดพ้อว่า ไม่ได้รักตนเองแล้วหรือ ทำไมไม่ยอมส่งข่าวคราวไปหาตนบ้างเลย สมชายบอกว่ารัก เป็นห่วง สมศรีจึงเล่าว่า ตนเองต้องยอมนอนกับสมศักดิ์เพื่อให้พามา

สมชายได้ยินอย่างนั้น จึงบอกว่าตนเองยอมรับการกระทำของสมศรีไม่ได้ และตนจะไม่ยอมแต่งงานด้วย สมศรีจึงร้องไห้และเดินกลับไป ระหว่างทางเจอกับสมพลซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของสมชาย สมพลซักถาม และปลอบสมศรีว่า เดี่ยวตนเองจะไปพูดคุยกับสมชายให้

สมพลไปพูดคุยกับสมชายบอกว่า ให้เข้าใจถึงความรักและแรงกดดันที่สมศรีได้รับจากพ่อของเธอ แต่สมชายไม่ยอมฟัง เกิดมีปากเสียงขึ้น สมพลพูดว่า สมชายไม่สมเป็นลูกผู้ชายพร้อมชกสมชาย

ข้อเสนอแนะ

1. อาจเปลี่ยนวิธีการในการเล่าเรื่องให้นักเรียนแสดงเป็นละครก็ได้เพื่อความสนุกสนาน และเป็นการเพิ่มสีสันในกิจกรรม
2. ครูผู้นำกิจกรรมอาจจะปรับเปลี่ยนตัวละครให้ทันสมัย เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนได้ แต่ให้คงแก่นเนื้อเรื่องไว้
3. กิจกรรมนี้อาจจะใช้เวลานาน ครูผู้นำกิจกรรมควรเลือกใช้เวลาที่เหมาะสม หรืออาจจะแบ่งเป็น 2 คาบเรียนก็ได้

สรุปกิจกรรม

1. การจะสรุปว่าใครเป็นคนชั่ว หรือคนไม่ดีนั้น อาจไม่เป็นไปตามที่เราคิด หรือจากที่เราเห็น เพราะเราอาจจะมองแค่ภายนอก คนที่เรามองว่าเป็นคนชั่ว คนไม่ดีนั้น อาจจะมีชีวิตอยู่ในตัวของเข้าง่ายก็ได้
2. เรามักจะใช้ความคิด ความรู้สึกของตัวเอง ในการตัดสินการกระทำของผู้อื่น ดังนั้นการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เราต้องรู้จักเรียนรู้ที่จะปรับความคิด ความรู้สึกในการมองผู้อื่นอย่างเป็นธรรม
3. มนุษย์มักมีแรงผลักดันในการกระทำสิ่งต่างๆ ตามอารมณ์รัก เกรี้ยว โกรธ กลัว พอใจ ดังนั้นการที่จะตัดสินใคร เราต้องทำความเข้าใจ และมองให้ลึกซึ้งว่า เพราะอะไรเขาจึงทำเช่นนี้ ไม่ควรมองจากเปลือกนอกเพียงอย่างเดียว
4. การตัดสินกระทำสิ่งใดตามอารมณ์ ย่อมนำมาซึ่งความเสียหาย แต่หากเรากระทำกรต่างๆ ตามแนวของศาสนา ปัญหาทุกสิ่งทุกอย่างย่อมคลี่คลายไปได้ด้วยดี

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจ ร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไข ปัญหาของนักเรียน

ใบความรู้ ข้อมูลและคำถามชวนให้คิดเพิ่มเติม

1. คนที่สูญเสียคนที่ตนเองรัก อย่างมารดาของตนเอง ผิดหรือที่เขาจะลืมคิดถึงเรื่องการแต่งงานของตนเอง และผิดด้วยหรือกับการที่เขาจะไม่ยอมรับหญิงที่เคยผ่านผู้ชายอื่นมาแล้ว
2. การเป็นห่วงคนที่ตนเองรัก และการที่ต้องรักษาหน้า และสถานะภาพทางสังคมของบิดา นั้นมีความผิดด้วยหรือ
3. การบอกความต้องการอย่างตรงไปตรงมา ตามที่ตนเองรู้สึก และการเป็นคนรักษาคำมั่นสัญญานั้นผิดด้วยหรือ
4. การกลัวที่จะสูญเสียความเป็นเพื่อน และการให้ความเคารพในการตัดสินใจของเพื่อน มีความผิดด้วยหรือ
5. การเห็นเข้าอกเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของเพื่อน และเข้าช่วยเหลือเพื่อน เพื่อเตือนสติ นั้นมีความผิดด้วยหรือ

กิจกรรม

วันนี้สำคัญไฉน

สาระสำคัญ

เรียนรู้วันสำคัญของศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนรู้และตระหนักถึงวันสำคัญของศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม

ระยะเวลา

1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องวันสำคัญทางศาสนา ของศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม
2. ฉลากคำถาม ตามใบงาน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม แล้วแจกใบความรู้เรื่องวันสำคัญทางศาสนา ให้กลุ่มละ 1 ชุด จากนั้นให้เวลาจำ และทำความเข้าใจ 5 นาที
2. ครูจับฉลากคำถาม เพื่อถามนักเรียนทีละกลุ่ม โดยมีเวลาในการตอบ 30 วินาทีต่อ 1 คำถาม โดยเรียงไปที่ละกลุ่มจนครบทุกคำถาม
3. กลุ่มที่ตอบถูกได้ 1 คะแนนในแต่ละข้อ กลุ่มใดตอบถูกมากที่สุดถือว่าชนะ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป บอกถึงความสำคัญของวันทางศาสนา เพื่อจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของวันนั้นๆ (หากใกล้ถึงวันสำคัญใด ให้เชิญชวนไปเข้าร่วมในพิธีนั้น)

สรุปกิจกรรม

แต่ละศาสนาย่อมมีวันสำคัญทางศาสนาที่ยึดถือปฏิบัติกัน ทุกศาสนา นักเรียนควรรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงวันสำคัญทางศาสนา เพื่อเป็นศาสนิกชนที่ดี

กิจกรรมกลุ่มที่ 2

วิถีชีวิตประจำวัน

หนึ่งเดียวในความแตกต่างหลากหลาย

ใบความรู้ เรื่อง วันสำคัญทางศาสนา

วันสำคัญทางพุทธศาสนา

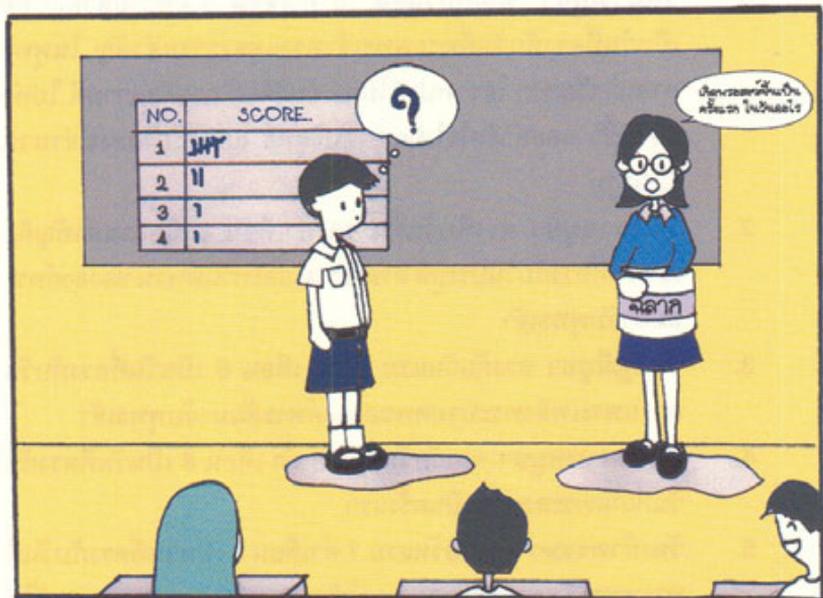
การกำหนดวันสำคัญทางพุทธศาสนานั้น นับตามจันทรคติมีทั้งหมด 6 วันดังนี้

1. วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 มีความสำคัญ คือ เป็นวันที่ตรงกับวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมสำคัญ ในพุทธศาสนา เรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์ อันได้แก่ การทำความดี ไม่ทำความชั่ว และทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ แก่พระอริยสงฆ์จำนวน 1250 รูป
2. วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 6 มีความสำคัญคือ เป็นวันที่ตรงกับวันประสูติ ตรัสรู้ธรรม และปรินิพพาน ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
3. วันอัฐมีบูชา ตรงกับวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันที่ตรงกับวันถวายพระเพลิงพระบรมศพขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
4. วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันที่ตรงกับวันที่เกิดพระสงฆ์ขึ้นเป็นครั้งแรก
5. วันเข้าพรรษา ตรงกับวันแรม 1 ค่ำเดือน 8 เป็นวันที่ตรงกับวันที่พระพุทธเจ้าทรงมีพุทธานุญาตให้พระสงฆ์อยู่จำพรรษา ณ ที่ใดที่หนึ่ง ตลอดระยะเวลา 3 เดือนในฤดูฝน
6. วันออกพรรษา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันครบกำหนดการ อยู่จำพรรษาของพระสงฆ์และเป็นวันที่ พระพุทธเจ้าทรงมีพุทธานุญาตให้พระสงฆ์ทำปวารณากรรม (การให้ผู้อื่นตักเตือนและชี้ผิดได้) แทนอุโบสถกรรม (การฟังพระปาฏิโมกข์)

ข้อสังเกต: การนับเดือนทางพุทธศาสนานั้น ยึดตามจันทรคติ ซึ่งหนึ่งเดือนจะมี 29 - 30 วัน ในปีหนึ่งจะมี 355 - 356 วัน ทุก 3-4 ปีจะมีการเพิ่มเดือนขึ้นอีกหนึ่งเดือน โดยเพิ่มในระหว่างเดือนแปดกับเดือนเก้า เป็นเดือนแปดสองหน (เดือนแปดแรก และเดือนแปดหลัง)

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำงานกลุ่มร่วมกัน
ของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม

1. วันแรกของปฏิทินอิสลาม : ตรงกับวันที่ 1 มุฮัรรม (เดือน 1) เป็นวันที่ตรงกับ วันที่ท่านศาสดามุฮัมมัด อพยพจากมักกะห์สู่นครมะดีนะห์
2. วันเมอลิดนบี: ตรงกับวันที่12 ร่อบียุลเอาวาล (เดือน 3) เป็นวันที่ตรงกับ วันประสูติของศาสดามุฮัมมัด
3. อิศรออุ เมียะราช : ตรงกับวันที่ 27 รอฎิบ (เดือน 7) เป็นวันที่ตรงกับวันที่ ศาสดามุฮัมมัด เดินทางจากมักกะห์สู่เมดีน่ออักซอบแล้วเสด็จขึ้นฟากฟ้า และได้รับ ละหมาดจากพระเจ้า
4. การถือศีลอด ฟัรฎู : ตรงกับวันที่ 1 รอมฎอน (เดือน 9) เป็นวันเริ่มต้นการถือศีล อดที่จำเป็นของมุสลิมทั่วโลก
5. ลัยละตุลกอดริ: ตรงกับคืนที่ 27 หรือ คืนที่ 28 คินไตคินหนึ่งของช่วง 10 คืนสุดท้าย ในรอมฎอน (เดือน 9) เป็นคืนที่พระเจ้าเริ่มประทานอัลกุรอานให้กับศาสดามุฮัมมัด และเป็นคืนที่มีผลบุญเท่ากับ 1 พันเดือน
6. วันอีดิลฟิฏริ : ตรงกับวันที่ 1 เซาวาล (เดือน 10) เป็นวันแรกหลังการถือศีลอด และเป็นวันรื่นเริงของมุสลิม
7. วันอะรอเฟห์ : ตรงกับวันที่ 9 ซุลฮิจญะห์ (เดือน 12) เป็นวันที่ผู้ประกอบพิธีฮัจจ์ รวมตัวกัน ณ ทุงอะรอเฟห์
8. วันอีดิลอัฎฮา : ตรงกับวันที่ 10 ซุลฮิจญะห์ (เดือน 12) เป็นวันรื่นเริงของมุสลิม และมีการเชือดสัตว์พลีทาน
9. วันญุมอะห์ : ทุกวันศุกร์ เป็นวันที่มุสลิมต้องไปประกอบศาสนกิจประจำสัปดาห์ (ละหมาด) พร้อมรับฟังคำสอนจากผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด (ค่อเต็บ)

ข้อสังเกต: การนับเดือนตามปฏิทินอิสลามนั้น ยึดตามจันทร์คติ ซึ่งหนึ่งเดือน จะมี 29 – 30 วัน ในปีหนึ่งจะมี 355 – 356 วัน ไม่มีการเพิ่มเดือน เพื่อให้ได้ตามปฏิทินสากล โดยมีชื่อเรียกปีทางอิสลามว่า ฮิจเราะห์ศักราช (ฮ.ศ.) เช่น ปี ฮ.ศ. 1427 ตรงกับปี พ.ศ. 2549

ในงาน เรื่อง คำถามวันสำคัญทางศาสนา

1. หลักการทำความดี ไม่ทำความชั่ว และทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ เกิดขึ้นในวันอะไร (วันมาฆบูชา)
2. วันที่ตรงกับวันที่วันประสูติ ตรัสรู้ธรรม และปรินิพพานขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรงกับวันอะไร (วันวิสาขบูชา)
3. วันที่ตรงกับวันที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพ ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียกว่าวันอะไร (วันอัฐมีบูชา)
4. เกิดพระสงฆ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ในวันอะไร (วันอาสาฬหบูชา)
5. วันแรม 1 ค่ำเดือน 8 ตรงกันวันอะไร (วันเข้าพรรษา)
6. วันที่ทรงกำหนดการอยู่จำพรรษาของพระสงฆ์ และเป็นวันที่พระพุทธรเจ้าทรง มีพุทธานุญาตให้พระสงฆ์ทำปวารณากรรม แทนอุโบสถกรรม คือวันอะไร (วันออกพรรษา)
7. วันที่ 1 มุฮัรรัม คือวันอะไร (วันเริ่มต้นปฏิทินอิสลาม)
8. วันที่ตรงกับวันที่วันประสูติ ของศาสดามุฮัมมัด คือวันอะไร (วันจันทร์ที่ 12 รอบปีอัลเววาล)
9. วันที่ศาสดามุฮัมมัดเดินทางจากมักกะห์สู่เมดีนาอักฮอบ แล้วเสด็จขึ้นฟากฟ้า และได้รับละหมาดจากพระเจ้าคือวันอะไร (วันอิสรออู เมียะราช)
10. วันที่ 1 รอมฎอนถือว่าเป็นวันอะไร (วันเริ่มต้นการถือศีลอดของมุสลิมทั่วโลก)
11. คืนที่พระเจ้าเริ่มประทานอัลกุรอาน ให้กับศาสดามุฮัมมัด เรียกว่าคืนอะไร (ลัยละตุลกอตรี)
12. วันแรกหลังการถือศีลอด และเป็นวันรื่นเริงของมุสลิม ชื่อว่าวันอะไร (วันอีดีลฟิฏริ)
13. วันที่ผู้ประกอบพิธีฮัจจ์รวมตัวกัน ณ ฟุจอะรอเฟห์ ตรงกับวันอะไร (วันที่ 9 ซุลฮิจญะห์)
14. วันรื่นเริงของมุสลิมที่ไม่ได้ประกอบพิธีฮัจจ์ ซึ่งตรงกับวันที่ 10 ซุลฮิจญะห์ เรียกว่าวันอะไร (วันอีดีล อฎฺฮฺยา)

7. วันสมโภชพระวรกายและพระโลหิตพระคริสตเจ้า : วันอาทิตย์ถัดจากวันสมโภชพระตรีเอกภาพ เป็นวันสมโภชที่ทำให้เกียรติต่อองค์พระเยซูเจ้าที่ประทับอยู่ในศีลมหาสนิท ตามธรรมเนียมคริสตชนจะมีการแห่ศีลมหาสนิท และรับพรจากศีลมหาสนิท หลังพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ
8. วันสมโภชนักบุญเปโตรและเปาโล : เป็นวันสมโภชนักบุญเปโตรและเปาโลอัครสาวก (อัครสาวกที่มีบทบาทสำคัญของพระศาสนจักร) ตรงกับวันที่ 29 มิถุนายน
9. วันสมโภชพระนางมารีย์รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ : ตรงกับวันที่ 15 สิงหาคม ของทุกปี
10. วันสมโภชนักบุญทั้งหลาย : วันที่ระลึกถึงบรรดานักบุญที่เคยใช้ชีวิตในโลกนี้ ซึ่งเป็นแบบฉบับในการทำความดี และเป็นผู้อาวุโษต่อพระเจ้าเพื่อมนุษย์ในโลก ตรงกับวันที่ 1 พฤศจิกายน
11. วันสมโภชพระเยซูเจ้ากษัตริย์แห่งสากลจักรวาล : เป็นวันอาทิตย์สุดท้ายในปีปฏิทินพระศาสนจักรคาทอลิก เป็นวันสมโภชที่ให้เกียรติ พระเยซูเจ้าในฐานะกษัตริย์ ผู้นำชีวิตฝ่ายจิตของคริสตชน
12. วันสมโภชพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธิธรรมผล : ตรงกับวันที่ 8 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสมโภชการปฏิสนธิ โดยปราศจากบาปกำเนิดของพระนางมารีย์
13. วันสมโภชพระคริสตสมภพ : ตรงกับวันที่ 25 ธันวาคม เป็นวันสมโภชการบังเกิดของพระเยซูเจ้า
14. วันอาทิตย์ : เป็นการฉลองประจำสัปดาห์ของคริสตชน ในการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า ซึ่งคริสตชนทุกคนไปร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์

ใบงาน เรื่อง คำถามวันสำคัญทางศาสนา

1. หลักการทำความดี ไม่ทำความชั่ว และทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ เกิดขึ้นในวันอะไร
2. วันที่ตรงกับวันที่วันประสูติ ตรัสรู้ธรรม และปรินิพพาน ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรงกับวันอะไร
3. วันที่ตรงกับวันที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพ ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียกว่าวันอะไร
4. เกิดพระสงฆ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ในวันอะไร
5. วันแรม 1 ค่ำเดือน 8 ตรงกันวันอะไร
6. วันที่ครบกำหนดการอยู่จำพรรษาของพระสงฆ์ และเป็นวันที่พระพุทธรูปปางปฐมเทศนา มีพุทธบัญญัติให้พระสงฆ์ทำปวารณากรรม แทนอุโบสถกรรม คือวันอะไร.....
7. วันที่ศาสดามุฮัมมัดอพยพสู่นครมะดีนะห์ คือวันอะไร
.....
8. วันที่ตรงกับวันที่วันประสูติของศาสดามุฮัมมัด คือวันอะไร
.....
9. วันที่ศาสดามุฮัมมัด เดินทางจากมักกะห์สู่เมดีน่ออักซอ แล้วเสด็จขึ้นฟากฟ้าและได้รับละหมาดจากพระเจ้า คือวันอะไร
.....
10. วันที่ 1 รอมฎอน ถือว่าเป็นวันอะไร
11. คินที่พระเจ้าเริ่มประทานอัลกุรอาน ให้กับศาสดามุฮัมมัด เรียกว่าวันอะไร
12. วันแรกหลังการถือศีลอด และเป็นวันรื่นเริงของมุสลิม ชื่อว่าวันอะไร
.....
13. วันที่ผู้ประกอบพิธีฮัจจ์รวมตัวกัน ณทุ่งอะรอฟะห์ คือวันอะไร
.....
14. วันรื่นเริงของมุสลิมที่ไม่ได้ประกอบพิธีฮัจจ์ ซึ่งตรงกับวันที่ 10 ชุลฮิจญะห์ เรียกว่าวันอะไร

15. ทุกวันศุกร์ ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องไปประกอบศาสนกิจ พร้อมรับฟังคำสอนจากผู้นำประจำมัสยิดมีชื่อว่าวันอะไร (วันญุมอะห์)
16. วันที่ 1 มกราคม เป็นวันอะไร
(วันสมโภชพระนางมารีย์ พระชนนีพระ เป็นเจ้า)
17. วันเริ่มต้นของเทศกาลมหาพรต เรียกว่าวันอะไร (วันพุธรับเถ้า)
18. วันอาทิตย์ที่สมโภชการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า คือวันอะไร (วันสมโภชปัสกา)
19. วันสมโภชหลังจากพระเยซูเจ้าเสด็จกลับคืนพระชนมชีพ 40 วัน คือวันอะไร (วันสมโภชพระเยซูเจ้าเสด็จสู่สวรรค์)
20. วันถือกำเนิดของพระศาสนจักร ที่พระเยซูเจ้าตั้งขึ้นโดยผ่านทางอัครสาวก คือวันอะไร (วันสมโภชพระจิตเจ้า)
21. วันฉลองความเชื่อในพระเจ้าพระองค์เดียว มี 3 พระบุคคล พระบิดา พระบุตร พระจิตเจ้า เรียกว่าวันอะไร (วันสมโภชพระตรีเอกภาพ)
22. วันอาทิตย์ถัดจากวันสมโภชพระตรีเอกภาพ คือวันอะไร
(วันสมโภชพระวรกายและพระโลหิตพระคริสตเจ้า)
23. วันที่ 29 มิถุนายน ตรงกับวันอะไร
(วันสมโภชนักบุญเปโตรและเปาโลอัครสาวก)
24. วันที่ 15 สิงหาคม ถือว่าเป็นวันอะไร
(วันสมโภชพระนางมารีย์รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์)
25. วันที่ 1 พฤศจิกายน ถือว่าเป็นวันอะไร (วันสมโภชนักบุญทั้งหลาย)
26. วันอาทิตย์สุดท้ายในปีปฏิทินพระศาสนจักรคาทอลิก คือวันอะไร
(วันสมโภชพระเยซูเจ้ากษัตริย์แห่งสากลจักรวาล)
27. วันที่ 8 ธันวาคม ถือว่าเป็นวันอะไร
(วันสมโภชพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธิ นรมล)
28. วันสมโภชการบังเกิดของพระเยซูเจ้า
(วันสมโภชพระคริสตสมภพ: วันที่ 25 ธันวาคม)
29. วันฉลองประจำสัปดาห์ ของคริสตชนในการกลับคืน พระชนมชีพของพระเยซูเจ้า (วันอาทิตย์)

กิจกรรม

หลักธรรมคำสอนโลก

สาระสำคัญ การนำเอาหลักธรรมคำสอนมาใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนรู้หลักธรรมคำสอน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. เพื่อให้ตระหนักว่าทุกศาสนาสอนเรื่องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ใบความรู้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ปัญหาของไมตรี”
2. ใบความรู้เรื่องหลักธรรมที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในกรณีตัวอย่าง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูอ่านเรื่องสมมุติให้นักเรียนฟัง 2 รอบ
2. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม (ถ้าเป็นไปได้แบ่งตามศาสนาที่นับถือ)
3. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมอง หาหลักธรรมในศาสนาของตนที่จะนำมาช่วยศักดิ์ชายในสถานการณ์นี้ให้มากที่สุดในเวลา 3 นาที
4. ให้แต่ละกลุ่มเลือกหลักธรรมที่หามาเพียง 1 ข้อ เพื่อออกมาแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play) ในการช่วยไมตรี
5. ครูรวบรวมความคิดของนักเรียน เพื่อโยงเข้าสู่หลักธรรม ของแต่ละศาสนา (ตามใบงาน)

สรุปกิจกรรม

1. ทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอน ที่สอนให้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เหมือนกัน แต่ต่างกันที่รูปแบบในการนำเสนอ
2. หลักธรรมของศาสนา สามารถนำมาใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน ขึ้นอยู่กับเราที่จะสนใจนำหลักธรรมนั้นๆ มาใช้หรือไม่อย่างไร

15. ทุกวันศุกร์ ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องไปประกอบศาสนกิจ พร้อมรับฟังคำสอนจากผู้นำประจำมัสยิด มีชื่อว่าเป็นอะไร.....
16. วันที่ 1 มกราคม เป็นวันอะไร
17. วันเริ่มต้นของเทศกาลมหาพรต เรียกว่าวันอะไร
18. วันอาทิตย์ที่สมโภชการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า คือวันอะไร
19. วันสมโภชหลังจากพระเยซูเจ้าเสด็จกลับคืนพระชนมชีพ 40 วัน คือวันอะไร.....
20. วันถือกำเนิดของพระศาสนจักรที่พระเยซูเจ้าตั้งขึ้นโดยผ่านทางอัครสาวก คือวันอะไร
21. วันฉลองความเชื่อในพระเจ้าพระองค์เดียวมี 3 พระบุคคล พระบิดา พระบุตร พระจิตเจ้า เรียกว่าวันอะไร
22. วันอาทิตย์ถัดจากวันสมโภชพระตรีเอกภาพ คือวันอะไร
23. วันที่ 29 มิถุนายน ตรงกับวันอะไร
24. วันที่ 15 สิงหาคม ถือว่าเป็นอะไร
25. วันที่ 1 พฤศจิกายน ถือว่าเป็นวันอะไร
26. วันอาทิตย์สุดท้ายในปีปฏิทินพระศาสนจักรคาทอลิก คือวันอะไร
27. วันที่ 8 ธันวาคม ถือว่าเป็นอะไร
28. วันสมโภชการบังเกิดของพระเยซูเจ้า
29. วันฉลองประจำสัปดาห์ ของคริสตชนในการกลับคืนพระชนมชีพ ของพระเยซูเจ้า

ใบความรู้เรื่อง หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ในการนำมาใช้แก้ปัญหาในกรณีตัวอย่าง

ศาสนาพุทธ

- พรหมวิหาร 4 (ธรรมประจำใจอันประเสริฐ)
ในส่วนของความเมตตา (ปรารถนาให้เขามีสุข)
และกรุณา (สงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์)
- สังคหวัตถุ 4 (ธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจ) ในส่วนของทาน
(การให้ความช่วยเหลือ) ปิยวาจา
(พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้ข้อคิด)
- อริยวัฑฒิ (หลักความเจริญของอริยชน) ในส่วนของปัญญา
(การเข้าใจโลกตามความเป็นจริง) และจาคะ
(การช่วยเหลือเผื่อแผ่)
- ทิศ 6 (หลักความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ) ในส่วนของทิศเหนือ
(ลักษณะการมีความสำคัญกับมิตรสหาย)
- กัลยาณธรรม 7 (คุณสมบัติของมิตรที่ดี) ในส่วนของ โน จัฏฐาเน
นีโยชเน: การไม่ชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย

ศาสนาคริสต์

บัญญัติเอกประการที่สอง : ท่านต้องรักเพื่อนมนุษย์ เหมือนรักตนเอง
(มธ. 22:39)

ศาสนาอิสลาม

จากอัลกุรอาน พระเจ้าตรัสว่า
“และพวกเจ้าจงช่วยเหลือกันในสิ่งที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง
และจงอย่าช่วยกันในสิ่งที่เป็นบาปและเป็นศัตรูกัน” บทอัลมาอิดะห์
โองการที่ 2

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากการนำเสนอการแสดงของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. สังเกตจากความสนใจในการฟังสรุปกิจกรรมของแต่ละศาสนา

ใบความรู้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ปัญหาของไมตรี”

ไมตรีชักชวนศักดิ์ชายให้เข้าร่วมแก๊งรถซิ่ง
 ศักดิ์ชายปฏิเสธและคิดที่จะเลิกคบกับไมตรี แต่ก็ยังรู้สึกเป็นห่วงไมตรี
 ศักดิ์ชายจึงคิดหาวิธีที่จะช่วยไมตรีให้เลิกจากแก๊งรถซิ่ง

5. ครูถามแต่ละคู่ถึงเหตุผลว่า ทำไมจึงคิดว่าของ 2 สิ่งนั้นเข้ากันได้ดีที่ สุด คนอื่นๆ เห็นด้วยหรือไม่
6. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ
 - การที่แต่ละคนมีความต้องการที่ต่างกันเป็นเพราะเหตุใด
 - มีความรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ของที่ตนไม่พอใจ
 - ของที่เข้าคู่กันได้ดีนั้น วิธีการจับคู่กันเราพิจารณาจากอะไร
 - เราเคยสังเกตบ้างไหมว่าคนที่เขาไม่มีคู่เขาจะรู้สึกอย่างไร
 - เราได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง

สรุปกิจกรรม

1. คนเราล้วนมีความชอบและความพอใจที่แตกต่างกัน ซึ่งในโลกของความเป็นจริงนั้น ไม่ใช่ทุกคนจะต้องได้รับในสิ่งที่ตนเองชอบหรือต้องการเสมอไป ดังนั้น เราจึงควรรู้จักสร้างความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี
2. การมองคนหรือศึกษาค้น ควรพยายามมองให้ลึกซึ่งถึงคุณค่าที่เขา มีอยู่และหาลักษณะร่วม ที่ทำให้เราสามารถคบกันได้ เพราะไม่ว่าสิ่งของหรือคน ล้วนมีคุณค่าและคุณประโยชน์ ถ้าเราสามารถดึงเอาคุณสมบัติที่ออกมาใช้ให้ถูกทาง ก็จะทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจ ร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมมืออภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

กิจกรรม

สองเราคู่กัน

สาระสำคัญ การพอใจในสิ่งที่ตนเองมี และเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีและได้รับ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักมองเห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆ

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ถาดใส่ของขนาดใหญ่
2. สิ่งของชิ้นเล็กๆ เช่น เครื่องเขียน ของขำช่วย ดอกไม้สด เครื่องครัว ฯลฯ เท่าจำนวนนักเรียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนจัดเก้าอี้เป็นรูปวงกลม จากนั้นนำถาดใส่สิ่งของเท่ากับจำนวนนักเรียนออกมาให้ดู แล้วให้คิดไว้ว่าอยากได้ชิ้นใด
2. ครูถือถาดเดินวนในวงกลมให้นักเรียนเห็นของโดยทั่วถึงกัน จากนั้นให้นักเรียนหยิบของคนละ 1 ชิ้น ขณะที่ครูเดินถือถาดผ่านไปอย่างรวดเร็ว
3. เมื่อทุกคนได้ของคนละ 1 ชิ้นแล้ว ครูถามนักเรียนว่า
 - มีใครบ้างที่ได้ของที่ตนถูกใจ ให้ยกมือขึ้น
 - มีใครบ้างที่ไม่ได้ของที่ตนเองต้องการ ให้ยกมือขึ้น พร้อมถามเหตุผลว่าเพราะเหตุใด แล้วอยากได้อะไร ถ้าสามารถแลกได้ จะเอาไหม?
4. ให้เวลา 2 นาที ในการจับคู่สิ่งของต่างๆ ที่คิดว่าน่าจะเข้าคู่กันได้ดีที่สุด เสร็จแล้วนั่งเป็นคู่ในวงกลม ถ้าเหลือเศษให้คนนั้นยืนอยู่กลางวง แล้วให้ครูจัดหาคู่ให้ในภายหลัง

กิจกรรม**๕๖๕** เห็น แต่งเป็น

สาระสำคัญ แต่ละศาสนามีเอกลักษณ์การแต่งกาย ที่เป็นวัฒนธรรมเฉพาะของเขาซึ่งไม่ถือเป็นความแตกต่างที่สร้างความแตกแยก

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเรียนรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมการแต่งกายของแต่ละศาสนา
2. เพื่อยอมรับเอกลักษณ์การแต่งกายเฉพาะของแต่ละศาสนา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. รูปภาพหรือเครื่องแต่งกาย นักบวช ชาย หญิง ศาสนาคริสต์
2. รูปภาพหรือเครื่องแต่งกาย อุบาสก อุบาสิกา
3. รูปภาพหรือเครื่องแต่งกาย ชาย หญิง มุสลิม

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกถึง เครื่องแต่งกายของแต่ละศาสนาว่า เป็นอย่างไร
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม เพื่อจัดหาและแต่งเครื่องแต่งกายของแต่ละศาสนา กลุ่มละ 2 ชุด (ชาย-หญิง) ออกมานำเสนอถึงวิธีการแต่งกายของแต่ละศาสนา (โดยครูนัดหมายล่วงหน้า) ในกรณีที่หาเครื่องแต่งกายไม่ได้ ให้นักเรียนนำรูปภาพจากโปสเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตมานำเสนอได้
3. นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งกายของแต่ละศาสนา
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ตั้งคำถามเกี่ยวกับการแต่งกายของศาสนาที่ได้รับมอบหมายกลุ่มละ 10 คำถาม แล้วให้กลุ่มอื่นตอบ กลุ่มใดตอบได้คะแนนสูงสุดเป็นฝ่ายชนะ

กิจกรรม

โฆษณา ชัวร์หรือมั่วไม่

สาระสำคัญ

ศึกษาสื่ออย่างมีวิจารณญาณ และหาแนวทางสกัดกั้นอิทธิพลครอบงำความคิดของสื่อ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนใช้วิจารณญาณในการชมภาพยนตร์โฆษณาที่แฝงค่านิยมต่างๆ โดยอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของแต่ละศาสนา

ระยะเวลา

1 คาบเรียน

อุปกรณ์

-

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ประมาณ 5 - 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5 - 8 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เตรียมการแสดงเลียนแบบโฆษณา กลุ่มละ 1 เรื่อง โดย ทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการแสดงนั้น ทุกคน
3. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการแสดงที่ละกลุ่ม จนครบ
4. เมื่อชมการแสดงของเพื่อนๆ กลุ่มอื่นเสร็จแล้ว ให้เข้ากลุ่มอีกครั้ง โดยครูมีคำถามให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาข้อสรุปดังนี้
 1. โฆษณานี้ คือโฆษณาอะไร
 2. ข้อดี และข้อเสีย ของโฆษณานี้นี้ คืออะไร
 3. ค่านิยมที่แฝงอยู่ในโฆษณานี้ คืออะไร
 4. ตามคำสอนของศาสนา มีวิธีการยึดถือและปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างไร
5. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ
6. ครูจับประเด็นสำคัญจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอแต่ละกลุ่มจนครบ เพื่อสรุปขั้นสุดท้ายในแง่ของศาสนา

สรุปกิจกรรม

แต่ละศาสนาย่อมมีวัฒนธรรมการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งนักเรียนควรเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละศาสนา

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากการตอบรับคำถามของนักเรียน

กิจกรรม

ตัวตน-ตัวตน

สาระสำคัญ

การรู้จักตนเอง และรู้จักผู้อื่นอย่างที่เขาเป็น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะพยายามที่จะรู้จักตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกที่จะเปิดตนเอง และยอมรับความเป็นตัวตนของผู้อื่น

ระยะเวลา

1 คาบเรียน

อุปกรณ์

ดินน้ำมัน

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แจกดินน้ำมันให้นักเรียนคนละ 1 ก้อน (อาจจะให้หนึ่งเป็นกลุ่มเพื่อสามารถแลกเปลี่ยน แบ่งปันดินน้ำมันแต่ละสีเพื่อความสวยงามได้)
2. ครูให้นักเรียนปั้นดินน้ำมัน เป็นรูปลักษณะใดก็ได้ที่คิดว่าแสดงถึงความเป็นตัวเอง ภายในเวลา 5 นาที
3. ให้นักเรียนแต่ละคนออกมานำเสนอสิ่งที่ตัวเองปั้นไว้ พร้อมทั้งอธิบายความหมาย
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงกิจกรรมที่ร่วมกันทำ

สรุปกิจกรรม

1. ทุกคนย่อมมีความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ดังนั้นต้องเริ่มจากการรู้จักตัวเองก่อน ก่อนที่จะไปรู้จักคนอื่น
2. การเปิดเผยตัวตนให้ผู้อื่นรับทราบเป็นเรื่องสำคัญ เหมือนกับรูปปั้นที่เห็น เราอาจจะมองและคิดต่างจากสิ่งที่ผู้ปั้นต้องการนำเสนอ ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะเปิดเผยตนเอง และยอมรับในตัวตนของผู้อื่น ด้วยการเสวนา จะช่วยให้มีความเข้าใจในความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น ลดความขัดแย้ง และความไม่เข้าใจที่เกิดขึ้นในสังคม

สรุปกิจกรรม

สังคมปัจจุบัน สื่อต่างๆ มีอิทธิพลในการชักจูงและครอบงำความคิดในการดำเนินชีวิต หากเรารู้จักใช้วิจารณญาณ เลือกบริโภคสื่ออย่างถูกต้องบนพื้นฐานของหลักคำสอนในศาสนา เราก็สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำแนะนำ

1. ในศาสนาอิสลาม การแสดงเลียนแบบสลัฟเพศเป็นข้อห้าม
2. ในศาสนาอิสลาม การแสดงที่มีดนตรีประกอบควรหลีกเลี่ยง

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากการอภิปรายร่วมกันของนักเรียน

กิจกรรม**ความทรงจำสีขาว**

สาระสำคัญ การทำความดีขึ้นอยู่กับใจที่มีคุณธรรม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้นึกถึงคุณค่าของการทำความดี
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักว่า ต้องทำความดีอยู่เสมอ

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาษ A4 คนละ 1 แผ่น

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำความดีของบุคคลที่นักเรียนรู้สึกประทับใจ ลงในกระดาษที่ครูแจกให้
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 8 คน จากนั้นให้นักเรียนแบ่งปันเรื่องที่ตนเองได้เขียน ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่กลุ่มประทับใจที่สุด แล้วให้เจ้าของเรื่องออกมาเล่า ส่วนสมาชิกที่เหลือให้ออกมาแสดงละครไปประกอบ

สรุปกิจกรรม

1. การทำความดีของบุคคลในสังคมนั้น เกิดขึ้นจากมโนธรรมที่บุคคลนั้นมีอยู่อย่างปกติ แต่บุคคลอื่นที่พบเห็นจะมีความประทับใจและชื่นชม
2. การทำความดีนั้น เกิดจากใจที่ซื่อซบคุณค่าทางศาสนา ดังนั้นเราจึงควรเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อยๆ เพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจให้มั่นคงในการทำความดี

ประเมินผลการทำกิจกรรม

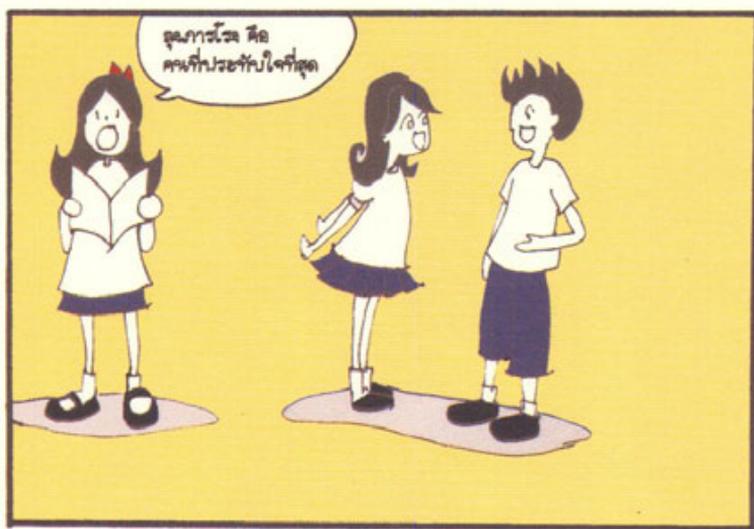
1. สังเกตจากความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

3. หลายคนคิดว่าการทำควมดีนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของคุณธรรมทางศาสนา เป็นเรื่องที่ไกลตัว โบราณ เป็นเรื่องของคนแก่ คนธรรมะ ชัมโม หรือเป็นเรื่องของนักบวชเท่านั้น เขาเหล่านั้นจึงไม่เอาใจใส่ต่อศาสนา แต่ที่จริง คุณธรรมความดีเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม ที่ทำได้โดยง่ายและควรทำอยู่เสมอๆ โดยอาศัยหลักของศาสนา เป็นแนวทาง

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการนำเสนอและการแสดงละครไปของนักเรียน

กิจกรรม

กระดาษนี้คือ ชีวิต (Paper of Life)

สาระสำคัญ คุณค่าของชีวิต ขึ้นอยู่กับการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย
- รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย เข้าใจ
และตั้งใจที่จะใช้ชีวิตอย่างรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน บนพื้นฐานของศาสนาที่
สอนให้รู้จักคุณค่าของชีวิต และใช้ชีวิตให้ดีที่สุด

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาษ เอ 4 คนละ 1 แผ่น

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแจกกระดาษให้กับนักเรียนทุกคน คนละ 1 แผ่นเท่านั้น
2. ให้นักเรียนชูกระดาษ และพองสมาธิไปที่กระดาษแผ่นนั้น และพูด
ตามว่า “สมมุติว่า กระดาษแผ่นนี้ คือ ชีวิตของฉัน”
3. คำสั่งต่อไปคือ “ให้นักเรียนแต่ละคน ฉีกกระดาษแผ่นนี้ออก
เป็นสามเหลี่ยม 5 รูป โดยไม่มีเศษเหลือเลย” (สามเหลี่ยม
ไม่จำเป็นต้องด้านเท่ากัน) โดยไม่ลืมนัยว่า กระดาษแผ่นนี้ คือ ชีวิต
4. หลังจากฉีกเสร็จแล้ว ให้นักเรียนต่อเป็น รูปกระดาษ เอ 4
เหมือนเดิม
5. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดกิจกรรม

สรุปกิจกรรม

1. การดำเนินชีวิต ต้องมีเป้าหมายในการใช้ชีวิตอย่างชัดเจน
2. รู้จักคิด และวางแผน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ตามศักยภาพ
ที่ตัวเองมี เพราะชีวิตไม่ใช่ของเล่น
3. การใช้ชีวิตตามที่เราวางแผนไว้นั้น ต้องทำอย่างระมัดระวัง
รอบคอบ และเต็มที่กับสิ่งที่ทำ เพื่อก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
และความสำเร็จสูงสุด

กิจกรรมกลุ่มที่ 3

การเผชิญหน้ากับปัญหา

Unity in Diversity
หนึ่งเดียวในความแตกต่างหลากหลาย

กิจกรรม

แสงแห่งความดี

สาระสำคัญ

สังคมโลกในปัจจุบันนั้น มีปัญหามากมาย ซึ่งเราต้องอดทน และเข้มแข็ง รู้จักเสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นซึ่งความสามัคคี โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ก็จะสามารถแก้ปัญหา ที่เผชิญได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเป็นภาพสะท้อนให้เห็นปัญหาในสังคมปัจจุบัน ซึ่งจะมีอุปสรรคต่างๆ มากมาย ที่เราต้องต่อสู้ อดทน ในการรักษาคุณธรรม ความดี และมุ่งฝ่าฟันให้อุปสรรคผ่านพ้นไป
2. เพื่อให้เกิดความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
3. เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม รู้จักวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา และร่วมกันหาทางแก้ไข เพื่อให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. เทียนสำหรับนักเรียนทุกคน (อาจเตรียมที่รองน้ำตาเทียนด้วยก็ได้)
2. เทียนใหญ่ (สำหรับจุดไว้ในจุดเริ่มต้น)
3. อุปกรณ์ที่จะทำให้ไฟดับได้ เช่น พัด แผ่นพลาสติกใหญ่ๆ ฯลฯ
4. ไมซ์ด หรือ ไฟแช็ค

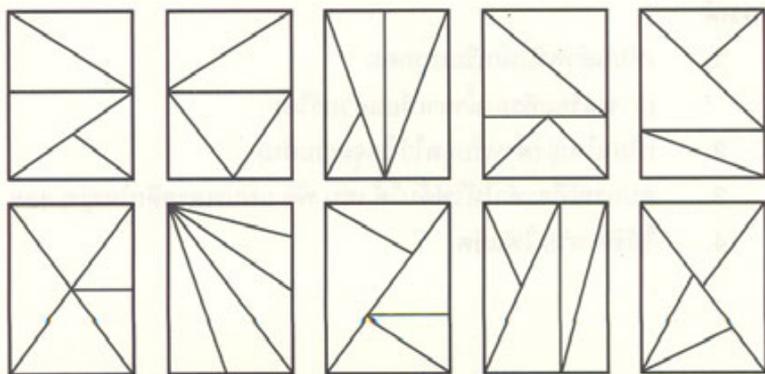
4. การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย เข้าใจ และตั้งใจที่จะใช้ชีวิตอย่างรับผิดชอบต่อหน้าที่ บนพื้นฐานของศาสนาที่สอนให้รู้จักคุณค่าของชีวิต และใช้ชีวิตให้ดีที่สุด

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

ตัวอย่าง...เฉลยรูปสามเหลี่ยมหัวรูป

สรุปกิจกรรม

1. แสงเทียนเปรียบเสมือนความดีที่เราได้รับจากศาสนา ซึ่งควรที่จะรักษาให้คงอยู่กับเรา ไว้เป็นแสงสว่างนำทางในการดำเนินชีวิต
2. ปัญหาในสังคมมีมากมาย ขึ้นอยู่กับเราว่าจะมีความอดทน มั่นคง เข้มแข็ง และคิดหาวิธีการในการเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างไร
3. ในสังคมยังขาดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เหมือนกับที่ต่างคนต่างทำ ย่อมไม่สำเร็จ แต่หากเราเสียสละตนเอง ร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง งานนั้นก็จะเป็นประสบความสำเร็จ เกิดเป็นสังคมที่ดีร่วมกันได้

ข้อควรระวัง

เทียนเป็นสื่ออุปกรณ์ในกิจกรรมเท่านั้น ครูไม่ควรนำนักเรียน อธิษฐานด้วยเทียนเหล่านั้น

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความร่วมมือ ความเสียสละ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการร่วม กิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. กิจกรรมนี้จะสนุก น่าสนใจมากหากนำไปใช้ในชวงกลางคืน ซึ่งอาจจะเป็นค่ายต่างๆ ของโรงเรียน
2. ควรจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม ไม่มีผู้คนพลุกพล่าน และไม่เลอะเทอะจากน้ำตาเทียน ฉะนั้นเลือกสถานที่ภายนอกห้องก่อน หากไม่มีจริงๆ ก็สามารถจัดในห้องเรียนได้

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำเทียนใหญ่มาตั้งไว้ที่จุดเริ่มต้น และแจกเทียนให้สำหรับนักเรียนทุกคน
2. กำหนดเส้นทางการเดิน ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงกรอบพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งสามารถให้นักเรียนทุกคนเข้าไปอยู่ในพื้นที่นั้นได้ และควรห่างออกไปจากจุดเริ่มต้น ประมาณ 60 เมตร (นอกห้องเรียน) โดยมีข้อบังคับดังนี้
 - 2.1. นักเรียนต้องจุดเทียนจากเทียนใหญ่ที่วางไว้ที่จุดเริ่มต้นเท่านั้น
 - 2.2. หากระหว่างเดินไปถึงจุดหมาย เทียนที่จุดมาดับ ต้องกลับไปจุดใหม่ด้วยตนเองที่จุดเริ่มต้นเท่านั้น (ไม่อนุญาตให้จุดต่อกันเองกับเพื่อนโดยเด็ดขาด และไม่สามารถถือเทียนแทนกันได้)
 - 2.3. ครูสามารถแกล้งให้ไฟดับได้ทุกวิธี โดยมีข้อแม้ว่า ห้ามสัมผัสตัวนักเรียนโดยเด็ดขาด และไม่สามารถเข้าไปใน พื้นที่เป้าหมายได้เลย (ในกรอบสี่เหลี่ยมที่กำหนดไว้)
 - 2.4. หากผ่านเข้าไปถึงพื้นที่เป้าหมายได้แล้ว แต่เกิดไฟดับ ก็ต้องกลับไปจุดใหม่ทันที
3. กิจกรรมนี้จะสำเร็จก็ต่อเมื่อ นักเรียนทุกคนสามารถจุดเทียนแล้ว เข้าไปพื้นที่เป้าหมายได้ครบทุกคน

สาระสำคัญ เมื่อพบปัญหาแล้ว จะต้องทำอะไร (สู้ หรือ ถอย)

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ไตร่ตรอง และรู้ถึงท่าทีที่ดี
ในการเผชิญหน้ากับปัญหา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. โจทย์ปัญหา
 - เด็ก 1 ก่อน ตัด 3 ครั้งให้ได้ 8 ชิ้น
 - แม่ต้องแบ่งเงิน 10 บาท ให้ลูก 2 คน พี่กับน้อง โดยมีข้อแม้ว่าน้องต้องได้มากกว่าพี่ 1 บาท
 - มีจุดอยู่ 9 จุด ให้ลากเส้นตรง 4 เส้น โดยต้องผ่านทุกจุด และไม่ยกปากกาเลย
 - มีพลทหารอยู่ 1 หมู่จำนวน 30 นาย ต้องการจัดแถวพลทหารออกเป็น 6 แถวตรง แถวละ 6 คน จัดอย่างไร
2. กระดาษสำหรับเขียนคำตอบ คนละ 1 แผ่น
3. ปากกาสำหรับทุกคน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แจกกระดาษให้สำหรับทุกคน คนละ 1 แผ่น
2. จัดห้องเหมือนกับการสอบ ห้ามคุยกัน ครูให้คำถามทีละ 1 ข้อ โดยถ้าใครคิดได้แล้ว ให้ยกมือเพื่อให้ครูตรวจคำตอบ ถ้าตอบถูกแล้วให้รอคำถามต่อไป ถ้าผิดก็ให้คิดใหม่ จนครบทุกคำถาม
3. ครูสังเกตท่าที พฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน

ใบงาน เรื่อง โจทย์ปัญหา

1. เด็ก 1 ก่อน ตัด 3 ครั้ง ให้ได้ 8 ชิ้น
คำตอบ

2. แม่ต้องแบ่งเงิน 10 บาท ให้ลูก 2 คน พี่กับน้อง โดยมีข้อแม้ว่า
น้อง ต้องได้มากกว่าพี่ 1 บาท
คำตอบ

พี่ ได้.....บาท
น้อง ได้.....บาท

3. มีจุดอยู่ 9 จุด ให้ลากเส้นตรง 4 เส้น โดยต้องผ่านทุกจุด และไม่ยก
ปากกาเลย
คำตอบ

4. มีพลทหารอยู่ 1 หมู่จำนวน 30 นาย ต้องการจัดแถวพลทหารออกเป็น
6 แถวตรง แถวละ 6 คน จัดอย่างไร
คำตอบ

สรุปกิจกรรม

ทุกชีวิตต้องพบปัญหา หากเรายอมแพ้ ไม่คิดต่อสู้ ปัญหายังคงอยู่ แต่ถ้าเราพบปัญหา ไม่ยอมแพ้ อดทน กล้าเผชิญหน้าและหาวิธีการแก้ไข เราจะสามารถผ่านปัญหานั้นไปได้ด้วยดี “ปัญหามีไว้แก้ ไม่ได้มีไว้กลุ้ม” “เป็นไปได้ไม่ได้ ทำไม่ได้ ไม่ได้ หรือไม่ได้ทำ”

ประเมินผลการทำกิจกรรม

สังเกตจากความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

กิจกรรม

ปั้นฝัน – ปั้นสุข

สาระสำคัญ ทุกคนย่อมมีความใฝ่ฝัน แต่ฝันนั้นจะเป็นจริงได้ อยู่ที่ความตั้งใจทำของแต่ละคน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดถึงเป้าหมาย ความใฝ่ฝัน และเรียนรู้ที่จะตั้งใจทำอย่างดี
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดี

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ ดินน้ำมัน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน พร้อมกับแจกดินน้ำมันให้คนละ 1 ก้อน
2. ครูให้นักเรียนปั้นดินน้ำมัน เป็นรูปลักษณะอะไรก็ได้ ในหัวข้อ “ความใฝ่ฝันในชีวิต” ภายในเวลา 10 นาที
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งปัน แลกเปลี่ยน ถึงความใฝ่ฝันในชีวิตของแต่ละบุคคล
4. เลือกบุคคลที่ประทับใจที่สุด ออกมาเป็นตัวแทนของกลุ่มในการนำเสนอ

สรุปกิจกรรม

1. ทุกคนย่อมมีความใฝ่ฝัน แต่ฝันนั้นจะเป็นจริงได้ อยู่ที่ความตั้งใจทำของแต่ละคน
2. เราต้องเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน สนับสนุนและให้กำลังใจ เพื่อให้เรากล้าที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จตามที่หวังไว้

ใบความรู้ เรื่องเฉลยโจทย์ปัญหา

1. เด็ก 1 ก่อน ตัด 3 ครั้ง ให้ได้ 8 ชิ้น

คำตอบ

2. แม่ต้องแบ่งเงิน 10 บาท ให้ลูก 2 คน พี่กับน้อง โดยมีข้อแม้ว่า
น้อง ต้องได้มากกว่าพี่ 1 บาท

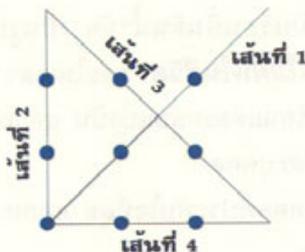
คำตอบ

พี่ ได้ 4.50 บาท

น้อง ได้ 5.50 บาท

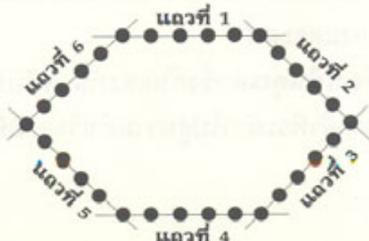
3. มีจุดอยู่ 9 จุด ให้ลากเส้นตรง 4 เส้น โดยต้องผ่านทุกจุด และไม่ยก
ปากกาเลย

คำตอบ

4. มีพลทหารอยู่ 1 หมู่จำนวน 30 นาย ต้องการจัดแถวพลทหารออกเป็น
6 แถวตรง แถวละ 6 คน จัดอย่างไร

คำตอบ

สาระสำคัญ การสื่อสารและการประสานงานที่ดี เป็นหนทางนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารและการประสานงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการทำงานที่ดีร่วมกัน
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสื่อสารที่ดีระหว่างเพื่อนต่างศาสนา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ กระดาษหนังสือพิมพ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 6 คน จัดให้นั่งเรียงเป็นแถวตอน
2. ครูแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้ฉีกกระดาษเป็นรูปดังนี้

คนที่ 1 ฉีกเป็นหน้าคน

คนที่ 2 ฉีกเป็นตัวคน

คนที่ 3 ฉีกเป็นแขนขวา

คนที่ 4 ฉีกเป็นแขนซ้าย

คนที่ 5 ฉีกเป็นขาขวา

คนที่ 6 ฉีกเป็นขาซ้าย

3. ครูใช้เวลา 3 นาที เสร็จแล้วนำกระดาษที่ฉีกมาติดบนบอร์ด ต่อให้เป็นภาพคน ครูถามนักเรียนถึงพอใจในผลงานของพวกเขา
4. แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนทำอีกรอบหนึ่ง โดยให้ใช้วิธีการใดก็ได้เพื่อให้ผลงานออกมาดี ให้เวลาไม่เกิน 5 นาทีในการทำ แล้วให้นักเรียนนำมาต่อกันอีกครั้ง

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรม**เพื่อนช่วยเพื่อน**

สาระสำคัญ การทำงานร่วมกันในสังคม ต้องรู้จักวางแผนงาน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันซึ่งกันและกัน
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันได้อย่างดี

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ลูกบิด 10 สี สีละ 50 เม็ด คละกันแล้วแบ่งออกเป็น 10 ส่วน เท่าๆ กัน
2. ถุงพลาสติก 10 ถุง สำหรับใส่ลูกบิดกลุ่มละ 1 ถุง
3. เชือกเอ็นยาวประมาณ 50 เซนติเมตร 10 เส้น สำหรับร้อยลูกบิดกลุ่มละ 1 เส้น

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม แจกอุปกรณ์ให้กลุ่มละ 1 ชุด
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร้อยลูกบิดเป็นรูปสัตว์ (ดอกไม้) สีเดียวกัน ทั้งเส้น โดยต้องเป็นสีเดียวกันทั้ง 50 เม็ด ภายในเวลา 30 นาที เมื่อหมดเวลา ให้นักเรียนนำผลงานมาประกวดกัน
3. ให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงการทำงานที่ประสบความสำเร็จ

สรุปกิจกรรม

1. การจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น ทุกคนในสังคม ต้องรู้จักการเสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปันสิ่งที่ตนเองมีให้แก่ผู้ที่ขาด เช่นเดียวกับกับการร้อยลูกบิดที่สำเร็จได้ด้วยการช่วยเหลือกัน แบ่งปันซึ่งกันและกัน

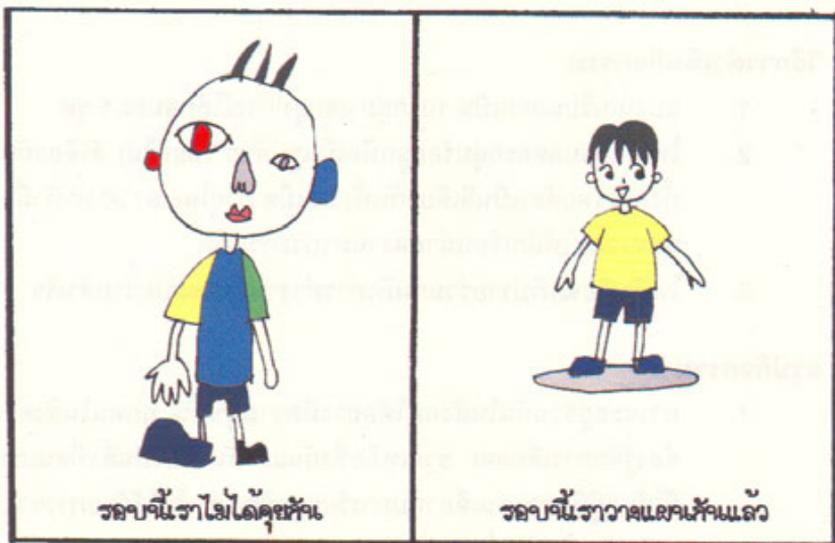
5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ถึงการเปรียบเทียบผลงานครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ว่าเป็นอย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

สรุปกิจกรรม

การสื่อสาร และการประสานงาน มีผลต่อความรู้สึกต่อคนในสังคม ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร และการประสานงาน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของคนในสังคม โดยเฉพาะในสังคมที่มีผู้นับถือศาสนาต่างกัน

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

กิจกรรม

ว้าวน้อย - ร้อยใจ

สาระสำคัญ

ความสำเร็จเกิดขึ้นได้ จากการวางแผน ทักษะการที่ถูกต้อง และร่วมมือร่วมใจกัน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผน ทักษะการที่ถูกต้องในการทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ความผิดพลาด และเรียนรู้ความสำเร็จจากประสบการณ์ของตนเองและผู้อื่น

ระยะเวลา

1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ไม้เสียบลูกชิ้น
2. กระดาษว่าว
3. เชือกสำหรับทำว่าว
4. มีด กาว กรรไกร
5. กระดาษเอ 4

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3 คน
2. แจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันทำว่าวน้อย 1 ตัว โดยใช้เวลา 15 นาที
3. ให้แต่ละกลุ่มนำว่าวไปทดสอบ เพื่อดูว่าสามารถเล่นได้จริงหรือไม่
4. หลังจากนั้น ให้แต่ละกลุ่มระดมสมอง หาถึงอุปสรรคที่พบ ในการทำงาน พร้อมทั้งเขียนอธิบายถึงสาเหตุของว่าวที่สามารถและไม่สามารถเล่นได้จริงในกระดาษเอ 4
5. ครูสุ่มอ่านในรายงานของบางกลุ่ม หรืออาจจะเป็นกลุ่มที่สามารถทำได้ดีมากๆ และแย่มากๆ ก็ได้ เพื่อทราบถึงสาเหตุและอุปสรรคต่าง ๆ

2. การทำงานให้ประสบความสำเร็จ
ต้องเริ่มต้นจากการวางแผนที่ดี มีเป้าหมายที่ชัดเจน
มีการแบ่งหน้าที่ และทำด้วยความตั้งใจ

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินจากผลงานการร้อยลูกปัดของนักเรียน
3. สังเกตจากการร่วมมือปรายและแสดงความคิดร่วมกัน

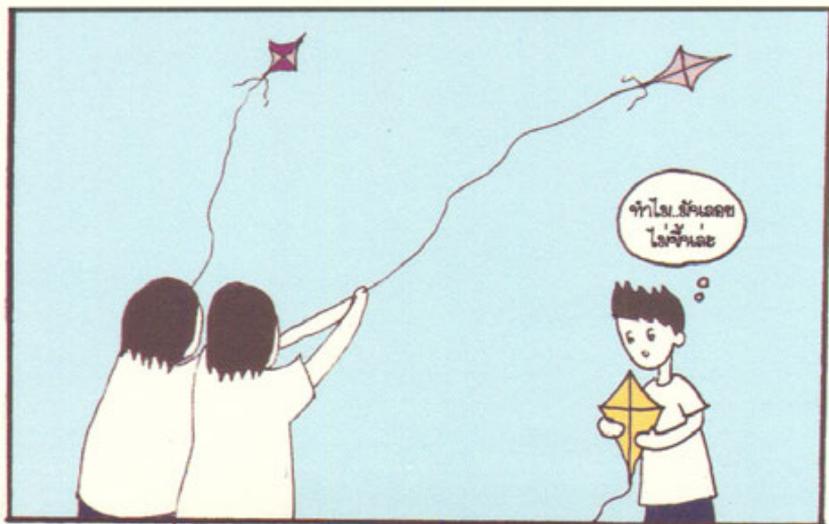

สรุปกิจกรรม

1. ในการทำสิ่งใดก็ตาม ย่อมมีปัญหาละอุปสรรค แต่หากเรารู้จักวิเคราะห์หาวิธีการที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงาน มุ่งมั่น พยายาม ทุกปัญหาและอุปสรรคย่อมผ่านพ้นไปได้ เหมือนกับการทำว่า เราต้องหาวิธีการที่ถูกต้อง จึงจะได้อะไรที่สามารถเล่นได้
2. การทำงานร่วมกัน จำเป็นต้องมีการวางแผน พูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อหาวิธีการในการดำเนินการ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม
2. การอภิปรายถึงวิธีการทำงานและสาเหตุของปัญหาขณะที่ทำงาน

สาระสำคัญ เรียนรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ในศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์

จุดมุ่งหมาย

เพื่อนักเรียนได้รู้ และเข้าใจความหมายสัญลักษณ์ของศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. สัญลักษณ์ของศาสนาพุทธ (รูปธรรมจักร)
2. สัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม (รูปดาวและจันทร์เสี้ยว)
3. สัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์ (รูปไม้กางเขน)
4. สัญลักษณ์ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (รูปโอม)
5. สัญลักษณ์ของศาสนาซิกข์ (คันท้า เครื่องหมายเกียรติยศ ประกอบด้วยทีรปาน—ดาบของชาวซิกข์—2 ด้าม คันท้าตรงกลาง 1 อัน—ดาบสองคม— และวงจักร— ห่วงกลม—ภายใน 1 ห่วง)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูถามนักเรียนว่า อะไรคือสัญลักษณ์ของแต่ละศาสนาที่สำคัญในประเทศไทย
2. แจกกระดาษ เอ 4 ให้นักเรียนวาดรูปสัญลักษณ์ของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ให้สวยงามที่สุด แล้วนำมาประกวดตามสัญลักษณ์เดียวกัน

กิจกรรมกลุ่มที่ 4

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลุ่มที่ 4 นี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

เกี่ยวกับ... (เนื้อหาที่เบลอ)

เรียนรู้ศาสนาที่ต่างกันและกัน

Unity in Diversity
หนึ่งเดียวในความแตกต่างหลากหลาย

ใบความรู้เรื่องสัญลักษณ์แห่งศาสนา

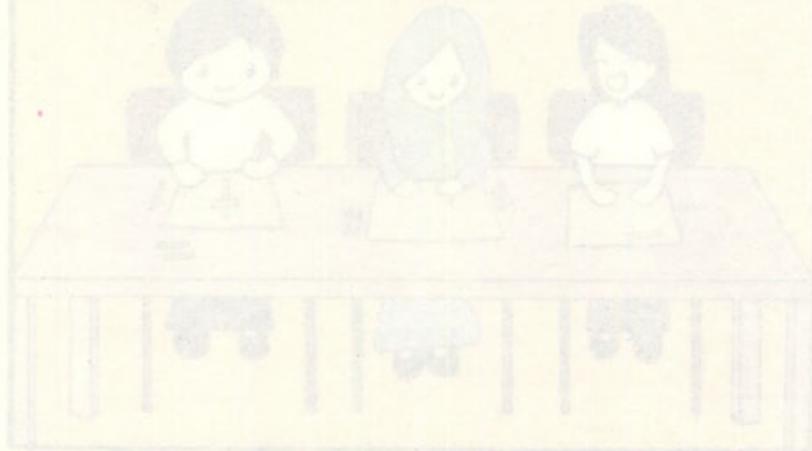
คำอธิบาย

ศาสนาพุทธ : ธรรมจักร

ธรรมจักร เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนพุทธศาสนา การนำเอาธรรมจักร มาใช้เป็นสัญลักษณ์ นั้น เนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่า พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาครั้งแรก ด้วยการแสดงพระธรรมเทศนาชื่อ **“ธรรมจักรกัปปวัตตনสูตร”** โปรดปัญจวัคคีย์

จากความหมายทางชื่อ พระธรรมเทศนาหมายถึง การนำธรรมะให้หมุนเคลื่อนไป เพื่อให้เข้าถึงหมู่สัตว์ ซึ่งเปรียบเหมือนวงล้อของราชรถ ที่นำพระราชินีให้เสด็จเคลื่อนไป ทำให้เกิดการนำเอารูปธรรมจักรมาใช้เป็นสัญลักษณ์ โดยแกนกลางของจักร หมายถึง นิพพาน ชี่ทั้งแปด คือ มรรคแปด และ ขอบที่เชื่อมชี่ทั้งแปด หมายถึง ความสมณะ

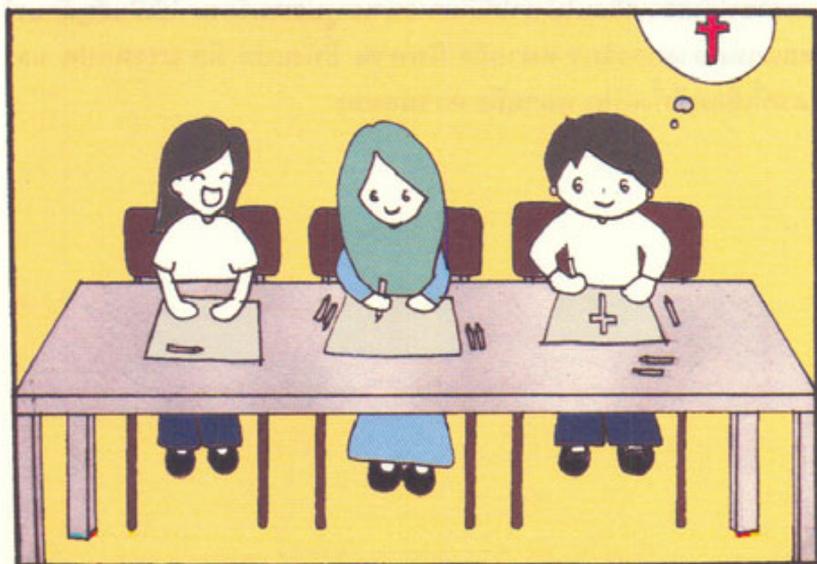
3. ครูสุ่มถามถึงความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ นั้น พร้อมทั้งแสดงภาพสัญลักษณ์ที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา อธิบายความหมายของสัญลักษณ์แต่ละศาสนาในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาซิกข์

สรุปกิจกรรม

สัญลักษณ์ทางศาสนา สะท้อนให้เห็นแนวความคิด หรือปรัชญาทางศาสนา ดังนั้นเราจึงควรเรียนรู้และเข้าใจความหมาย ของสัญลักษณ์ในศาสนาต่างๆ

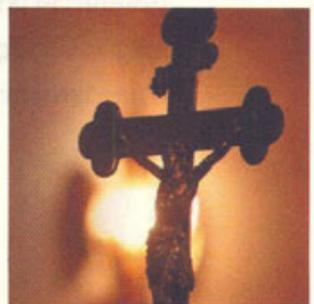
ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางศาสนา
2. ประเมินจากผลงานการวาดสัญลักษณ์ของนักเรียน

ศาสนาคริสต์ : กางเขน

- เครื่องหมายกางเขน เป็นสัญลักษณ์หลักของความเชื่อคริสตชน พระเยซูเจ้าทรงกล่าวไว้ล่วงหน้าแล้วว่า พระองค์จะต้องรับทรมาน ลึนพระชนม์บนไม้กางเขน และกลับคืนพระชนม์เพื่อไถ่บาปมวลมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความสัมพันธ์อันดีกับพระเจ้า ทำให้ประตูสวรรค์เปิดอีกครั้งหนึ่ง **กางเขนจึงเป็นเครื่องหมายแห่งความรักของพระเจ้าต่อมนุษย์** เป็นเครื่องหมายแห่งการไถ่บาป เป็นเครื่องหมายแห่งการให้อภัย ลึน เป็นเครื่องหมายแห่งการชนะบาปและความตาย และเป็นเครื่องหมายแห่งการกลับคืนชีพ
- เครื่องหมายกางเขน เป็นสัญลักษณ์ที่เกิดมาจากการถูกตรึงกางเขนของพระเยซูเจ้าบนเนินเขากัลวารีโอ ซึ่งในสมัยนั้นการตรึงให้ตายบนไม้กางเขน จะใช้กับนักโทษประหารมีคดีร้ายแรง ถ้าในสมัยนี้ก็เหมือนกับถูกยิงเป้า หลายคนไม่เข้าใจความหมายแท้จริงของกางเขน จึงเห็นเป็นเพียง เครื่องประดับเท่านั้น
- สัญลักษณ์กางเขนมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งบางแบบก็เอาความหมายจากพระคัมภีร์มาออกแบบ แต่ส่วนใหญ่ก็มาจากความนิยมของกลุ่มคริสตชนที่แตกต่างกันทางเชื้อชาติ เขตแคว้นหรือนิกาย เรามีสิทธิ์เลือกใช้ได้ตามใจชอบ แต่จะมีบางแบบที่สงวนไว้เฉพาะ เช่น กางเขนแบบพระสันตะปาปา ซึ่งจะมีแขนเป็นสามชั้นเรียงลำดับสั้นสุดลงมา กางเขนแบบนี้จะใช้ในขบวนเสด็จของ พระสันตะปาปาเท่านั้น

ศาสนาอิสลาม : ดาว และจันทร์เสี้ยว

ตามหลักการศาสนาอิสลาม ไม่ปรากฏสัญลักษณ์ประจำศาสนา แต่ในโลกปัจจุบันความคุ้นเคยกับดาวและจันทร์เสี้ยว ทำให้ทุกคนเข้าใจว่า ดาวและจันทร์เสี้ยว คือสัญลักษณ์ของอิสลาม ซึ่งความเป็นจริงที่มาของดาวและจันทร์เสี้ยว พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ในยุครุ่งเรืองของอารยธรรมออตโตมาน (ค.ศ.15 – 19) ได้คิดค้นสัญลักษณ์ธง เพื่อยกขบถบอกถึงชัยชนะการทำสงคราม โดยเขียนพยัญชนะอารบิกตัว “นูน” มีรูปโค้งคล้ายจันทร์เสี้ยว ซึ่งมีคำเต็มว่า “นัซรูน” หมายถึง ชัยชนะ
2. ยุคถัดมามีบางกลุ่มเข้าใจว่าอักษรตัวนูนนั้นคือ เครื่องหมายจันทร์เสี้ยว จึงมีผู้นิยมนำรูปจันทร์เสี้ยวมาใช้
3. อดีตถึงปัจจุบันโลกตะวันออกกลาง ได้นำสัญลักษณ์จันทร์เสี้ยวแดง มาใช้เป็นเครื่องหมายแทนเครื่องหมายกาชาด
4. ตามหลักการอิสลาม อีบาตะห์บางอย่างได้ถูกกำหนดด้วยการ ดูจันทร์เสี้ยวเป็นจุดเริ่ม เช่น การถือศีลอด และดวงจันทร์ยังเป็นตัวกำหนดวันเริ่มเดือนใหม่ของปฏิทินอิสลาม

ข้อสรุป

- ในหลักการศาสนาอิสลามไม่มีสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย
- อนุญาตให้นำสัญลักษณ์ดาวและจันทร์เสี้ยวมาเป็นสัญลักษณ์ได้
- ห้ามเคารพสักการะสัญลักษณ์ดาวและจันทร์เสี้ยว

สาระสำคัญ ศึกษาแนวปฏิบัติทางศาสนาพุทธ คริสต์และอิสลาม
ที่จะนำไปสู่ความสุขในชีวิต

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจแนวปฏิบัติทางศาสนาอันจะนำไปสู่ความสุข
ในชีวิต
2. เพื่อเคารพและให้เกียรติต่อแนวปฏิบัติของแต่ละศาสนา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่องหลักธรรมศาสนา
2. ใบงาน เรื่องหลักธรรมศาสนา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม จากนั้นแจกใบความรู้เรื่องหลัก
ธรรมศาสนาให้ทุกกลุ่มศึกษาและจดจำภายในเวลา 10 นาที
2. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารอบละ 10 คน (**ห้ามซ้ำคนในแต่ละ
รอบ**) เพื่อจับบัตรคำที่ครูจัดเตรียมไว้แล้ว จากนั้นให้ไปด้วยการ
แสดงท่าทาง (**ห้ามพูด**) เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มทายว่าเป็นหลักธรรม
ของศาสนาใด หลักธรรมแบบไหน อยู่ในหัวข้อเท่าไร เช่น ได้บัตร
คำว่า “เว้นจากการพูดเท็จ” คำตอบที่ตัวแทนต้องไปคือ จาก
ศาสนาพุทธ เป็น เบญจศีล ข้อที่ 4 เป็นต้น
3. ถ้าสมาชิกในกลุ่มทายถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ได้คะแนน จาก
นั้นให้เปลี่ยนตัวแทนไปเรื่อยๆ เป็นรอบไปจนครบตามบัตรคำ
เมื่อจบทุกกลุ่มแล้วให้นำคะแนนของแต่ละกลุ่มได้รับ

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู : โอ้ม

สัญลักษณ์ของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู คือ อักษรเทวนาครี อ่านว่า “โอม” ซึ่งย่อมาจากอักษร อ อุ และ ม หมายถึง เทพยิ่งใหญ่ทั้งสาม อักษร “อ” แทนพระวิษณุ อักษร “อุ” แทนพระวิศวะ และอักษร “ม” แทนพระพรหม สัญลักษณ์ดังกล่าวนี้บางครั้งเรียกว่า “สวัสติหรือสวัสติกะ”

ศาสนาซิกข์ : คันด้า (เครื่องหมายเกียรตินิยม)

คันด้า คือ สัญลักษณ์ของชาวซิกข์ ประกอบด้วย *กิริปาน* (ดาบของชาวซิกข์) สองด้าม *คันด้าตรงกลาง 1 อัน* (ดาบลักษณะสองคม) และ*วงจักร* (ห่วงกลม) *กลมภายใน 1 ห่วง* ดาบทั้งสองด้าม แสดงถึงอำนาจอธิปไตยทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างสมบูรณ์ วงจักร แสดงถึงความเป็นอมตะหนึ่งเดียวของพระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงสร้างให้กำเนิดทุกสรรพสิ่ง ดาบสองคม แสดงถึงความเป็นผู้ริเริ่ม ฉะนั้น อำนาจอธิปไตย ความเป็นอมตะ (ของพระผู้เป็นเจ้า) และความเป็นผู้ริเริ่ม บุกเบิก คือ สัญลักษณ์พื้นฐาน 3 ประการของความเป็น ชนชาติซิกข์

ใบความรู้เรื่อง หลักธรรมศาสนา

ศาสนาอิสลาม : ศรัทธา 6 ปฏิบัติ 5

หลักศรัทธามี 6 ประการคือ

1. ศรัทธาต่ออัลลอฮ์องค์เดียว
2. ศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ (เทวดา) ของพระองค์
3. ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์
4. ศรัทธาต่อบรรดารอซูล์ (ศาสนทูต) ของพระองค์
5. ศรัทธาต่อวันสุดท้ายหรือวันปรโลก
6. ศรัทธาต่อกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์

หลักปฏิบัติ 5 ประการ

1. การปฏิญาณตนว่า
“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรเคารพสักการะนอกจากอัลลอฮ์
และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์”
2. ดำรงละหมาด 5 เวลา
3. การจ่ายซะกาต (บริจาคทาน)
4. การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน
5. การประกอบพิธีฮัจญ์ สำหรับผู้มีความสามารถพอ

ศาสนาคริสต์ : พระบัญญัติที่สำคัญที่สุด – พระบัญญัติสิบประการ

พระบัญญัติที่สำคัญที่สุด (มธ. 22 : 36-46)

1. “จงรักพระเจ้าเป็นเจ้าของเจ้า สุดดวงใจ สุดวิญญาณ
และสติปัญญาของเจ้า”
2. “จงรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง”

พระบัญญัติสิบประการ

1. ต้องไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากเรา
2. ต้องไม่กราบไหว้รูปเคารพ

4. ครูพูดถึงหลักธรรม แนวทางปฏิบัติของแต่ละศาสนาให้นักเรียนฟัง (หลักธรรมเหล่านี้เป็นหลักพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธา ในแต่ละศาสนา ซึ่งไม่ต้องอธิบายเหตุผลในหลักธรรมนั้น ๆ)

สรุปกิจกรรม

ทุกศาสนามีแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันคือ นำไปสู่ความสุขในชีวิต

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม “ไม้ค้ำ”
2. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อน

ใบงานเรื่อง หลักธรรมศาสนา

- ข้อแนะนำ**
- ให้นำไปตัดเป็นข้อๆ เพื่อให้นักเรียนออกมาจับสลากในการไปศาสนา และข้อ
 - ควรระมัดระวังในการทำทำทางที่แสดงออกถึงศาสดาสูงสุดในแต่ละศาสนา ซึ่งให้นักเรียนไปเพียงว่าอยู่ในศาสนาใด และลำดับข้อที่เท่าไร

ศาสนาอิสลาม

- ศรัทธาต่ออัลลอฮ์องค์เดียว
- ศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ (เทวดา) ของพระองค์
- ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์
- ศรัทธาต่อบรรดารอซูล์ (ศาสนทูต) ของพระองค์
- ศรัทธาต่อวันสุดท้ายหรือวันปรโลก
- ศรัทธาต่อกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์
- การปฏิญาณตนว่า
"ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรเคารพสักการะนอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์"
- ดำรงละหมาด 5 เวลา
- การจ่ายซะกาต (บริจาคทาน)
- การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน
- การประกอบพิธีฮัจญ์ สำหรับผู้มีความสามารถพอ

ศาสนาคริสต์

- "จงรักพระเจ้าเป็นเจ้าของเจ้า สุดดวงใจ สุดวิญญาณ และสติปัญญาของเจ้า"

3. ต้องไม่ออกพระนามของพระเจ้าอย่างไม่เหมาะสม
4. จงระลึกถึงวันสัปดาห์โต
(วันหยุดพักผ่อนจากการทำงานเพื่อนมัสการพระเจ้า)
5. จงนับถือบิดามารดา
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าล่วงประเวณี
8. อย่าลักขโมย
9. อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
10. อย่าโลภ

ศาสนาพุทธ : เบนุจศีล – เบนุจธรรม

เบนุจศีล ข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม ได้แก่

1. เว้นจากการฆ่าสัตว์
2. เว้นจากการลักทรัพย์
3. เว้นจากการประพฤตินิคมในกาม
4. เว้นจากการพูดเท็จ
5. เว้นจากการดื่มของมึนเมา

เบนุจธรรม สิ่งที่ทรงไว้ไม่ให้ตกไปในทางที่ชั่ว ได้แก่

1. ความมีเมตตา เพื่อป้องกันคนมีจิตใจที่โหดร้าย
2. การหาเลี้ยงชีวิตโดยสุจริต
เพื่อป้องกันความอยากได้ของผู้อื่น
3. การสำรวมระวังในกาม เพื่อป้องกันความใจเร็ว
4. การพูดจริง เพื่อป้องกันการเสื่อมเสียอันเกิดจากการพูด
5. ความมีสติรู้สึกตัวตลอดเวลา
เพื่อป้องกันความประมาท พลังเพลอ

กิจกรรม

เดินกระดาศ - ถาดคำถาม

สาระสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาอื่น
ในสังคม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของแต่ละศาสนา
2. เพื่อให้นักเรียนรู้เป้าหมายที่แท้จริง ของการแข่งขัน

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. กระดาศแข่ง ขนาด เอ 4 กลุ่มละ 2 แผ่น
2. กระดาศคำถาม ตัดเป็นแผ่นๆ
3. ถาดสำหรับใส่แผ่นคำถาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 6 – 8 คน พร้อมกับแจกกระดาศ
แข่งกลุ่มละ 2 แผ่น
2. ให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งที่จุดเริ่มต้น
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ "เริ่ม" ให้คนแรกของแต่ละกลุ่ม แข่งขันกัน
ไปแย่งแผ่นคำถามที่วางไว้ที่ละแผ่นบนถาด ด้วยวิธีการเดินบน
กระดาศแข่งที่ได้รับ โดยห้ามเท้าสัมผัสพื้นเด็ดขาด (กลุ่มที่เท้า
สัมผัสพื้นถือว่าผิดกติกา ไม่สามารถตอบได้) กลุ่มใดสามารถแย่ง
ได้ก่อน ก็จะได้ตอบคำถามในข้อนั้น หากตอบถูกจะได้ 1 คะแนน
ตอบผิดไม่ได้คะแนน ครูเป็นผู้เฉลยคำตอบในแต่ละข้อ
4. ในการเล่นข้อต่อไป ก็ให้คนที่สองเป็นผู้เล่น เรียงตามลำดับไป
เรื่อยๆ เมื่อครบทุกคำถามแล้ว กลุ่มไหนมีคะแนนสูงสุดเป็นผู้ชนะ

- “จงรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง”
- ต้องไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากเรา
- ต้องไม่กราบไหว้รูปเคารพ
- ต้องไม่ออกพระนามของพระเจ้าอย่างไม่เหมาะสม
- จงระลึกถึงวันสัปดาห์โต
(วันหยุดพักผ่อนจากการทำงานเพื่อนมัสการพระเจ้า)
- จงนับถือบิดามารดา
- อย่าฆ่าคน
- อย่าล่วงประเวณี
- อย่าลักขโมย
- อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
- อย่าโลภ

ศาสนาพุทธ

- เว้นจากการฆ่าสัตว์
- เว้นจากการลักทรัพย์
- เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม
- เว้นจากการพูดเท็จ
- เว้นจากการดื่มของมึนเมา
- ความมีเมตตา
- การหาเลี้ยงชีวิตโดยสุจริต
- การสำรวมระวังในกาม
- การพูดจริง
- ความมีสติรู้สึกตัวตลอดเวลา

ใบความรู้เรื่อง คำถามทางศาสนา

คำถามทางศาสนาพุทธ

1. ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับได้ในช่วงแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงกลางเดือน 12 (กฐิน)
2. กระถ่อม หรือที่หักของพระภิกษุสามเณร (กุฎี)
3. บุคคลทางศาสนาที่ไม่ใช่ภิกษุ (คฤหัสถ์ / ขวราวาส)
4. ระยะเวลา 3 เดือน ในช่วงฤดูฝน (เข้าพรรษา)
5. ผ้านุ่งห่มของภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา (จีวร)
6. ชื่อของคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด (พระไตรปิฎก)
7. ลักษณะความจริง 3 ประการ คือ ความไม่เที่ยง ความทนอยู่ไม่ได้ และความไม่มีตัวตน (ไตรลักษณ์)
8. การถวายสิ่งของหรืออาหารที่สามารถยกขึ้นได้ ให้แก่พระภิกษุ สามเณร ด้วยมือ (ประเคน)
9. ชื่อวัตรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อกำจัดกิเลสของภิกษุ มีด้วยกัน 13 วิธี เช่น การอยู่ป่า การฉันอาหารมือเดียว (ชุกดงค์)
10. ที่เผาศพ (เมรุ)
11. ลูกหินใหญ่ประมาณเท่าบาตร ใช้ฝังเป็นเครื่องหมายบอกเขตอุโบสถ (ลูกนิมิต)
12. เครื่องดื่ม หรือน้ำผลไม้สำหรับถวายพระ (น้ำปานะ หรือน้ำอัฐฐาน)

คำถามทางศาสนาอิสลาม

1. หลักการศรัทธาในศาสนาอิสลามมีกี่ประการ (6 ประการ)
2. พระเจ้าในศาสนาอิสลามมีพระนามว่าอะไร (อัลลอฮ์)
3. ศาสดาท่านสุดท้ายมีนามว่าอะไร (มุฮัมมัด)
4. เมืองที่มีความสำคัญเกี่ยวกับชีวประวัติของศาสดามุฮัมมัด 2 เมือง มีชื่อว่าอะไร (มักกะห์, มะดีนะห์)
5. คัมภีร์ในศาสนาอิสลามเล่มสุดท้ายมีชื่อว่าอะไร (คัมภีร์อัลกุรอาน)
6. ศาสนสถานที่มุสลิมไปละหมาดเรียกว่าอะไร (มัสยิด)
7. ผู้นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่าอะไร (มุสลิม)

สรุปกิจกรรม

1. สังคมประกอบด้วยบุคคลที่นับถือศาสนาต่างกัน การที่รู้จักศาสนาของตนเองเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ กับโลกยุคปัจจุบัน จำเป็นที่เราต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาของผู้อื่นที่เราอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้เกิดการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันในวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน
2. ในการแข่งขัน เราไม่ควรที่จะเน้นไปที่ผลแพ้-ชนะมากเกินไป เพราะการแข่งขันเป็นเพียงวิธีการที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดเรียนรู้ หากเรามุ่งที่จะชนะเพียงอย่างเดียวในทุกๆ เรื่อง ชีวิตก็จะเป็นทุกข์

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม

ใบงานเกี่ยวกับ คำถามทางศาสนา

คำถามทางศาสนาพุทธ

1. ผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์รับได้ในช่วงแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงกลางเดือน 12.....
2. กระต่อม หรือที่พักของพระภิกษุสามเณร
.....
3. บุคคลทางศาสนาที่ไม่ใช่เณกบวช
.....
4. ระยะเวลา 3 เดือน ในช่วงฤดูฝน
.....
5. ผ้าห่มของภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา
6. ชื่อของคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด
.....
7. ลักษณะความจริง 3 ประการ คือ ความไม่เที่ยง ความทนอยู่ไม่ได้ และความไม่มีตัวตน
8. การถวายสิ่งของหรืออาหารที่สามารถยกขึ้นได้
ให้แก่พระภิกษุสามเณรด้วยมือ
9. ชื่อวัตรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อกำจัดกิเลสของภิกษุ มีด้วยกัน
13 วิธี เช่น การอยู่ป่า การฉันอาหารมื้อเดียว
.....
10. ที่เฝ้าศพ
11. ลูกหินใหญ่ประมาณเท่าบาตร ใช้ฝังเป็นเครื่องหมายบอกเขตอุโบสถ
.....
12. เครื่องดื่ม หรือน้ำผลไม้สำหรับถวายพระ
.....

8. สิ่งอนุมัติให้มุสลิมกระทำหรือบริโภคได้เรียกว่าอะไร (ฮาลาล)
9. คำทักทายของชาวมุสลิมเวลาพบกันคืออะไร (อัสสะลามูอะลัยกุม)
10. อัสสะลามูอะลัยกุม มีความหมายว่าอย่างไร
(ขอความสันติสุขจงมีแด่ท่าน)
11. หลักการที่ว่า "ท่านควรภักดีต่ออัลลอฮ์ ประดุจท่านเห็นพระองค์
ถึงแม้ท่านจะไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นท่าน" เรียกว่า หลักอะไร
(หลักเอ็ยะห์ซาน : คุณธรรม)
12. มารผู้หลอกลวงในศาสนาอิสลามเรียกว่าอะไร (ชัยฏอน)

คำถามทางศาสนาคริสต์

1. พระเยซูเจ้าทรงใช้เวลาในการเทศนาสั่งสอนกี่ปี (3 ปี)
2. พระเยซูเจ้าเป็นชาวเมืองอะไร (นาซาเร็ธ)
3. อัครสาวกของพระเยซูเจ้ามีจำนวนเท่าไร (12 องค์)
4. พระเยซูเจ้าสิ้นพระชนม์อย่างไร (ถูกตรึงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน)
5. คีลบวชมีกี่ชั้น (3 ชั้นคือ สังฆานุกร พระสงฆ์ พระสังฆราช)
6. พระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีกี่เล่ม (73 เล่ม)
7. ชาวคริสต์ (คาทอลิก) ไปร่วมพิธีอะไรในวันอาทิตย์
(พิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ)
8. บาทหลวงบวชแล้วสึกได้หรือไม่ (ไม่ได้)
9. พระคาร์ดินัลองค์แรกของประเทศไทยมีชื่อว่าอะไร
(พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู)
10. องค์สูงสุดที่ดูแลปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมีชื่อว่าอะไร
(สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีชื่อเป็นภาษาทางการ
ว่าสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิก)
11. พระคัมภีร์ของชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีกี่ภาค อะไรบ้าง
(2 ภาคคือ ภาคพันธสัญญาเดิม และภาคพันธสัญญาใหม่)
12. ผู้เขียนพระวรสารในคริสตศาสนาชื่อใคร
(นักบุญมัทธิว นักบุญมาระโก นักบุญลูกา และนักบุญยอห์น)

คำถามทางศาสนาคริสต์

1. พระเยซูเจ้าทรงใช้เวลาในการเทศนาสั่งสอนกี่ปี
.....
2. พระเยซูเจ้าเป็นชาวเมืองอะไร
.....
3. อัครสาวกของพระเยซูเจ้ามีจำนวนเท่าไร
.....
4. พระเยซูเจ้าสิ้นพระชนม์อย่างไร
.....
5. ศิลบวชมีกี่ชั้น
.....
6. พระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีกี่เล่ม
.....
7. ชาวคริสต์ (คาทอลิก) ไปร่วมพิธีอะไรในวันอาทิตย์
.....
8. บาทหลวงบวชแล้วสึกได้หรือไม่
.....
9. พระคาร์ดินัลองค์แรกของประเทศไทยมีชื่อว่าอะไร
.....
10. องค์สูงสุดที่ดูแลปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมีชื่อว่าอะไร
.....
.....
11. พระคัมภีร์ของชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีกี่ภาค อะไรบ้าง
.....
12. ผู้เขียนพระวรสารในคริสตศาสนาคือใคร
.....
.....

คำถามทางศาสนาอิสลาม

1. หลักการศรัทธาในศาสนาอิสลามมีกี่ประการ
.....
2. พระเจ้าในศาสนาอิสลามมีพระนามว่าอะไร
.....
3. ศาสดาท่านสุดท้ายมีนามว่าอะไร
.....
4. เมืองที่มีความสำคัญเกี่ยวกับชีวประวัติของศาสดามุฮัมมัด 2 เมือง มีชื่อว่าอะไร
.....
5. คัมภีร์ในศาสนาอิสลามเล่มสุดท้ายมีชื่อว่าอะไร
.....
6. ศาสนสถานที่มุสลิมไปละหมาดเรียกว่าอะไร
.....
7. ผู้นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่าอะไร
.....
8. สิ่งอนุมัติให้มุสลิมกระทำหรือบริโภคได้เรียกว่าอะไร
.....
9. คำทักทายของชาวมุสลิมเวลาพบกันคืออะไร
.....
10. อัซซะลามุอะลัยกุม มีความหมายว่าอย่างไร
.....
11. หลักการที่ว่า “ท่านควรภักดีต่ออัลลอฮ์ ประดุจท่านเห็นพระองค์
ถึงแม้ท่านจะไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นท่าน”
เรียกว่าหลักอะไร
.....
12. มารผู้หลอกลวงในศาสนาอิสลามเรียกว่าอะไร
.....

สรุปกิจกรรม

การจะทำสิ่งใด ต้องรู้ให้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง ไม่ควรที่จะคาดเดาเอาเอง ถ้าไม่รู้ก็ควร จะหาความรู้เสียก่อน

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมหาคู่
2. สังเกตจากการบอกความสัมพันธ์ของป้ายคำจากนักเรียน

สาระสำคัญ บอกความหมายและความสัมพันธ์ของป้ายคำ
ของศาสนาต่าง ๆ ได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้แบ่งปันความรู้
ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับศาสนาของตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ คำหรือศัพท์
ของแต่ละศาสนาและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ป้ายคำสำหรับทุกคน
2. ลวดเสียบกระดาษสำหรับทุกคน

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม
2. ครูแจกป้ายและลวดเสียบให้กับนักเรียนคนละ 1 ชุด หลังจากนั้น
ให้นำกระดาษมาติดที่ปกเสื้อด้านหลังของเพื่อนที่อยู่ด้านขวามือ
3. ให้นักเรียนไปจับคู่ป้ายคำที่เข้ากันได้ถูกต้อง ภายในเวลาที่
กำหนด
4. ครูตรวจสอบความถูกต้องของการจับคู่ หากยังไม่ถูก ให้ไปหาคู่
ใหม่จนถูกต้องทั้งหมด
5. ให้แต่ละคู่บอกความสัมพันธ์ของป้ายคำทั้งสองนั้น

ศาสนาอิสลาม

1. **หน้า** = วฎูอ (วุ-ตุ้) (การอาบน้ำละหมาด)
2. **ฝุ่นดิน** = ตะยัมมุม (ตะ-ย่ำ-มุม)
(วิธีชำระร่างกายให้สะอาดด้วยฝุ่นดิน)
3. **มัสยิด** = ละหมาด
(การละหมาดที่ดีของผู้ชายต้องไปที่มัสยิด)
4. **คนตาย** = กุโบร (กุ-โบ้) (กุโบร หมายถึงสุสาน)
5. **สุกร** = ฮารอม (ฮา-รอม)
(ฮารอม เป็นสิ่งต้องห้าม)
6. **สตรี** = อียาบ (อิ-หยาบ)
(อาคารที่ปกปิดเรือนร่างสตรีมุสลิม)
7. **คนจน** = ชะกาฮฺ (ชะ-กะ-๊ะ)
(เป็นการบริจาคทานให้แก่คนจน)
8. **เด็กผู้ชาย** = คิตาน (คิ-ตาน)
(การขลิบหนังหนุ่อวัยวะเพศชาย)
9. **แต่งงาน** = นิกายฺ (นิ-กะ-๊ะ)
(เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน)
10. **นมแพะ** = ฮาลาล (ฮา-ล๊า-น)
(ฮาลาล เป็นสิ่งที่ไม่มิดี)
11. **แสงบุญ (ฮัจญ์)** = มักกะห์ (มัก-กะ-๊ะ)
(สถานที่แสวงบุญ)
12. **การถือศีลอด** = รอมาฎอน (รอ-มา-ตอน) (เดือนที่ 9)
13. **น้ำท่วมโลก** = ศาสดานัวะห์ (นั้ว)
(ชื่อศาสดา — โนอาห์)
14. **วันศุกร์** = คุดบะห์ (คุด-ตะ-บ๊ะ)
(การแสดงธรรมก่อนละหมาด)

ใบความรู้ เรื่องหาคู่ – รู้จริง

ศาสนาพุทธ

1. ถวาย = ประเคน
(คำเรียกกริยาในการที่ขรवासให้ของแก่ภิกษุสามเณร)
2. สติ = สัมปชัญญะ (เป็นธรรมะที่ไปเป็นคู่กัน)
3. ตัณหา = อิจฉา
(เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันว่าความปรารถนา)
4. ศีลข้อหนึ่ง = เมตตา
(การห้ามฆ่าสัตว์จะเกิดขึ้นได้ด้วยคุณธรรมเมตตา)
5. ศีลข้อสี่ = สัจจะ
(การไม่กล่าวคำเท็จจะเกิดขึ้นได้ด้วยคุณธรรมสัจจะ)
6. นิพพาน = พระอรหันต์
(คนที่ถึงนิพพานอย่างสมบูรณ์ เรียกว่าพระอรหันต์)
7. อิทธิบาท = ความสำเร็จ
(เป็นหลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ)
8. คฤหัสถ์ = ขรवास (เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน)
9. บาตร = จีวร (เป็นของใช้จำเป็นของพระภิกษุ)
10. ศพ = ผ้าบังสุกุล (เดิมเป็นคำเรียกผ้าที่ได้จากการเก็บเอามาจากศพ แต่ปัจจุบันจะหมายถึงผ้าที่ใช้ทอดอุทิศถวายผู้ตาย)
11. เณร = ศีล 10 (จำนวนศีลที่เณรถือปฏิบัติ)
12. นาค = ชุตชาว
(ชายหนุ่ม ชาว หม่อม คิ้ว หนวดเพื่อจะบวช)
13. การกระทำ = กรรม (กรรม คือการกระทำที่มีเจตนา)
14. ศีลข้อที่ 2 = สัมมาอาชีวะ
(การไม่ลักขโมย จะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีคุณธรรมสัมมาอาชีวะ)
15. การรับประทาน = ฉิน
(คำเรียกชื่อกริยาอาการรับประทานอาหารของภิกษุสามเณร)

กิจกรรม**เรื่องเล่าและประวัติศาสตร์****สาระสำคัญ**

ศึกษาคำสอนและคตินิยม ที่แฝงอยู่ในรูปของเรื่องเล่า และประวัติศาสตร์ของศาสนา

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้คำสอนและคตินิยม จากเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ของศาสนา
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักว่าในเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ มีคุณค่าแฝงอยู่ ไม่ด่วนตัดสินว่าเป็นเรื่องไม่มีสาระ

ระยะเวลา

1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ชุดเครื่องขยายเสียง (ถ้ามี/ถ้าจำเป็น)
2. ภาพประกอบเรื่องเล่า (ถ้ามี)
3. อุปกรณ์อื่นๆ (ถ้ามี)

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูพูดถึงเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ทางศาสนา เช่น นิทานชาดก ทางศาสนาพุทธ เรื่องลูกล้างผลาญ ของศาสนาคริสต์ เป็นต้น พร้อมทั้งมอบหมายนักเรียนแต่ละกลุ่มศาสนา เตรียมเรื่องเล่า และประวัติศาสตร์กลุ่มละ 1 เรื่องมาล่วงหน้า
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มมาเล่าเรื่องที่เตรียมมา ด้วยวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ (แล้วแต่ความถนัดของแต่ละกลุ่ม)
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในเรื่องเล่า และประวัติศาสตร์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อ ความศรัทธาในแต่ละศาสนา

ศาสนาคริสต์

1. พระตรีเอกภาพ = พระบิดา พระบุตร และพระจิต
2. ศิลบของนักบวช = ความบริสุทธิ์ ความยากจน ความหมั่นเพียร
3. มารดาของพระเยซูเจ้า = พระนางมารีย์
4. พระสงฆ์ = บาทหลวง
(เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน)
5. มุขนายก = ประมุขของสังฆมณฑล
(เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่ต่าง ๆ)
6. พระสันตะปาปา = ประมุขของพระศาสนจักร
(เป็นตำแหน่งสูงสุดในศาสนาคริสต์ นิกายคาทอลิก)
7. ศีลศักดิ์สิทธิ์ = 7 ประการ
(จำนวนของศีลศักดิ์สิทธิ์)
8. พระคัมภีร์ = พันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่
(แบ่งออกเป็น 2 ภาค)
9. พระบัญญัติของพระเป็นเจ้า = 10 ประการ
10. เปโตร = หัวหน้าอัครสาวก
11. ยอห์น = ศิษย์ที่พระเยซูเจ้าทรงรัก
12. ยูดาส = ศิษย์ทรยศ
13. พระวรสาร = 4 เล่ม
(จำนวนของพระวรสาร)
14. ศีลล้างบาป = พิธีเข้าเป็นคริสตชน
15. ลาซารัส = ชายที่ตายมา 4 วัน
แล้วพระเยซูเจ้าทรงทำให้ฟื้นคืนชีพ

กิจกรรม

หัวใจของศาสนสถาน

สาระสำคัญ สิ่งจำเป็นในศาสนสถานของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งจำเป็นในศาสนสถานของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความสำคัญของศาสนสถาน จะได้วางตัวอย่างถูกต้องและเหมาะสมเมื่อเข้าไปในศาสนสถานนั้นๆ

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. กระดาษ เอ 4 กลุ่มละ 8 แผ่น
2. กาว เทปใส กรรไกร สีเมจิก
3. กระดาษเทาขาว ขนาด 12 x 12 นิ้ว กลุ่มละ 1 แผ่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 6 คน (ถ้าเป็นไปได้ แบ่งตามศาสนาที่ตนนับถือ)
2. แจกอุปกรณ์กลุ่มละ 1 ชุด ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างศาสนสถานของศาสนาของตน ให้สวยที่สุดเท่าที่สามารถ ภายในเวลา 30 นาที
3. ให้แต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์มา
4. ครูสรุปโดยโยงเข้าสู่ หัวใจสำคัญของศาสนสถาน (ตามใบความรู้)

สรุปกิจกรรม

1. ศาสนสถานในแต่ละศาสนา มีองค์ประกอบเฉพาะ ที่มีความหมายและความสำคัญที่แตกต่างกัน ตามความเชื่อของศาสนานั้นๆ เราควรที่จะเรียนรู้ และเข้าใจถึงความสำคัญอย่างลึกซึ้ง เพื่อเราจะได้วางตัว อย่างถูกต้องและเหมาะสมเมื่อเข้าไปในศาสนสถานนั้นๆ

สรุปกิจกรรม

1. เรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ของศาสนา จะแฝงคติธรรม ความเชื่อ ในหลักศาสนาของตนเองไว้ โดยมีเป้าหมาย ในการสร้างความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา ถึงแม้ความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ ในสังคมปัจจุบันจะเจริญก้าวหน้าไปไกล ก็ไม่อาจลบเลือนความเชื่อ ในคติธรรมที่แฝงในเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ได้
2. ในเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์มีคุณค่าแฝงอยู่ ไม่ควรด่วนตัดสินว่าเป็นเรื่องไม่มีสาระ แต่ควรที่จะหาคติธรรมที่อยู่ในั้น

ประเมินผลการทำกิจกรรม

1. สังเกตจากรูปแบบการนำเสนอเรื่องเล่าและประวัติศาสตร์ ของนักเรียน
2. ประเมินความสนใจในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเมื่อฟัง หรือชมการแสดงเรื่องเล่านั้นจบ

ใบความรู้ เรื่องหัวใจของศาสนสถาน

ศาสนาพุทธ

อุโบสถ (โบสถ์) เป็นสถานที่ที่พระสงฆ์ประชุมเพื่อทำสังฆกรรม และสวดพระปาฏิโมกข์ตามพระวินัย องค์ประกอบสำคัญที่ต้องมี คือ

1. ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ทั้งนี้ในกรณีที่พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในป่าลึก ห่างจากชุมชนเกิน 500 เมตรหรือในแม่น้ำ ทะเล สระน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ไม่ต้องขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ก็สามารถทำสังฆกรรมได้

2. ผ่านการทำสังฆกรรม การผูกพัทธสีมา
2. พระพุทธรูป องค์แทนพระพุทธรเจ้า (ไม่มีในพระวินัย แต่เป็นความนิยมทางสังคม)

ศาสนาอิสลาม

มัสยิด ในศาสนาอิสลาม ไม่ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีในมัสยิด แต่เรามักจะ พบสิ่งที่อยู่คู่กับมัสยิด คือ

1. เมียะห์รอบ : मुखด้านหน้าในตำมัสยิด ที่ยื่นนำละหมาดของอิหม่าม
2. มิมบ์ร : สถานที่เทศนา(คูดบะห์) วันศุกร์
นิยมทำแบบมีบันได 3 ชั้น หรือมากกว่า
3. หออะซาน (เสาบัง) : ในอดีตใช้ขึ้นไปประกาศเชิญชวนสู่การละหมาด
4. โดม : ส่วนโค้งกลมด้านบนอาคารมัสยิด
5. สถานที่อาบน้ำละหมาด : มีไว้สำหรับทำน้ำละหมาด สู่การละหมาด

หมายเหตุ ทุกมัสยิดในโลกนี้ मुखด้านหน้าจะตั้งไปทางทิศกะอบะห์ ในนครมักกะห์ ส่วนในประเทศไทยทิศกิบลัต คือทิศตะวันตกของประเทศไทย

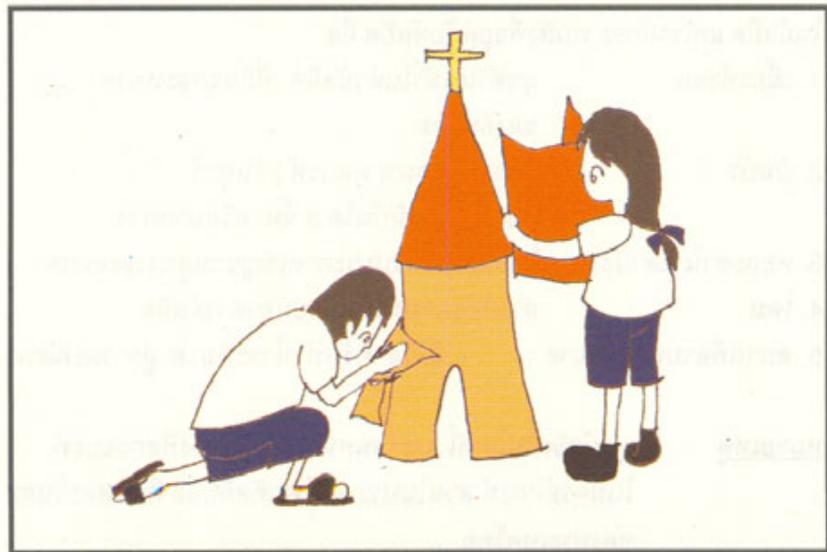
- องค์ประกอบของศาสนสถานที่เราเห็น เกิดขึ้นจากความศรัทธาของศาสนิกชนนั้นๆ ซึ่งพยายามสร้างสรรค์ให้สวยงาม น่าเลื่อมใส ทำให้รู้สึกว่าศาสนสถานนั้นต้องประกอบด้วยสิ่งต่างๆ มากมาย แต่ในความเป็นจริงแล้ว มีองค์ประกอบบางอย่างเท่านั้นที่สำคัญและจำเป็นในศาสนสถาน

ประเมินผลการทำกิจกรรม

- ประเมินจากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- สังเกตจากความสนใจในการรับฟังสรุปหัวใจของศาสนสถาน

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมนี้อาจใช้เวลามากในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงควรเลือกใช้ในเวลาที่เหมาะสม หรือผู้นำกิจกรรมต้องควบคุมเวลาและวิธีการ ให้อยู่ภายในกำหนดเวลา

กิจกรรม

ย่อโลกคัมภีร์

สาระสำคัญ ทุกศาสนามีคัมภีร์ แต่สามารถสรุปรวมแก่นคำสอนได้อย่างง่าย ๆ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้แก่นคำสอนของคัมภีร์ในแต่ละศาสนา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่องแก่นคำสอนคัมภีร์แต่ละศาสนา
2. c

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แจกใบความรู้ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้อ่านภายในเวลา 10 นาที
2. แจกใบงานให้นักเรียนตอบคำถาม ภายในเวลา 15 นาที
3. ครูเฉลยคำตอบ พร้อมทั้งสรุปถึงแก่นคำสอนของคัมภีร์ ในแต่ละศาสนา

สรุปกิจกรรม

ทุกศาสนามีคัมภีร์ที่ประเสริฐจำนวนมาก ซึ่งถ้าเรารู้อย่างเข้าใจแล้ว ก็จะพบว่า มีแก่นคำสอนไม่มากนัก แต่ถ้าไม่อ่าน ไม่ทำความเข้าใจ ก็จะไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ คัมภีร์ก็จะเป็นเหมือนหนังสือหนาๆ ธรรมดาๆ ที่ด้อยคุณค่า

ประเมินผลการทำกิจกรรม

ตรวจจากใบงานที่นักเรียนตอบคำถาม

ศาสนาคริสต์

โบสถ์ องค์ประกอบสำคัญในโบสถ์คริสต์มี 3 ส่วน

1. พระแท่นบูชา (Altar) คือ ที่ที่การบูชาของพระคริสตเจ้า ได้รับการ รื้อฟื้นขึ้นใหม่ ภายใต้เครื่องหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์ พระแท่นยังเป็นโต๊ะอาหาร ขององค์พระเจ้า พระแท่นจึงเป็นศูนย์กลาง ของการฉลองพิธีขอบพระคุณ (บูชามิสซา) เป็นสัญลักษณ์ถึงองค์พระคริสตเจ้า ประธานในพิธีซึ่งจะยืนอยู่ หน้าพระแท่นนี้ ในฐานะเป็นตัวแทนขององค์พระคริสตเจ้าเองจะทำการถวาย บูชา

2. บรรณฐานหรือธรรมาสน์ (Ambo or Lectern) คือ ที่อ่านและ ประกาศพระวาจาของพระเจ้า เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่พระวาจา ของพระเจ้า อย่างเหมาะสม

3. ที่นั่งของประธานในพิธี (Chair) คือ เป็นที่นั่งของประธาน สำหรับประกอบพิธีต่อหน้าสัตบุรุษ หมายถึงการเป็นผู้แทนของพระเยซูเจ้า ซึ่งควรตั้งตรงกลางศาสนสถาน หันหน้าไปทางสัตบุรุษ มองเห็นได้เด่นชัด

2. พระสุตตันตปิฎก รวบรวมพระธรรมเทศนาโดยทั่วไป ที่มีประวัติและท้องเรื่องประกอบ เป็นคำสอนที่มุ่งให้คลายความเห็นที่ผิด มุ่งไปสู่การละกิเลสอย่างกลาง ที่วางกันจิตไม่ให้เป็นสมาธิ โดยในพระสุตตันตปิฎก จะประกอบด้วย 5 นิกาย คือ

- ทิมนิกาย (อธิบายเรื่องพระสูตรขนาดยาว)
- มัชฌิมนิกาย (อธิบายเรื่องพระสูตรขนาดกลาง)
- สังยุตตนิกาย (อธิบายเรื่องพระสูตรที่ประมวลเรื่องตามประเภทของเรื่องราว)
- อังคุตตรนิกาย (อธิบายเรื่องพระสูตรที่จัดลำดับธรรมตามลำดับตัวเลข)
- ขุททกนิกาย (อธิบายเรื่องพระสูตรเล็กน้อยที่นอกเหนือการจัดดังกล่าว)

3. พระอภิธรรมปิฎก รวบรวม

หลักธรรมที่พูดเฉพาะเนื้อหาโดยแท้ ในเรื่องนามและรูป มุ่งไปสู่และการละกิเลสอย่างละเอียด เพื่อความหลุดพ้น โดยในพระอภิธรรมปิฎก จะประกอบด้วย 7 คัมภีร์ คือ

- อัมมสังคณี (อธิบายเรื่องการรวมหมู่ธรรมตามหลักใหญ่)
- วิภังค์ (อธิบายเรื่องการกระจายธรรมออกเป็นข้อ)
- ธาตุกถา (อธิบายเรื่องการกล่าวในลักษณะธาตุ)
- ปุคคสมัยญญัติ (อธิบายเรื่องการกล่าวในลักษณะบัญญัติ)
- กถาวัตถุ (อธิบายเรื่องคำถามคำตอบหลักธรรมทางพุทธศาสนา)
- ยมก (อธิบายเรื่องธรรมเป็นคู่ๆ)
- ปัญฐาน (อธิบายเรื่องการกล่าวในลักษณะการเป็นปัจจัย)

ใบความรู้ เรื่องแก่นคำสอนคัมภีร์แต่ละศาสนา

พระไตรปิฎก ศาสนาพุทธ

คือ คัมภีร์หรือตำรา ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไว้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งประกอบด้วย

1. พระวินัยปิฎก รวบรวมวินัยหรือศีลของภิกษุ และภิกษุณี ซึ่งเป็นข้อบังคับ นำไปสู่การสำรวม เพื่อละกิเลสอย่างหยาบ โดยในพระวินัยปิฎกจะประกอบด้วย 3 หมวด 5 คัมภีร์ คือ
 - หมวดวิภังค์ ประกอบด้วย 2 คัมภีร์ คือ อาทิกรรมิกะ ปาจิตติยะ (อธิบายเรื่องศีลของภิกษุที่มาในปาฏิโมกข์ และศีลของภิกษุณีที่มาในปาฏิโมกข์)
 - หมวดชัณฐะกะ ประกอบด้วย 2 คัมภีร์ คือ มหาวรรค (อธิบายเรื่องวรรคใหญ่ของศีล) จุลวรรค (อธิบายเรื่องวรรคเล็กของศีล)
 - หมวดปริวาร ประกอบด้วย 1 คัมภีร์ คือ ปริวาร (อธิบายเรื่องหมวดหัวข้อเบ็ดเตล็ดของศีล)

พระคัมภีร์ : ศาสนาคริสต์

คำและความหมาย

ในภาษาไทยคำว่า “พระคัมภีร์” ซึ่งคริสตชนไทยทั่วไปถือว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์นั้น ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “The Bible”

การแบ่งภาคของพระคัมภีร์

พระคัมภีร์ของชาวคริสตินิกายโรมันคาทอลิกมี 73 เล่ม โดยแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ

- ภาคพันธสัญญาเดิม (Old Testament) มี 46 เล่ม
- ภาคพันธสัญญาใหม่ (New Testament) มี 27 เล่ม

หมายเหตุ พระคัมภีร์ของชาวคริสตินิกายโปรเตสแตนต์มี 66 เล่ม คือ ภาคพันธสัญญาเดิมมี 39 เล่ม ภาคพันธสัญญาใหม่มี 27 เล่ม

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

เขียนขึ้นในช่วง 1000 ปี ก่อนสมัยของพระเยซูเจ้า บางเล่มเขียนมานานหลายร้อยปีแล้ว แต่บางเล่มก็เขียนในช่วง 200 ปีก่อนสมัยของพระเยซูเจ้า ดังนั้นบางเล่มจึงรู้ชื่อผู้เขียน แต่หลายเล่มก็ไม่รู้จักชื่อ นอกจากนั้นลำดับพระคัมภีร์ตามที่เราอ่านอยู่ทุกวันนี้ ไม่ได้เรียงลำดับก่อนหลังตามเวลาที่เขียน แต่เป็นการจัดลำดับใหม่ตามเนื้อหาและกลุ่มประเภทของวรรณกรรม เช่น หนังสือปัญญาบรรพ หรือหนังสือ 5 เล่มแรกของพระคัมภีร์ ก็ถูกจัดรวมเข้ามาในช่วงหลังจากปี 539 ก่อนคริสตกาล

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

เขียนขึ้นในช่วง 100 ปีแรกของคริสตกาล หลังจากที่พระเยซูเจ้าสิ้นพระชนม์และเสด็จสู่สวรรค์แล้ว บรรดาสาวกก็ออกไปเทศนาสั่งสอนในที่ต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศอิสราเอล ในช่วงนี้ผู้เขียนพระคัมภีร์เขียนโดยเอาเนื้อหาสาระจากที่ได้ฟังได้เห็นพระเยซูเจ้าตรัสสอน และทรงกระทำการต่างๆ หรือบาง

อัลกุรอาน : ศาสนาอิสลาม

คำนิยามของอัลกุรอาน

คือ พระดำรัสของพระเจ้าที่ประทานให้แก่ศาสนทูตมุฮัมมัด โดยผ่านเทวทูตญิบรียล เพื่อมาปฏิบัติและเผยแผ่แก่มนุษยชาติ สำหรับผู้อ่านคัมภีร์อัลกุรอานถือว่าเป็นผู้ประกอบคุณงามความดีตามบัญญัติอิสลาม และเป็นผู้อยู่ในสภาพการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เสมอ

ชัยยิดอะละวี บินอะห์หมัด อัชชุกกอฟ ได้ประมวลสิ่งที่ถูกกล่าวในอัลกุรอาน มี 9 เรื่อง

1. ฮาลาล (อนุมัติ)
2. ฮารอม (ต้องห้าม)
3. มัวะหฺกัม (คำชี้ขาดที่ชัดเจน)
4. มุตะซาบิฮ (ความคล้ายคลึง/เปรียบเทียบ)
5. บะซีร (แจ้งข่าวดี)
6. นะซีร (แจ้งข่าวร้าย)
7. กิตเศาะห์ (ประวัติศาสตร์)
8. อิตเศาะห์ (ตักเตือน)
9. มะฆัล (อุทาหรณ์/ตัวอย่าง)

คัมภีร์อัลกุรอานมีซูเราะฮ์หรือบททั้งหมด 114 ซูเราะฮ์ (บท) โดยแบ่งเป็นญุซอ์ หรือภาคทั้งหมด 30 ญุซอ์ (ภาค) และมีอายะฮ์หรือวรรคทั้งหมด 6,666 อายะฮ์ (วรรค)

ใบงาน เรื่องคำถามจากคัมภีร์แต่ละศาสนา

ให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาว่า ข้อใดถูก ให้ใส่เครื่องหมาย ✓
ข้อใดผิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✕

- _____ 1. พระวินัยปิฎก เป็นการรวบรวมวินัยหรือศีลของภิกษุ และภิกษุณีซึ่งเป็นข้อบังคับนำไปสู่การสำรวม ละทิ้งกิเลส ประกอบด้วยทีมนิกาย มัชฌิมนิกาย และ ขุททกนิกาย
- _____ 2. พระสุตตันตปิฎกมีสาระสำคัญ การรวบรวมหลักธรรมที่พูดเฉพาะเนื้อหาโดยแท้ในเรื่องกามและรูป มุ่งไปสู่การกิเลสอย่างละเอียดเพื่อความหลุดพ้น
- _____ 3. พระอภิธรรมปิฎก ประกอบด้วย 7 คัมภีร์ ได้แก่ ธรรมสังคณี ธาตุกถา ปุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมก และปฏิฐาน
- _____ 4. คัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าคือ พระไตรปิฎก
- _____ 5. เราในฐานะบุคคลทั่วไป คัมภีร์ประเภทพระสุตตันตปิฎกในพระไตรปิฎกควรอ่านมากที่สุด เพราะทำให้เรารวบรวมพระวินัยได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสำรวมเพื่อละกิเลสอันหยาบ
- _____ 6. อัลกุรอาน คือพระดำรัสของพระเจ้าที่ประทานให้แก่ศาสนทูตมุฮัมหมัด โดยผ่านเทวทูตราฟาแอล เพื่อมาปฏิบัติและเผยแพร่แก่มนุษยชาติ สำหรับผู้ที่อ่านคำภีร์อัลกุรอาน ถือว่าเป็นผู้ประกอบคุณงามความดีตามบัญญัติอิสลาม
- _____ 7. ซัยยิดอะละวี บินอะห์ อิชชากอฟ ได้ประมวลสิ่งที่ถูกกล่าวในอัลกุรอานมี 9 เรื่อง
- _____ 8. คัมภีร์อัลกุรอานมีซูเราะฮ์หรือบททั้งหมด 114 ซูเราะฮ์ โดยแบ่งเป็นมฺุซอหรือภาคทั้งหมด 30 มฺุซอ และมีอายะฮ์ หรือวรรคทั้งหมด 6666 อายะฮ์

ท่านที่ไม่ได้เป็นศิษย์โดยตรงของพระเยซูเจ้า ก็เขียนตามคำบอกเล่าของบรรดาสาวก พระคัมภีร์เล่มสุดท้ายคือผลงานของอัครสาวกยอห์น ซึ่งเป็นสาวกคนสุดท้ายที่สิ้นชีวิต

เนื้อหาของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

เริ่มต้นด้วยเรื่องการสร้างโลก จักรวาล การสร้างมนุษย์คู่แรก เรื่อง บาปของมนุษย์ พระเป็นเจ้าทรงเตรียมความรอดพ้นของมนุษยชาติ โดยเลือกสรรประชากรอิสราเอลเพื่อจะทรงฝากพระสัญญาไว้กับชนชาตินี้ ทรงแสดงพระองค์ด้วยพระวาจาและด้วยกิจการ ให้ประชากรรู้ว่าพระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแท้ และทรงชีวิตเพียงพระองค์เดียว ทรงปฏิบัติกับมนุษย์อย่างไร และบอกให้นานาชาติทราบถึงวิธีการของพระองค์ด้วยวาจาของบรรดาประกาศก เพื่อเตรียมการเสด็จมาของพระคริสตเจ้า พระผู้ไถ่แห่งสากลโลก และเตรียมการมาถึงของพระอาณาจักรพระเจ้า

เนื้อหาของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

เมื่อกำหนดเวลามาถึง พระบุตรทรงรับสภาพมนุษย์ และประทับอยู่ท่ามกลางเรา เปี่ยมด้วยพระหรรษทานและความจริง พระเยซูเจ้าทรงประกอบภารกิจของพระองค์จนสำเร็จบริบูรณ์ อาศัยการสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน กลับคืนพระชนม์ชีพ เสด็จสู่สวรรค์ด้วยพระสิริรุ่งโรจน์ และทรงส่งพระจิตมาในโลก

พระวรสาร คือ หนังสือที่เป็นพยานสำคัญถึงพระชนม์ชีพ และคำสั่งสอนของพระเยซูเจ้า พระวรสารมี 4 ฉบับ โดยผู้เขียนคือ นักบุญมัทธิวนักบุญมาระโก นักบุญลูกา และนักบุญยอห์น นอกจากพระวรสารทั้ง 4 ฉบับแล้วพันธสัญญาใหม่ยังมีจดหมายของนักบุญเปาโลและหนังสืออื่นๆ ที่ยืนยันถึงเรื่องราวเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า อธิบายคำสั่งสอนแท้จริง ของพระองค์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ประกาศกิจการอันศักดิ์สิทธิ์ของพระคริสตเจ้าซึ่งจะช่วยให้รอดพ้น

กิจกรรม**ภาวนา**

สาระสำคัญ เรียนรู้ถึงความสำคัญ การเคารพ และการภาวนา
ในแต่ละศาสนา

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความสำคัญของการภาวนา ในรูปแบบ
ของแต่ละศาสนา
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความเคารพ ต่อการภาวนาของแต่ละ
ศาสนา

ระยะเวลา 1 คาบเรียน

อุปกรณ์ ใบความรู้ บทภาวนาที่สำคัญ สำหรับนักเรียนทุกคน

- บทบูชาพระรัตนตรัย ของศาสนาพุทธ
- บทข้าแต่พระบิดา ของศาสนาคริสต์
- บทดุอาอู (ขอพร) (ตุ-อา) ของศาสนาอิสลาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่าแต่ละศาสนา จะมีบทภาวนาเพื่อระลึกถึง
องค์ศาสนา
2. แจกใบความรู้ให้นักเรียนทุกคน
3. ให้นักเรียนแต่ละศาสนา ออกมาสวดภาวนา พร้อมทั้งแสดงความ
เคารพตามธรรมเนียมของศาสนาตน โดยให้นักเรียนศาสนา
อื่นดูบทภาวนาตามใบความรู้ไปด้วย
4. จากนั้นให้นักเรียนแบ่งปัน แลกเปลี่ยนกัน ถึงการแสดงความเคารพ
และบทภาวนา

สรุปกิจกรรม

การภาวนา ทำเพื่อโน้มน้าวจิตใจศาสนิกชน ให้ศรัทธาต่อแนวทาง
คำสอน ความเชื่อในศาสนาต่างๆ ดังนั้นศาสนิกชนควรที่จะปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
เพื่อให้เราอยู่ในหนทางแห่งศาสนา

- _____ 9. ฮาลาล หมายถึง อมมุติ ส่วนฮารอม หมายถึง แจ้งข่าวดี
- _____ 10. ศาสดามูฮัมหมัด(ขอความสุขจงมีแด่ท่าน)
- _____ 11. พระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคพันธสัญญาเดิม มี 27 เล่ม และภาคพันธสัญญาใหม่มี 46 เล่ม
- _____ 12. พระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม จัดลำดับก่อนหลังตามเนื้อหา และกลุ่มประเภทของวรรณกรรม
- _____ 13. พระคัมภีร์เล่มสุดท้ายคือผลงานของอัครสาวกยอห์น ซึ่งเป็นสาวกคนสุดท้ายที่สิ้นชีวิต
- _____ 14. เนื้อหาและพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของพระเยซูเจ้าตั้งแต่ทรงบังเกิด จนถึงสิ้นพระชนม์
- _____ 15. พระคัมภีร์ถือว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชน มีจำนวน 73 เล่ม ส่วนพระวรสารเป็นส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ ที่เป็นพยานสำคัญถึงพระชนมชีพและคำสอนของพระเยซูเจ้า ทั้ง 4 เล่ม

เฉลย

1. ✘	9. ✘
2. ✘	10. ✘
3. ✓	11. ✘
4. ✓	12. ✓
5. ✘	13. ✓
6. ✘	14. ✘
7. ✓	15. ✓
8. ✓	

ใบความรู้ เรื่อง บทกวีนา

บทบูชาพระรัตนตรัย

ศาสนาพุทธ

(กราบ) อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาวะวา
พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง,
ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภาวะวันตัง อะภิวาเทมิ

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

(กราบ) สวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม

พระธรรม, เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

(กราบ) สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สวาระกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์

(กราบ)

บทคдуаอู (ขอพร)

ศาสนาอิสลาม

คำอ่าน

" อามันตุ บิลลาฮิ รอฎีตุ-บิลลาฮิ-รอบัน วะบิลอิสลามิ ดินัน
วะบิมุฮัมมะดิน นะบียัน วะรอซูลา"

คำแปล

ข้าพเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮู ข้าพเจ้าพอใจที่อัลลอฮูเป็นเจ้า
อิสลามเป็นศาสนา มุฮัมมัดเป็นศาสดา และศาสนทูต

**รายชื่อคณะกรรมการจัดทำ
คู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา**

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. **ม.ช.นายกยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์** ประธานกรรมการ
ประมุขสังฆมณฑลนครราชสีมา
2. **พระครูปลัดสัมพิพัฒน์** วิชาจารย์ กรรมการ
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. **พระครูสีลวิธาน** ภิรมย์ กรรมการ
วัดปัญญาบันทาราม
4. **ดร.อำนาจ บัวศิริ** กรรมการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
5. **ดร.พรรณีย์ บัวโต** กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 จังหวัดนครปฐม
6. **นายวีระโชติ ฮาญ์หมะห์** กรรมการ
มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการปฏิบัติการเขียนคู่มือฯ

1. **ม.ช.นายก ยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์** ประธานโครงการ
ประมุขสังฆมณฑลนครราชสีมา
2. **พระมหาปรกฤษณ์ กนฺตสีโล** กรรมการฝ่ายพุทธ
วัดคูสิดารามวรวิหาร
3. **พระมิ่งขวัญ วุฑฺฒิสีโล** กรรมการฝ่ายพุทธ
วัดปัญญาบันทาราม
4. **นายมนตรี ชุมหมุ่** กรรมการฝ่ายพุทธ
โรงเรียนอาเวมารีอา สังฆมณฑลอุบลราชธานี
5. **นายเอกมล วงศ์ประจันต์** กรรมการฝ่ายพุทธ
โรงเรียนเทพมิตรศึกษา สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี
6. **นายนรสิงห์ คำสุวรรณ** กรรมการฝ่ายพุทธ
โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ
7. **นายอนุชา ขำเจริญ** กรรมการฝ่ายอิสลาม
สภายุมุสลิมโลกฯ

บทข้าแต่พระบิดา

ศาสนาคริสต์

เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต อาแมน

ข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย พระองค์สถิตในสวรรค์
พระนามพระองค์เป็นที่สักการะ พระอาณาจักรจงมาถึง พระประสงค์
จงสำเร็จในแผ่นดินเหมือนในสวรรค์

โปรดประทานอาหารประจำวัน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายในวันนี้ โปรด
ประทานอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนข้าพเจ้าให้อภัยแก่ผู้อื่น โปรดช่วยข้าพเจ้า
ไม่ให้แพ้กามฉกฉวย แต่โปรดช่วยให้พ้นจากความชั่วร้ายเทอญ อาแมน

เดชะพระนาม พระบิดา และพระบุตร และพระจิต อาแมน

สถานที่ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

วัดปัญญาบันทาราม

เลขที่ 1 หมู่ 11 ถนนเลียบคลอง 6 ต.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 10120

โทร 0-2-904-6101

โทรสาร 0-2904-6065

สภายวมุสลิมโลก

77/70 หมู่ 4 ซอยอ่อนนุช 59 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10125

โทร 0-2321-7061 ต่อ 103

โทรสาร 0-2321-7062

ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม

20 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110

โทร 0-2429-0100-3 ต่อ 622

โทรสาร 0-2429-0819

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

146 ถ.ประชาอุทิศ ทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140

โทร 0-2426-1369

เว็บไซต์

ศาสนาพุทธ: <http://www.phrathai.net>

ศาสนาอิสลาม: <http://www.muslimthai.com>

ศาสนาคริสต์: <http://www.catholic.co.th>

8. นายมุหัมหมัดเปาซี แยนฮา
สภาเยาวชนมุสลิมโลกฯ	กรรมการฝ่ายอิสลาม
9. นายมิตร ดาราฉาย
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	กรรมการฝ่ายอิสลาม
10. นายณัฐคม จิตติรัตน์
บริษัท เดอะสตาร์กรุ๊ป จำกัด	กรรมการฝ่ายคริสต์
11. นางสาวน้ำเงิน อานามวัฒน์
สังฆมณฑลจันทบุรี	กรรมการฝ่ายคริสต์
12. นางสาวราตรี ช้อยเครือ
สังฆมณฑลราชบุรี	กรรมการฝ่ายคริสต์
13. นางสาววารุณี สิงห์เสนห์
วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการฝ่ายคริสต์

คณะบรรณาธิการ กรรมการปรับแก้ ตรวจสอบ และพิสูจน์อักษร

1. มุขนายก ยอแซฟ ชูศักดิ์ สิริสุทธิ์
ตัวแทนฝ่ายศาสนาคริสต์	ประธานกรรมการ
สังฆมณฑลนครราชสีมา
2. พระมหาปรกฤษณ์ กนฺตสีโล
ตัวแทนฝ่ายศาสนาพุทธ	กรรมการ
วัดดุสิตารามวชิรวิหาร
3. นายมิตร ดาราฉาย
ตัวแทนฝ่ายศาสนาอิสลาม	กรรมการ
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
4. นายณัฐคม จิตติรัตน์
นักจัดฝึกอบรมมืออาชีพ	กรรมการ
บริษัท เดอะสตาร์กรุ๊ป จำกัด
5. นางสาวกนกกาญจน์ นุฎูล
นักศึกษาระดับปริญญาโทเอกภาษาไทย	กรรมการ
6. นางสาววารุณี สิงห์เสนห์
วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการและเลขานุการ

คณะผู้จัดทำรูปเล่ม พร้อมวาดรูปประกอบ

1. นายณัฐคม จิตติรัตน์	Art work
2. นางสาวกัทสมา ขจรบุญ	Drawing
3. นางสาวไพลิน สุทธิเชื้อนาค	Drawing

คณะกรรมการพิจารณาและติดตามโครงการ
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา
พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

นายแก้ว วิฑูรย์เรียร

ที่ปรึกษาด้านสื่อและรณรงค์

คณะกรรมการโครงการ

นางวิไลวรรณ ถึกไทย

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารแผน 1

นายนิพนธ์ ธนัญญา

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน 1

นายณัฐบุรณจ เดชวิริยะชาติ

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน 1

นางสาวสุชมาล มลิวัลย์

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน 1

นางอนุสรณ์ ปัทมสังข์

เจ้าหน้าที่ระดับกลาง ฝ่ายบริหารแผน 1

นางสาววรลักษณ์ สุขสละ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ฝ่ายบริหารแผน 1

ท่านผู้สนใจ สามารถ Download รายงานฉบับนี้ได้ที่

www.moralcenter.or.th

คณะกรรมการ

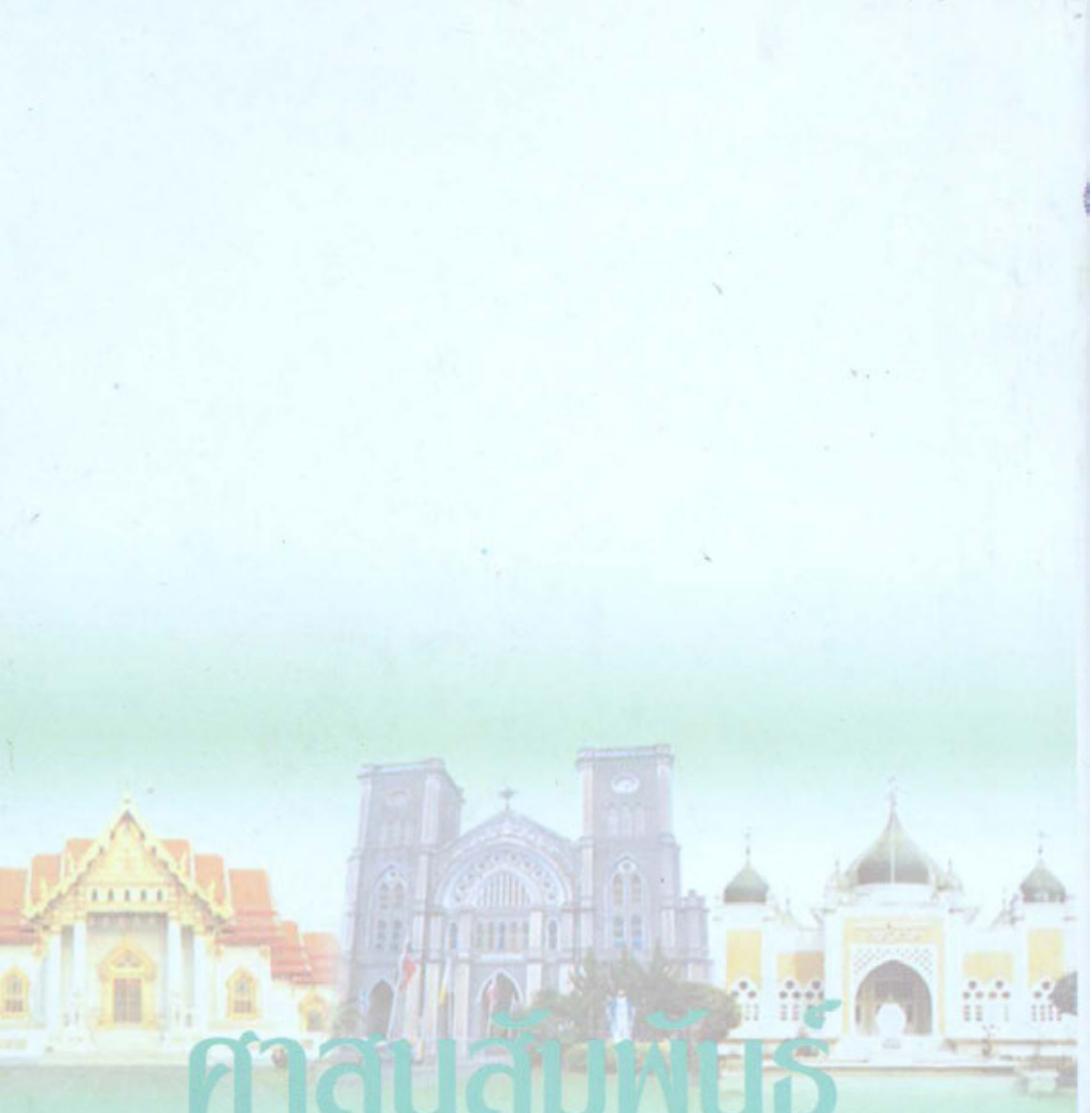
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
พลตรี จำลอง ศรีเมือง	ประธานที่ปรึกษา
พลเอก ปรีชา เอี่ยมสุพรรณ	ที่ปรึกษา
พลเอก บวร งามเกษม	ที่ปรึกษา
นายลิขิต เพชรสว่าง	ที่ปรึกษา

คณะกรรมการ

พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รักษาการประธานกรรมการ
นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายอนุสรณ์ ธรรมใจ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายแพทย์ อำพล จินดาวัฒนะ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้แทนสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม	กรรมการและเลขานุการ

ศาสนาฉันพ้อง
UNITY IN DIVERSITY